

DE PROBLEMIST

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE
KRING VOOR DAMPROBLEMATIEK

Jaargang 77, nummer 2

April 2017

Digitalisering van alle damrubrieken is een utopie

Hein Wilsens

In hun rubriek 'Eén tegen allen' in het februari-nummer van dit jaar lieten Arie van der Stoep en Gerrit van Mastrigt zich ontvallen dat inmiddels alle Nederlandse kranten zijn gedigitaliseerd en dus online te raadplegen. 'Mooi niet', was de reactie van de man die waarschijnlijk van ons allen de grootste ervaring heeft met het napluizen van gedigitaliseerde archieven. Volgens hem zal het ook nooit gebeuren dat alle kranten (en tijdschriften) op het beeldscherm zijn in te zien. Aan het woord: verzamelaar van damrubrieken Kees van de Ruit.

De verzameling van Van de Ruit bestaat louter uit de oorspronkelijke rubrieken (krantenknipsels), maar ondanks dat maakt hij frequent gebruik van de digitale snelweg. Daardoor weet hij als geen ander dat het op die snelweg behelpen is. En dat zal zo blijven. Het digitaliseren van kranten en tijdschriften

Damrubriek-verzamelingen

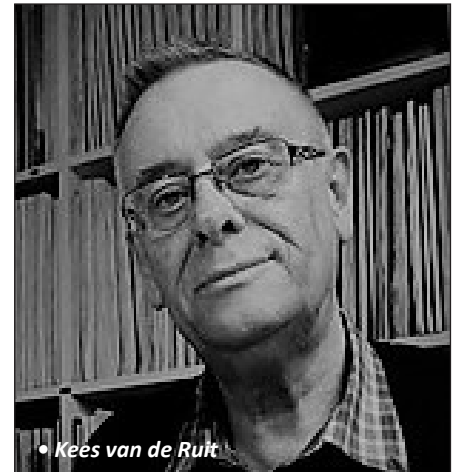
Kees van de Ruit uit Zwijndrecht heeft in de afgelopen jaren een gigantisch verzameling damrubrieken opgebouwd. In totaal liggen op zijn zolder bijna 77.000 rubrieken opgeslagen, stuk voor stuk de originele exemplaren, keurig gearchiveerd en op een dusdanige manier gerangschikt dat elke rubriek in luttele seconden kan worden teruggevonden.

Kees werkt nauw samen met collega-verzamelaar Bert Verloop uit Zeewolde, die inmiddels op een verzameling van zo'n 45.000 exemplaren kan bogen. Maar anders dan de verzameling van Kees is die van Bert volledig digitaal: allemaal gevonden op internet of hem in de vorm van scans toegestuurd door Van de Ruit en allemaal opgeslagen in een computerbestand. Twee totaal verschillende verzamelingen dus.

is namelijk een zeer arbeidsintensieve en derhalve kostbare exercitie. Daarom zal bijvoorbeeld de Koninklijke Bibliotheek, die op dit terrein veel activiteiten ontplooit (zie delpher.nl), altijd selectief te werk gaan: wat wel, wat niet? Zo lijkt het uitgesloten dat de vele honderden huis-aan-huisbladen, waarvan heel wat met een damrubriek, gedigitaliseerd zullen worden. De informatiewaarde van dit soort advertentieblaadjes is daarvoor simpelweg veel te gering en daarmee ook het aantal mensen dat in de toekomst nog eens digitaal in zo'n krantje rond zal willen wandelen. In zo'n geval digitaliseer je niet: kwestie van kosten en baten.

Daarnaast kunnen ook auteursrechtelijke kwesties, met name bij media die veel van freelancejournalisten (en niet te vergeten freelancefotografen) gebruik hebben gemaakt, digitalisering in de weg staan. Voorts zijn er nog de media die in handen zijn van buitenlandse bedrijven, in dit soort trajecten doorgaans ook een forse drempel.

En tot slot de belangrijkste reden: de archieven van met name de oudere kranten zijn vaak door allerlei oorzaken van de aardbodem verdwenen, zo hebben de vele contacten van Van de Ruit met tientallen drukkerijen/uitgeverijen en lokale/regionale archieven hem geleerd. De toekomst van de digitalisering ziet er voor ons, dammers, zodoende tamelijk

• Kees van de Ruit

schraal uit.

Controleverzoeken

Kees: "Er zijn honderden kranten die niet digitaal te bekijken zijn. Op dit moment zitten er in mijn verzameling circa tien- tot vijftienduizend rubrieken die niet - en wellicht nooit - terug te vinden zijn op internet."

Van de Ruit blijft gepassioneerd werken aan zijn verzameling, al was het alleen maar om aan alle controleverzoeken te kunnen voldoen, van problemisten bijvoorbeeld die willen weten waar en wanneer een bepaalde compositie voor het eerst werd gepubliceerd, van dammers die werken aan een artikel of een boek of van redacteurs van tijdschriften die graag uiterst correct met bronnen om willen springen. Van de Ruit: "Om er maar eens twee te noemen: voor Wim de Zwart heb ik meer dan 27.000 rubrieken gecontroleerd en voor Eddie van

Lees verder op pagina 42

KRING VOOR
DAMPROBLEMATIEK
DE PROBLEMIST DEKVD.NET

Redactie

drs. H.G.M. Wilsens, hoofdredacteur
Overlangelstraat 15, 5045 SR Tilburg
hwilsens@planet.nl

drs. J. Bastiaannet
Orteliusstraat 147-hs, 1057 AX Amsterdam
jbastiaannet01@hetnet.nl

drs. G. L. de Bruijn
Peerlenburg 10, 3813 NN Amersfoort
gerritdebruijn@hotmail.com

J. Bulstra
B. van Galenstraat 28, 8101 ES Raalte
johanbulstra@home.nl

J. Céron
Domaine du centre, 6 Route de Chevrol,
33500 NEAC (Frankrijk)
ceron.jacques@wanadoo.fr

drs. O. Dijkstra
Mannagras 23
8935 RS Leeuwarden
oegedijkstra@hotmail.com

**H. van der Heijden
redacteur 'social media'**
Cornelis Jolstraat 9, 5342 TT Oss
dekvd.fb@gmail.com

dr. ir. A.J. de Jong
Waterlandsingel 29, 2548 SN Den Haag
ardjandejong@hetnet.nl

**em. prof. dr. ir. A.P.G. Kieboom
webmaster dekv.net**
Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht
ank.kieboom@inter.nl.net

drs. P. Kuijper
Bilderdijkkade 56C
1053 VN Amsterdam
pieter.kuijper@ziggo.nl

drs. A.D. van Mourik
Warande 70, 3705 ZE Zeist
gortmanscentrum@gmail.com

L. de Rooij
Benonigaard 19, 6831 BL Arnhem
L.de.Rooij@xmsnet.nl

A. Schokker
Lomondlaan 18, 1060 PL Amsterdam
zaschokker@hotmail.com

T. Smedinga
Marga Klompéweg 4, 8448 SE Heerenveen
tjipke_smedinga@hotmail.com

dr. A. van der Stoep
Burgemeester Vlakaan 30
4927 AB Hooze Zwaluwe
a.stoep@kpnplanet.nl

A.J. Timmer MSc
Maalderij 1, 6741 ZX Lunteren
arjen.timmer@gmail.com

mr. M. Veldstra
Laan van de Heelmeesters 71,
1211 MT Hilversum

S. Yushkevitch
DO VOSTREBOVANIA,
61023, Kharkov-23, UKRAINE
serge12@inbox.ru

de Acker voor zijn 7x7-verzameling meer dan 21.000 rubrieken. Deze aantallen geven tevens een aardig beeld van de hoeveelheid tijd die ik op zolder tussen mijn verzameling doorbreng." Tussen neus en lippen door heeft Van de Ruit ook een zeer bruikbaar overzicht opgesteld van damredacteurs die in de Nederlandse damgeschiedenis rubrieken hebben gehad in dag- en weekbladen. Volledigheid is zijn streven maar ook dit overzicht is nog verre van compleet. "Er valt nog heel veel te ontdekken en te achterhalen. Het is een never ending story."

Nalatenschap

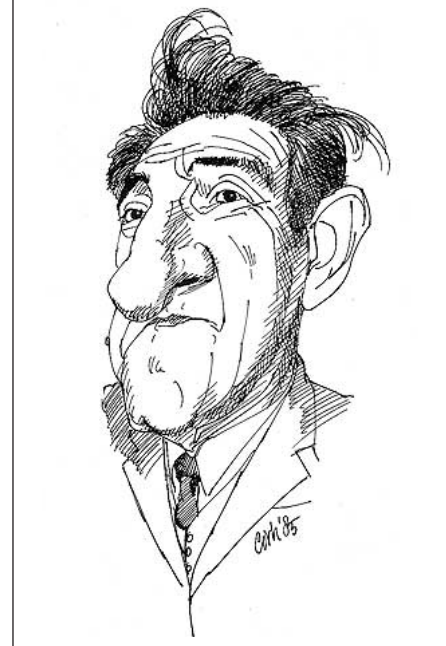
Van de Ruit is niet alleen al jaren bezig met het verzamelen zelf, maar ook (want hij heeft niet het eeuwige leven) met de nalatenschap. "Die baart me zorgen. Natuurlijk ben ik bevooroordeeld over het belang van mijn verzameling, maar ik ben er heilig van overtuigd dat zij vanuit historisch oogpunt waardevol is voor de damwereld. Ik moet er niet aan denken dat mijn verzameling ooit verloren gaat omdat men de waarde ervan niet wil inzien. Toch is die dreiging op dit moment heel reëel, naar ik vrees. Ik heb de KNDB, de FMJD, de Koninklijke Bibliotheek en diverse andere bibliotheken en archiefdiensten hierover in het verleden al benaderd. Steeds kreeg ik te horen dat ze mijn verzameling mooi en belangrijk vinden voor de damsport, maar dat ze niets voor mij kunnen betekenen. Even leek het erop dat ik samen met mijn oude damvriend Gerard Kolsloot succes zou hebben bij de Stichting Tresoar in Leeuwarden. Daar is immers al een grote damverzameling aanwezig, grotendeels

afkomstig van de Friese damspelpromotor en verzamelaar Geert Bosma, maar dat is door het vertrek van de medewerker met wie wij goede contacten hadden uiteindelijk ook op niets uitgelopen. Helaas." ■

Dieren

Een dierendamclub kon in Dieren haar negentiende lustrum vieren, omdat een beer, een heel royale, het hele feest wilde betalen. Het jaarverslag zegt zeer te pas: Dat het een slappe wasbeer was.

Jan Pennings (1920-1996)

Prijs/subscription

40 euro per jaar / a year

Rekening / account

NL82 INGB 0000 4076 90

ten name van

**KRING VOOR DAMPROBLEMATIEK
-PENN KVD-**

B. van Galenstraat 28, 8101 ES Raalte

IBAN no.: NL82INGB0000407690

BIC no.: INGBNL2A

Het gedrukte orgaan De Problemist verschijnt onder verantwoordelijkheid van de hoofdredacteur, de website dekv.net onder verantwoordelijkheid van de webmaster, en beide namens het bestuur van de Kring voor Damproblematiek (KvD), opgericht op 12 januari 1941.

Bestuur KvD

- Z.A. Schokker, voorzitter
- secretaris, vacature
- J. Bulstra, penningmeester
- A.D. van Mourik, bibliothecaris en algemeen adjunct
- K.W. Kruijswijk, algemeen adjunct

dekv.net

Officiële website van de Kring voor Damproblematiek

Partijcombinaties, problemen, forcings en eindspelen. Biografieën en boeken. Showroom met daarin de mooiste composities van problemisten in bewegende beelden.

Probleemrubriek

Arne van Mourik

De verkiezingen voor de Tweede Kamer zijn al een poosje achter de rug. Maar terwijl deze regels op het beeldscherm verschijnen is een felle aanloop aan de gang. Migratie, populisme, opinie dit opinie dat, het is aan de orde van de dag. Heeft het iets met dammen te maken? Weinig. Toch maar even twee foto's laten zien die me zijn opgevallen.

Attentie (31-51)

We zien vluchtelingen in de Vluchtkerk, Amsterdam-West, en een partijtje tussen een Italiaanse en een Spaanse studente in Café Ziferblat, gelegen in de hippe Londense wijk Shoreditch. Kun je zien aan iemand, of aan diens omgeving, waarom diegene ergens zit? Wij vermoeden dat de vier niet Nederlands zijn, want ze dammen niet zoals hier. Bij de mannen ligt het bord zelfs 'verkeerd'. Welk land heeft de lachende (hij heeft een dam gehaald) verlaten? Waar dammen ze zo? Ook de meiden spelen op het kleine bord, en dat is logisch als je uit Italië of Spanje komt, of Engels sprekend bent. De structuur op hun bord verraadt enige kennis van het spel. Welke variant spelen ze? Op z'n Italiaans, op z'n Spaans, of hebben ze het checkers al onder de knie? Migratie is goed voor het uitwisselen van kennis. Of, om het als een volleerd politicus te zeggen: zoek verbinding, maar behoud ook je eigen cultuur. Nog geen populist heb ik horen zeggen dat het eigen damspel het beste is! Ben ik er dan zelf een, of juist een globalist, door te beweren dat dammen op

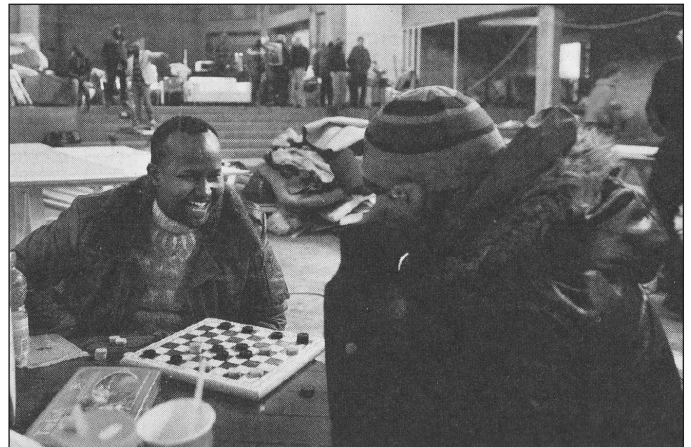
honderd ruiten toch echt de voorkeur verdient? En dan bij voorkeur het overzichtelijke Poolse spel (international draughts!), niet het chaotische Friese.

De Fries Jan van Dijk (1990) debuteert met een typisch 'Pools' slagsysteem –dat maar liefst 23 keer in de database is te vinden. Daar is de nodige bagger bij, maar ook een paar juwelen. In de 21^e eeuw werd het voor zover bekend niet meer bewerkt. Waarom dan toch alsnog? Omdat Jan er een grappige zet in, en een scherp(?) slot aan vast wist te breien, en ook omdat de beginstand gezien mag worden. Tavernier en wijlen Wuijtenburg gebruiken net zo goed een overbekend systeem, ieder met hun eigen bedoeling. Arjen Timmer presenteert twee kanten van zichzelf: scherp voor het slot, minder scherp voor het partij-ideaal. Rob Spijkers debuteert onder eigen naam: Rik Job Press heeft naar zijn zeggen de geest gegeven. En Chris Jurriëns is na zijn migratie (naar het land van Trump, voor 'Netherlands second' nog net toegankelijk) op het goede pad beland: hij componeert er lekker op los. Misschien stiekem geïnspireerd door checkers?

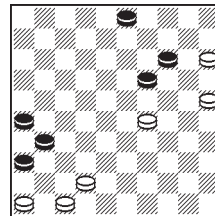
Bereik (52-57) & Concreet (58-60)

Mijn beste vriend is een geadopteerd Koreaan. Hij huwde een in Nederland geboren Hong Kong-Chinese. Mijn ex-vriendin is een geadopteerd Indonesische en ik kijk graag naar donkere vrouwen. Blijkbaar een zwak voor het exotische, Hollands sprekend. Mijn opa schijnt ooit

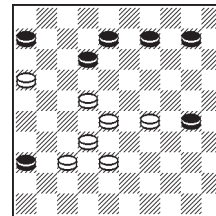
gezegd te hebben dat hij en oma geen sprong van vreugde zouden maken als de (klein) kinderen met 'een zwarte' thuis zouden komen. Denk niet dat ze racist waren, het waren andere tijden, ze hadden gewoon een uitgesproken voorliefde voor kaaskoppen. Mijn ouders denken er

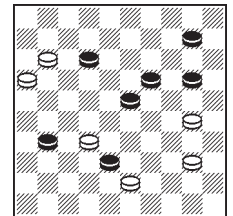
31. R. Spijkers

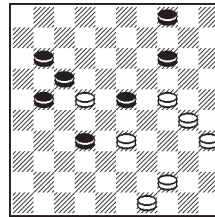
32. H. v. d. Heijden

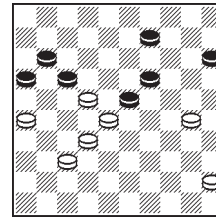
33. A. Kaciuska

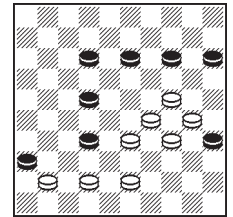
34. J.C. Patry

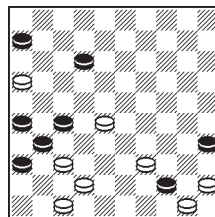
35. O. Dijkstra

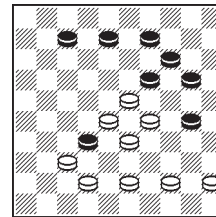
36. A. v. d. Stoep

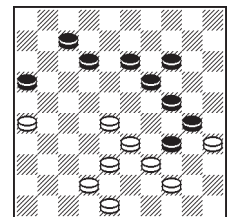
37. W. Schoute

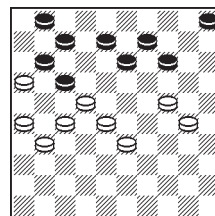
38. P. Kuijper

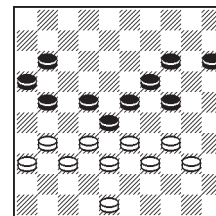
39. A. Timmer

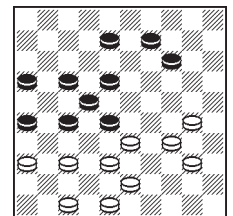
40. A. Tavernier

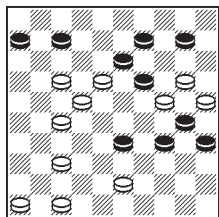
41. M. Sabater

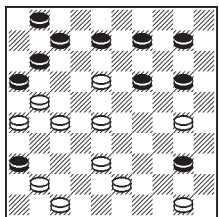
42. J. van Dijk

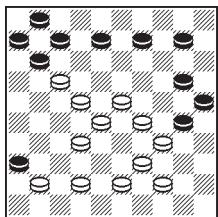
43. A. J. de Jong

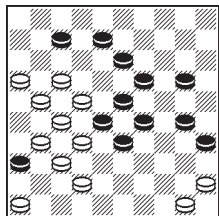
44. C. Jurriëns

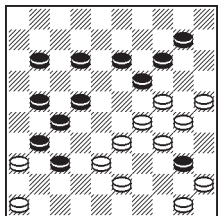
45. T. Kieboom

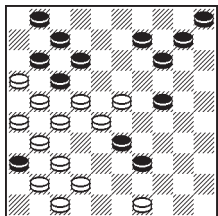
46. K. van Limpt

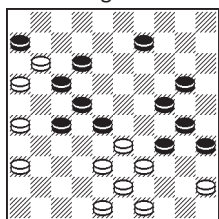
47. T. Smedinga

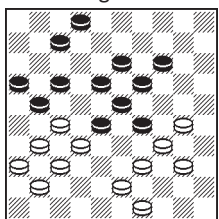
48. A. Wuijtenburg †

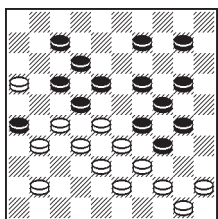
49. J. Viergever †

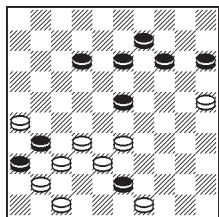
50. J. Viergever †

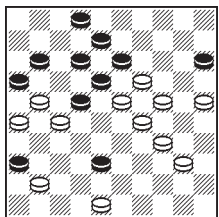
51. R. Mackevicius

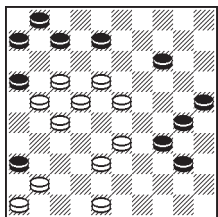
52. A.D. van Mourik

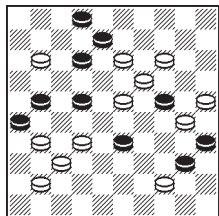
53. L. de Rooij

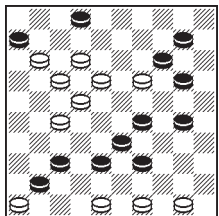
54. J. de Wit

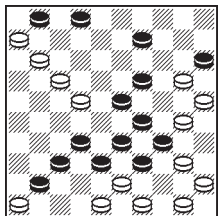
55. S.A. Perepelkin

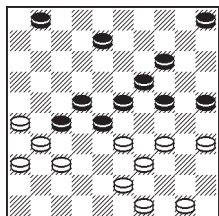
56. A. Rom

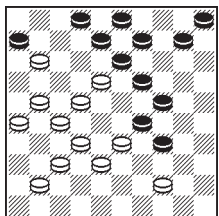
57. A. Rom

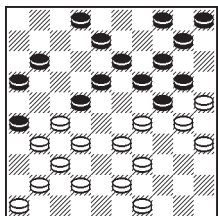
58. A. Timmer

59. P. Kleute (A)

60. A. Ottink

Hulp gevraagd van oude problemisten (m)

Probeer eens bewust om jongelui (m/v) in de buurt of in de familie helemaal (of minstens een beetje) enthousiast te maken: laat ze een eenvoudig probleempje zien en maak samen met zo'n jongeling een probleem!

anders over, zoals de meeste Nederlanders van nu. Alfons Ottink kwam zijn grote liefde op Madagaskar tegen, toen hij al lang geen jongeling meer was. Hun getinte zonen zullen wel eens moeten uitleggen 'waar ze vandaan komen'. Hoe lang duurt het nog voordat kleur geen rol meer speelt? Dat een 'kleurverklaring' in de damproblematiek meer gevraagd wordt. (Voor u een extra uitdaging in het

probleem van De Rooij, Leen zelf kon de voorgeschiedenis niet vinden. Geen extra punt waard trouwens.) Wat ik maar wil zeggen, ook in damproblemen draait het niet om het uiterlijk, zolang de inhoud boeit. Oordeelt u over de laatste negen problemen dus niet over smetjes in het begin, of aan het eind, maar kijk naar het totaalplaatje. Is dat geslaagd? Met de juiste argumenten is elke keuze te billijken. Het is net stemmen.

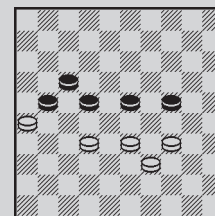
**Uw oplossingen, zowel van de nuchtere
kaaskopproblemen als de onstuimige importcreaties,
als het u belieft naar André Schokker:
zaschokker@hotmail.com of Lomondlaan 18 1060 PL
Amsterdam (die smeltkroes van culturen) ■**

Scherp uit in de partij (16)

Enkele maanden geleden speelde Pascal Stil een partij op de website jibbent.nl tegen een speler met de nickname 'fuub'. Er kwam een 5-om-5 eindspel op het bord (zie diagram 1): fuub offerde een schijfje met 34-30 (25x34) 39-34 waarop Stil antwoordde met (22-27) met op dat moment al het idee dat het wel remise zou worden. Toen 33-29 volgde, bood Stil na (27x38) dan ook remise aan, wat fuub natuurlijk gretig accepteerde. Analyse achteraf wees echter uit dat zwart veel te snel was met zijn remiseaanbod, want er was een (nagenoeg) scherp winnend eindspel mogelijk door na het slaan (38-43) te spelen en vervolgens 18-12 (17x08) 26x17 (35-40) 34x45 (43-48) 17-11 (48-34) 11-06 (34-01).

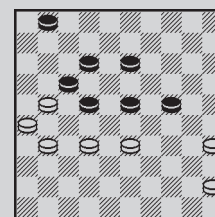
Op 18 februari 2017 werd het ereklasseduël tussen Damlust Gouda en SNA afgewerkt. Het werd 12-8 voor de Gouwenaren, niet in de laatste plaats dankzij de overwinning van Friso Fennema, in het dagelijks leven de woordvoerder van minister Asscher. Op de 43^e zet had Fennema (18-22) afgeleverd. Wit staat onder druk, maar Flits is na bijvoorbeeld 21-16 niet erg onder de indruk van de zwarte winstkansen. Raymond Koopmanschap speelde in de stand van het tweede diagram echter **44. 45-40?** En toen ging het snel bergafwaarts: **44. ... 13-18 45. 32-28 23x32 46.31-27 22x31 47. 26x28 17x26 48. 40-34 26-31 49. 34-29 31-37 50. 29x20 37-41 51. 20-15 41-46.** Volgens Flits kan wit nu het beste doorspartelen met 33-29 en piepkleine remise-kansjes, maar hij deed **52. 35-30? 46x35 53. 15-10**, waarna Fennema in één klap alle witte illusies de grond inboorde met het prachtige **53. ... 18-23!** (HW) ■

P. Stil

fuub

F. Fennema

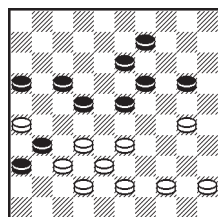
R. Koopmanschap

De beste problemen van tien jaar geleden

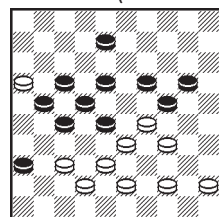
Menno Veldstra

Een momentenserie, dat was het woord dat in me opkwam nadat ik de probleembruike van april 2007 had nagespeeld: weinig originaliteit, nieuwe zakken voor oude wijn, en was er dan eens een probleem met een aaneenschakeling van hoogtepunten, dan was de stand niet om over naar huis te schrijven. Ik laat u elf problemen zien, acht uit de serie, en drie die naar betere oude wijn smaken.

29. J.C.R. Bus

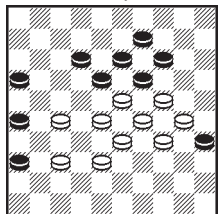

29A. Kleen (voor 1974)

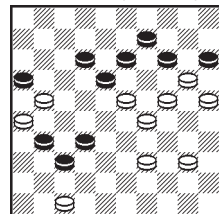

• **29.** 338, 18, 24, 21, 3 (28) 3x26 (33A) 38 (31x42B) 48, 37. A (41, 33, 39) 28 (43) 28-37 (49) 38, 37. B (33x42) 48 (37) 42 (41) 37, 42. In de stand na 3x26 verschijnt het motief van Dirk Kleen († 1974) dat na 38! twee aardige variantjes op de mat legt. Ooit bouwde Dirk ook zelf een probleem op zijn vondst (zie **29A**; Oplossing: 382, 27, 3 (31/33) 26, enz. [Bron: Dagblad voor Suriname]).

30. J.C. Patry

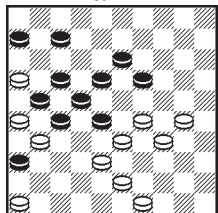
30A. Kleen (5.1967)

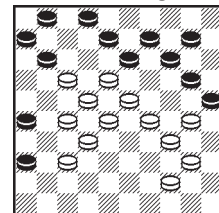
Meer, zuiverder en fraaiere economie en de slagkeus na 3 maken dat probleem in mijn ogen de winnaar van de twee.

• **30.** 31, 21, 32, 31, 20, 30, 3 (23) 2 – over 27 en 34 – (27) 7 (28) 11 (282) 16 (31) 38 (37) 47. Leen nam destijds afstand van zijn recht op coauteurschap omdat zijn bijdrage aan dit probleem minimaal was geweest. Dirk Kleen bewerkte de stand na 23x3 al eerder (zie **30A**; Oplossing: 35, 42, 28, 30, 20, 3, etc. [Bron: Het Damspel]). Ook hier gaat, ondanks de tweegever, mijn voorkeur uit naar het probleem van Dirk.

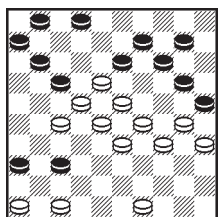
32. P. Kuijper

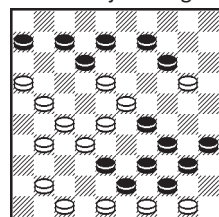
34. K. Hemminga

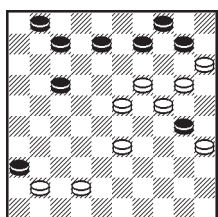
34A. G. Avid

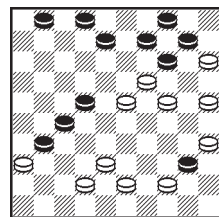
36. A. Wuijtenburg

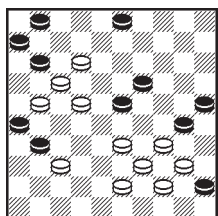
37. A.D. van Mourik

38. A.D. van Mourik

47. J. de Wit

Krijn Hemminga

46 gaat naar 37 middels een klein meerslag + plakker loopje. Om daar opgepeuzeld te worden door de switchende dam van 48. Voor het overige bekende middelen, al is zo'n rondslag van de witte dam altijd mooi om te zien.

• **34.** 172, 31, 41, 35, 8, 19, 39, 33, 4, 2. Tot aan de voortzetting 8 en 19 was de auteur origineel bezig. Vergelijk probleem **34A** (Bron + datum onbekend; Oplossing: 42, 41, 43, 44, 8, etc.), dat vermoedelijk het onderhavige bewerkingsidee de wereld in hielp.

Noot: 34A staat in de database met schijf 46 op 48 op naam van P. Lauwen (Het Limburgs Dagblad, 15-05-1971).

• **36.** 272, 38, 472, 37, 43, 50x30, 4, 45 (34) 1 (11) 7 (39) 6 (43) 39, 2 (39) 16 (44) 11 (49) 44, 34. Het is amper te geloven dat er uit deze gruwelkamer van een stand zoiets moois komt. Neem dat 23x45!! wat bij oppervlakkige beschouwing niet zo voor de hand liggend lijkt.

• **37.** 194, 21, 14 (11) 12 (17) 8, 3 (31) 26 (36) 37 (7, 10, 41) 23 (47) 30 (36) 41, 24, 24. Mogelijk is het niet zo fraai dat (11) niet echt gedwongen is, omdat er de nodige alternatieven zijn, die wit ook nog flink op zijn tellen moeten doen passen. Maar een feit blijft dat wit moet schuiven om de motiefstand te bereiken, en dat is best opmerkelijk.

• **38.** 18, 32, 21, 7 (11) 12. Nou, nog eentje dan!

• **47.** 8 (42) 38, 8, 22, 28, 3 (32) 3-17, 26, 2. Bijzonder is dat kruip-door-sluip-door-gebeuren op de lijn 3-26 ■

KOP OP, DP! DE ERKENNING VAN DE SCHOONHEID VAN EEN COMPOSITIE LAAT SOMS OP ZICH WACHTEN.

Pierre Ghestem: dammer, schaker, bridger

Arie van der Stoep

Eind 2016 werd ik binnen twee weken tot tweemaal toe geconfronteerd met Pierre Ghestem. Met zijn naam dan, want de man is niet meer onder ons. Als problemist heb ik niks met Ghestem, want indien iemand het damspel strikt strategisch benaderde was hij het wel. Een geestverwant van Ghestem als Ton Sijbrands beschouwt Ghestem dan ook als een strategische grootheid.

Eind november bladerde ik door het boek "Dammen: derivaat van een ruimtespel" van Bram Doeves (2015), waarin m'n oog bleef haken aan een stellingaspect in een partij van Ghestem dat ook voorkwam in een forcing die bij me op de plank lag. En begin december hadden Wim van Mourik en ik een nababbel met Harry Otten toen we iets hadden verteld over het damspel in het verleden. Ons verhaal ging natuurlijk over dammen maar we haalden ook het schaakspel aan, en naar aanleiding daarvan attendeerde Otten ons op een interview met Ghestem door Joost Prinsen in een bridgetijdschrift omdat deze, Ghestem dus, over dammen en schaken behartenswaardige opmerkingen had gemaakt. Het betreffende bridgetijdschrift vroeg voor dit interview aandacht, en dat vond ik opmerkelijk, door in de kop Kees Tammens aan te halen, de bridgemedewerker van de Volkskrant. Ghestem is overleden op 11 april 2000, en in zijn rubriek van 13 mei daarop wijdde Tammens een rubriek aan Ghestem, met daarin de zin: *Pierre Ghestem (1922-2000) werd door Ton Sijbrands in meerdere rubrieken uitgebreid bewierookt als de dammer die met vooruitstrevende ideeën de grondslag voor de moderne damsport legde...* En deze zin over het dammen, die had de bridgehoofdredacteur boven het interview gezet.

Literaire avond

De ontmoeting met de FMJD-voorman vond plaats op een zogeheten culturele / literaire avond in het kader van de

WK-match. Auteur en literair recensent Arie Storm – dat is een eenogige partijdammer, even voor de eenogig problematieken onder ons – las voor uit z'n nieuwste roman over zijn vader Arie en zijn oom Huib, beiden dammer. Hij had de schrijfster Sophie Zijlstra meegetroond, die in geen enkele roman ooit het damspel had vermeld maar manmoedig – tegenwoordig mag ook *vrouwmoedig*, naar het me voorkomt uitsluitend gebruikt door vrouwvriendelijke, liever mijd ik het woord *manonvriendelijke*, vrouwen – een paar open deuren uit een proefschrift aanhaalde over dammen en vrouwen. En Simon Oosting, een Friese dichter die aan de Wageningse universiteit werkt en lid is van de Wageningse damclub, las onder meer een damgedicht voor dat hij speciaal voor deze gelegenheid had geschreven. De andere optredens waren gereserveerd voor abonnees op DP. Wim van Mourik en ik dus. Johan Krajenbrink en Lambert-Jan Koops spoelden de weemoed die doorklonk in de literatuur weg met een vermakelijke tweespraak over het uitgeven van damboeken. Fred Ivens praatte de avond aan elkaar. Vijf DP-abonnees, en wanneer ik Harry Otten erbij optel zes. En Roel Boomstra maakt zeven. Verliezer Jan Groenendijk leest DP niet, maar echt, ik suggereer geen oorzakelijk verband met diens nederlaag.

Storm en Oosting zijn saai partijdammers, die kennen DP niet eens. De organisatrices Ester van Muijen en Heike

• In 1947 speelde Ghestem een match om de wereldtitel tegen R.C. Keller. Ghestem liet de Nederlander volstrekt kansloos: 17-11.

Verheul evenmin. Maar ja, die hebben een handicap: het zijn vrouwen. Over vrouwen gesproken, nog even iets over het decembernummer van 2016. Daarin ging ik met gestrekt been in op het infantiele hoofdstuk over het ontstaan van ons 100-ruitendammen door Ton Weenink. Weenink citeerde in zijn eind vorig jaar verschenen boek een bron over vrouwen en hun intellectuele prestaties, inclusief hun prestaties op damgebied, die door moderne auteurs, en heus niet alleen door vrouwvriendelijke genderneutrale, als verouderd en eenzijdig wordt beschouwd, reden voor mij zijn hoofdstuk als *curieus* te bestempelen. Overigens herhaal ik: wat de uiterlijke verzorging betreft is Weeninks boek in de damwereld onovertroffen, het is zonde dat u het nog niet in de kast hebt staan.

Ghestem

Zou ik het over Ghestem hebben, begin ik over vrouwen-dammen. Hopelijk geen teken van voortschrijdende ouderdom. Sommige ouwetjes hebben dat, die beginnen een

verhaal en dan slaan ze allerlei dwaalwegen in, zodat je af en toe tactisch moet inbreken om ze naar de hoofdweg terug te leiden, want nu ze eenmaal zijn begonnen over je ome Huib wil je graag te weten komen wat de familie al die jaren voor je verborgen heeft willen houden. Enfin, Ghestem dus.

Doeves zet op blz. 59 een fragment op diagram van een partij in het Kampioenschap van Frankrijk 1943. Zie dia 1. Het stond in een artikel in het Streekblad voor Zoetermeer 23 september 2011. *Ghestem, de enige met twee soorten wereldtitels*, zo luidde de kop. *Zwart kampt met één grote opsluiting*, aldus Doeves. *Na 11-16 kan hij hieraan pas iets doen. Of anders gezegd, een schitterende omsingeling van Pierre, die nu 19-13! speelt. Er volgde nog 11-16 en eindelijk maar te laat 27-32.*

De tussenloop 19-13 gecombineerd met een opsluiting op zwarts rechtervleugel deed me denken aan de ongepubliceerde forcing op dia 2. Zwarts positie in dia 2 oogt comfortabeler dan in dia 1 nietwaar,

aangezien wit de bevrijdende ruil (33, 33) moet toestaan. Wit heeft niet beter dan Ghestems tussenloop 19-13. Zwart gedwongen (33), wit 28, 4. Zwart juicht al: (38, 28) en wit staat plat. Toch niet, zie dia 2a: 17, 21, 42 en het tempo zit voor zwart tegen.

Joost Prinsen

Wie is Joost Prinsen? Nou, een Nederlands acteur, presentator, zanger, columnist en schrijver, ik heb het op Wikipedia even voor u opgezocht. In 2014 is zijn vrouw bij hem weggelopen. Staat nu gewoon op internet, over die weggelopen vrouw. Misschien is het waar, want sinds ik de onzin heb verzameld die in allerlei Wikipedia-talen over de geschiedenis van het damspel als historische waarheid wordt verkocht, gebruik ik deze bron met de nodige voorzichtigheid. Vroeger kwam je over een weggelopen manonvriendelijke echtgenote van een familielid te weten door ouwe tante Toos uit te horen. Kostte je een halve dag, want het mensje woonde in Scharwoude, niet naast de deur. Joost Prinsen is behalve acteur en in de steek gelaten echtgenoot enz. ook bridger. Voor het tijdschrift *Bridge Magazine Imp.*, een blad voor de sterkere bridger, reisde hij in 1995 af naar het Franse Lille om daar Pierre Ghestem te interviewen. Prinsen leverde een lange lap tekst af. Het is dat Ghestems vrouw Giselle haar man gewaarschuwd had dat zij de maaltijd op tafel ging zetten, waarop Ghestem zei: "Jaja Giselle, ik kom er aan; mijn vrouw heeft het eten klaar geloof ik", maar hij wilde graag Prinsen nog een biedconventie laten zien, waarna hij zijn interviewer de deur wees met de woorden: "Ja Giselle, we zijn klaar", anders was Prinsens stuk nog veel langer geworden. Die Giselle woonde dus nog gewoon onder een dak met haar wettige echtgenoot, zij had niet de benen genomen. Nu ik dit opschrijf vraag ik me

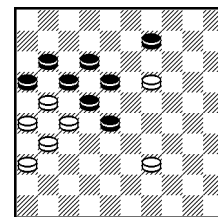
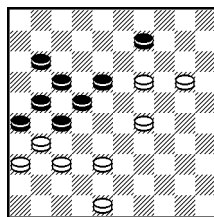
af, of die vrouw van Prinsen er met een ander vandoor is gegaan of dat het haar gewoon tegenstond met de aardappelpan op tafel te zitten wachten tot het Joostlief beliefde naar huis te komen van zo'n zoveelste repetitie met een jong en fris zangeresje. Waarmee ik niets wens te suggereren, heus niet, zo'n soort blad is DP niet – ofschoon dit uit commercieel oogpunt een nogal stom beleid is.

Ghestem als bridger

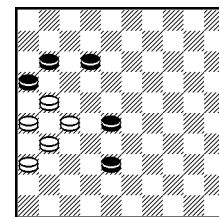
Ofwel de hoofdredacteur van het genoemde bridgeblad ofwel Joost Prinsen nam een lange aanloop naar het eigenlijke interview. De tekst verscheen in het nummer van oktober/november 1995. Ik cursiveer.

Ghestem zegde in 1947 na het behalen van de wereldtitel bij het dammen deze sport vaarwel. 'De damtoernooien duurden drie tot vier weken. Zo lang kan ik niet van huis. Mijn moeder had mijn hulp nodig in de kaaswinkel. Met dammen viel niets te verdienen, hooguit met simultaanseances' (citaat uit een gesprek met acteur/bridger Joost Prinsen in 1994). Nadat de damschijven waren opgeborgen leerde Ghestem in geboorte- en woonplaats Lille de beginselen van bridge, met René Bacherich als partner. Na een stormachtige opmars won het paar de Franse titel (1948). Bacherich/Ghestem betraden met Frankrijk het wereldpodium. Na verlies van de WK-finale in 1954, volgde in 1956 de revanche met een overwinning op aartsrivalen de VS. In 1960 bij de eerste Olympiade voor landenteams (Turijn) was er voor Frankrijk met Ghestem opnieuw goud. Het voor Ghestem glorieuze WK in 1956 vond plaats in Monte Carlo. Daar experimenteerden Bacherich/Ghestem met een opzienbarende aanpak van het bieden. Geënt op natuurlijke openingen maar verder volledig op vraagbiedingen en relays gebaseerd. Ghestem

1. Ghestem-M. Husson 2. A. van der Stoep

2a. P. Ghestem

noemde zijn systeem Monaco en publiceerde het als Le Monaco.

Een tweede boek van zijn hand kreeg de titel "Le bridge de demain". Pierre Ghestem kreeg zo de bijnaam Godfather of the relay. De enorme moeilijkheidsgraad maakte het systeem echter vrijwel ontoegankelijk voor de gewone bridger en ook de bridgetop zag en ziet er niet veel in, vooral vanwege de tijdrovende toepassing. De Franse denksport-alleskunner vond dammen het mooiste spel maar hield zich vijftig jaar intensief uitsluitend met bridge bezig. Hij handhaafde zijn voorkeur voor een gecompliceerde benadering op kunstmatige basis.

Ghestem was een veeleisend bridger. Na de sterke partnerships met de ijskoude Bacherich en de briljante technicus Delmouly bleef hij zonder resultaat bij zijn zoektocht naar een geschikte partner waardoor zijn rol in de internationale top de afgelopen dertig jaar beperkt bleef. In het Nederlandse competitiebridge viel de naam Ghestem meer dan eens, regelmatig met een wrange bijmaak. De Fransman wist hier niets van: 'Ghestem-conventie? Nooit van gehoord! Mijn naam is Ghestem. Wel vriendelijk van de Nederlanders om aan mij te denken'. Het betreft de conventie waarmee je met één bod na een opening van de tegenpartij een hand met twee vijfkaarten aanbiedt: Ghestem two-suiter. Er zijn drie varianten en het bleek dikwijls niet mee te vallen te onthouden om welke twee kleuren het ging. Misverstanden, verkeerde uitleg zorgden voor onenigheid en veel werk voor de arbiters. De NBB stelde een speciale regel in om

Ghestem-vergissingen te bestraffen.

Ghestem als damcomponist

Om na dit gebridge op damadem te komen, geef ik damcomponist Ghestem even de vrije teugel. Zijn oudste compositie staat op dia 3, gepubliceerd in "Le jeu de dames" 1/2 1929. Althans, dat wil Turbodatabase, maar dezelfde stand staat in de database ook op naam van Groninger H.G. van den Berg Jr. Deze auteur heeft weinig op z'n naam staan, maar daar zitten wel een paar toppers bij, zoals deze. G.A. Cremer selecteerde de combinatie in de tweede druk (1949) voor zijn "Damproblemen systematisch gerangschikt" bij representanten van de Coup de la trappe, in het Nederlands Valluikslag. Cremer bedoelde Coup de talon, hielslag, want zie: 21, 27, 39, 31, 21, 30, 42, 16+. Als Cremer een probleem opnam had dit klasse, zo is mijn ervaring, en wie zal dia 3 klasse ontzeggen? Ghestems boek "Comment je suis devenu Champion du Monde" (hoe ik wereldkampioen dammen ben geworden) uit 1947 verschaft opheldering. Dat heeft een hoofdstuk *Slagzetten van verschillende auteurs*. G. (was de voornaam niet Georges?) Sjöberg (uit het Franse Loison) is met zes nummers vertegenwoordigd. Boven nummer 6 staat *Sjöberg-Ghest*, en deze bewerking is terechtgekomen in de Compositionsfile van Turbodatabase onder de naam Ghestem, vraag me niet hoe.

Dia 4 staat in Ghestems boek onder nummer 44 in de afdeling *Miniaturen*. Ghestem laat wit winnen met 14Y (19) 22, 23. Y: ook 13 levert winst op. Met deze 7x7, zo wil de Comp-

file van Turbodatabase, heeft Ghestem deelgenomen aan een wedstrijd van het Russische tijdschrift 64, jaar onbekend. En dat moet ik zeker geloven?

Onder dia 5 nog een raadsel. Claude Fougeret plaatste deze miniatuur in zijn "Miniaturistes français" (1979) op Ghestems naam. Oplossing 39, 32 (44A) 1 (22) 44, 6+ (A45) 1 (350) 33+. Onterecht, want Arnold Polman bewerkte het motief al in 1931, en beter.

Onder dia 6 een fraaie 4x5 die we naar het lijkt echt op Ghestems naam mogen zetten. In Ghestems boek staat het onder nummer 27 in de afdeling Eindspel, oplossing 29 (25) 283 (28) 11, 33+. Maar wat doet dat koppel 45/50 op het bord? Weg ermee, zoals een latere auteur deed. Problematiek en Ghestem is geen gelukkige combinatie.

Ik doe de man onrecht. Hoe het goed te maken? Wel, met twee door Ghestem ontworpen partijcombinaties. Zolang er geen database met partijcombinaties bestaat, en die ligt ook niet in het verschiep, mogen we zijn naam erboven zetten. Hoewel...

Dia 7 werd op naam van Ghestem gepubliceerd door het "Friesch Dagblad" 6.8.1986, zo wil Turbodatabase. In de schildpadnotatie: 1.31-26 23-29 2.28-23 19x48 3.30x8 12x3 4.33x24 20x29 5.39-34 48x30 6.25x1+. Slaan we Ghestems boek open, dan ontdekken we een hoofdstuk *Slagzetten van verschillende auteurs*. Daaronder twaalf van Antoine Mélinon, en bij diens dozijn onder nummer 44 dia 7. Is dia 8 wél van Ghestem?

Theo Berends plaatste deze kaats in zijn rubriek *Rondslag* in "Hoofdlijn" 7.2004. De schildpad: 1.38-33 24x44 2.33x24 44x22 3.27x20 19x30 4.45-40 15x24 5.40-34 30x39 6.48-43 39x48 7.31-26 48x31 8.26x17 11x22 9.36x20+. Berends weet ons in een lange reeks van jaren elke aflevering opnieuw zes verrassende combinaties voor te schotelen,

waarvoor alle waardering. Maar aan bronvermelding doet hij niet. Waar haalde hij deze 13x13 vandaan?

Ghestems boek

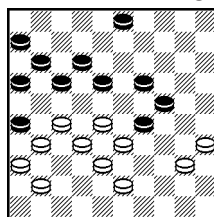
Doordat het geheugen bijna niks van wat een mens meemaakt bereikbaar opbergt, weet ik niet hoe ik aan Ghestems boek kom. Ik moet het hebben geërfd van David Douwes, deduceer ik. Op de pagina met het portret van Ghestem voorin het boek staat namelijk een opdracht met de vulpen in zwarte inkt (balpennen waren nog niet algemeen verkrijgbaar) geschreven door de redacteur van een Franse dagbladrubriek. Vertaling: *Aan de heer Douwes, de briljante winnaar van de derde prijs in de probleemwedstrijd 1948 van "Le Républicain du Midi"*. Niet Max Douwes, zoals u misschien op basis van de afbeelding denkt, want het Franse M. Douwes betekent voluit Monsieur Douwes. Rechtsonder staat in blauwe inkt en in een ander handschrift *Bewijs van sympathie*. Met de handtekening van Ghestem? Ik vond Douwes' prijswinnende probleem niet terug in de database. En wie was die Franse redacteur?

Ghestem over dammen, schaken en bridge

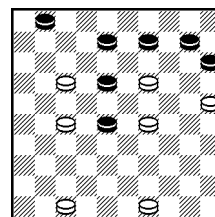
Daarna vervolgde IMP (het bridgeblad) met een lang stuk over biedconventies. Ik laat dit weg, overstaand op de tekst van een tweede gesprek dat Prinsen met Ghestem voerde in 1995. Prinsen leidt het als volgt in.

Pierre Ghestem (Lille, 1922) werd in 1947 wereldkampioen dammen. In 1956 maakte hij deel uit van het Franse team dat wereldkampioen bridge werd. Beide sporten verrijkte hij met theorie. Hij is waarschijnlijk de briljantste denksporter die de wereld deze eeuw heeft gekend. Ghestem woont met zijn vrouw in een kleine woning in een buitenwijk van Lille. Namens IMP mocht ik (J.P.) met hem spreken. Van een geordend gesprek was

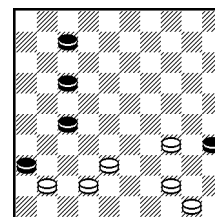
3. H.G. van den Berg

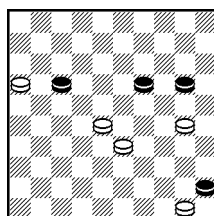
4. P. Ghestem

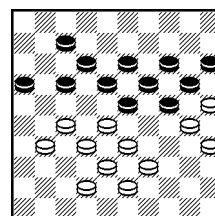
5. A.A. Polman

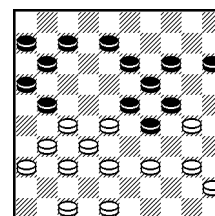
6. P. Ghestem

7. A. Mélinon

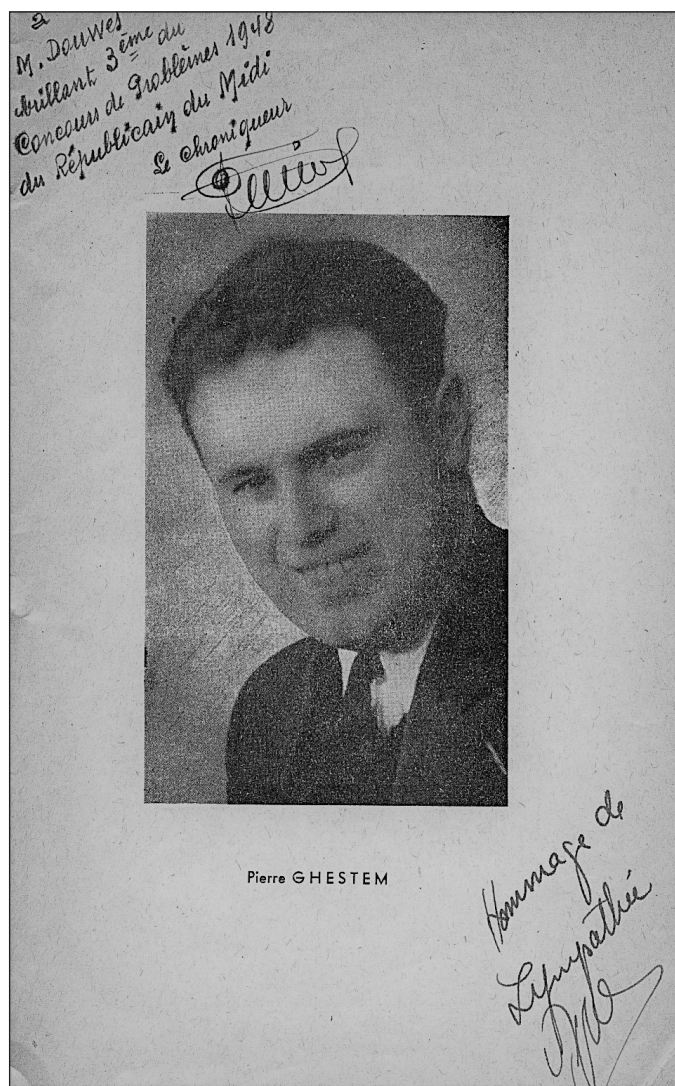
8. P. Ghestem

eigenlijk geen sprake. Ghestem nam het woord en stond dat nauwelijks meer af. Vandaar dat ik dit interview aan u presenteer in de vorm van een monoloog.

Uit deze monoloog een paar saillante uitspraken. In cursief. In 1948, ik was toen al een jaar

wereldkampioen dammen, speel ik een demonstratiepartij. Een tijdwaarnemer zou de notatie verzorgen. Op een gegeven moment vraag ik: 'hoeveel zetten heb ik gespeeld?' Hij zegt: 'u hebt zojuist uw vijftigste zet gedaan.' Dus ik ga rustig denken over de stelling.

Even later wordt de partij voor mij verloren verklaard: tijds-overschrijding! Ik had pas 49 zetten gedaan. Maar het was mijn schuld niet meneer; die waarnemer was verantwoordelijk. Mijn protesten haalden niets uit, ik kreeg de nul." "Waarom vertel ik u dit? Omdat het de eerste partij was, verstaat u mij, de eerste partij die ik in mijn leven verloor. Terwijl ik toch al een jaar kampioen was. Maar goed, de lezers van uw tijdschrift zijn niet geïnteresseerd in dammen maar in bridge. Onthoudt u overigens dat tijdschrift in het Frans magazine betekent en niet, zoals u mij door de telefoon zei magasin. Un magasin is een winkel, die zaken moet men niet door elkaar halen. Ik zal u zeggen wat ik verwacht van een biedsysteem: a) het juiste eind-contract, b) in de juiste hand gespeeld, c) over die hand moet bij de tegenstanders zo weinig mogelijk bekend zijn. Een dergelijk systeem heb ik helemaal uitgewerkt, kant-en-klaar op papier, wacht, ik pak het er even bij. Giselle, waar zijn mijn bridgepapieren? Ik kan hier in huis nooit iets vinden meneer. Wacht, hier heb ik ze. Kijk, in het geval dat wij zojuist bespraken zou ik als uw partner 1♦openen, u zegt dan 1♥ om uw schoppen aan te geven, want als u 1♠ biedt geeft dat natuurlijk harten aan. Hoezo te moeilijk? Helemaal niet te moeilijk. Harten in plaats van schoppen en schoppen in plaats van harten, dat is toch niet zo moeilijk. Weet u wat moeilijk is? Dammen, dat is moeilijk. Ik leerde het spel als kind gewoon op straat van vriendjes. Al na een jaar was ik kampioen van Noord-Frankrijk. Toen ik vijftien was stuurde men mij naar Parijs om tegen de sterke meesters te spelen. Ik versloeg hen. Toen mocht ik aantreden tegen de wereldkampioen, de grote Raichenbach. Ik dwong hem remise af. Daarna ben ik me in het spel gaan verdiepen, thuis op mijn kamertje. Ik ontwikkelde ideeën en theo-

rieën. In de oorlogsjaren speelde ik veel met een vriend van me, van Schoube, toch een sterke meester. Ik gaf hem iedere partij een schijf voor. Dan moet je tijdens de partij steeds de enige voortzetting kiezen die niet tot verlies leidt. Razend moeilijk. Zo heb ik geleerd om niet te verliezen. Dat is me later bij de strijd om het wereldkampioenschap goed van pas gekomen. Of ik de Ghestem-conventie nog speel? Ik weet niet waar u het over heeft meneer. Mijn naam is Ghestem. Tweekleurhanden zegt u? Aha wacht, u bedoelt waarschijnlijk Micheals. In het buitenland, bijvoorbeeld in Engeland, zie ik altijd Micheals op de systeemkaarten staan. Heet zoiets dergelijks in uw land Ghestem? Dat is bijzonder vriendelijk van uw landgenoten. Ik heb trouwens meer vriendelijkheid vanuit Nederland ondervonden. De grote Sijbrands, zegt de naam u iets? Juist, de beroemde wereldkampioen dammen. Een aantal jaren geleden was hij hier meneer, in dezelfde kamer, en hij zegt mij: 'Meneer Ghestem, uw ideeën hebben mede de grondslag gelegd voor de moderne damsport!' Dat heeft mij een grote bevrediging geschonken meneer. Dat een groot speler, niet zomaar een dammer, met alle respect, maar een waar kampioen de waarde heeft onderkend van wat ik als jonge jongen op mijn kamertje heb zitten uitdokteren. Dat heeft mij een diepe bevrediging geschonken. Laten we eerlijk zijn: het ontbreekt in de bridgesport zo vaak aan respect voor de kampioenen. Dat betreurt ik. Niet dat ik er zelf zoveel last van heb gehad, maar ik was dan ook wereldkampioen in meerdere disciplines. Terwijl ik ook op niveau geschaakt heb. Jazeker! In '44 heb ik mijzelf dat spel geleerd. Alles moest ik ontdekken, de waarde van een vrijpion, de zwakte van een dubbelpion, noem maar op. Datzelfde jaar al deed ik mee aan het schaakkampioenschap van Noord-Frankrijk met al-

• Joost Prinsen

lemaal meesters en sterke hoofdklassers. Ik werd vierde. Maar weet u wat het is met dat schaken? Als je van een stelling de hoofdvarianten hebt onderzocht, dan heb je die stelling meestal wel onder de knie. Bij bridgen is dat helemaal niet zo: iedere hand kan helemaal uitgeanalyseerd worden, dat bent u toch met mij eens? Maar bij dammen zijn de varianten zo diep en zo wijdvertakt, dat valt niet door te rekenen. Van alle denksporten is dammen de mooiste. Ja meneer, dammen is het allermooiste. Zeer goed voor de ontwikkeling van de jeugd. Ik was een erg nerveus kind, maar door het dammen ben ik tot rust gekomen. In '47 ben ik dan wereldkampioen geworden. Helaas moest ik spoedig daarna de damsport vaarwel zeg-

gen. Mijn moeder had hulp nodig in de kaashandel; wij hebben hier in Lille altijd in de kaas gezeten. En hoe was het vroeger: die damtoernooien duurden drie-vier weken. Zolang kon ik niet van huis. Nee, er viel ook niets in te verdienen. Hooguit soms met een paar simultaansessies. Met bridge heb ik helemaal nooit een cent verdiend. Spelen om geld? Niet mijn stijl meneer, niet mijn stijl.

Nadat Ghestem een handje heeft getoond dat hij heeft gecomponeerd, dus een bridgeprobleem, sluit Prinsen het interview af door opnieuw Ghestem het woord te geven. Ghestem over dit handje: Een mooi spel, hoewel, dammen is natuurlijk mooier. Ja Giselle, we zijn klaar. Prinsen, wegwezen ■

(Advertentie)

Orgaan – Website – Facebook – Twitter Maandelijks – Wekelijks – Dagelijks – Uurlijks

Elkaar aanvullend damproblemistennieuws kan alleen 'lekker' lopen als er nieuws wordt aangedragen. Voor de 'Dikke Problemist' nog geen 'probleem', voor de digitale KvD nog wel.

Deelname, bijdragen, reacties en opmerkingen zijn en blijven daarom van harte welkom!

Henk van der Heijden en Tom Kieboom

einDsPel

Een tweeling, maar niet eeneig

Gerrit L. de Bruijn

Onlangs kreeg ik twee standen op het bord die uiterlijk een grote overeenkomst vertonen. Hier vindt u ze weergegeven in de diagrammen 1 en 2 en mag ik u uitnodigen deze eindspelen op te lossen alvorens verder te lezen? Ze zijn niet moeilijk, zodat u ze met enig doorzettingsvermogen moet kunnen vinden.

De ontledingen

In stelling 1 moet wit niet beginnen met 1.28-22? Druk op schijf 11 geeft die zet onvoldoende, want de schijf op veld 2 blokkeert de witte aanval. En weliswaar is de oppositie wit gunstig gezind, maar na 1... 19-23 koop je daar weinig voor. De juiste voortzetting is **1.39-34**. Na 1... 19-24 2.28-22 werkt de drievoudige oppositie wel. Dus **1... 2-8/7 2.34-29 S-12 3.28-22! 11-16** en nu wint wit dankzij de meerslag **4.29-24 16×18 5.24×22**.

In stelling 2 werkt deze aanpak niet: na 1.39-34? volgt 1... 3-9 2.34-29 9-14 en zwart ontsnapt. Maar de zwarte schijf op de basislijn staat nu minder goed om de witte aanval op te vangen: **1.28-22 11-16 2.21-17 16-21 3.17×26 19-23 4.26-21 3-8/9 5.21-17 S-13** [om deze schijf na 6.17-11/12 te offeren] **6.39-33! 23-28** en ook in dit geval beslist een meerslag: **7.22-18 13×11 8.33×22**.

Ondanks de grote gelijkenis twee totaal verschillende winsten, die dan weer wel beide met een meerslag worden bekroond, wat in 3×3-standen zelden voorkomt!

Het eerste meerslagmotief

Het meerslagmotief waarin eindspel 1 uitmondt (zie diagram 3), werd voor het eerst signaleerd in een eindspel van Michel Sabater uit 1977 (zie diagram 4). Na 1.27-22? 6-11 2.36-31 1-6 is het remise, evenals na 1.36-31 1-7 2.27-21 7-12. Wel winnend is **1.27-21 6-11 2.36-31 1-7 3.31-27 7-12 4.27-22!** Er zijn tal van problemen die uitmonden in de stand 1, 6, 19/ 21, 29, 36 (zaz), maar die missen die briljante eerste zet 27-21. In slechts één probleem komt die zet wel voor, een ingewikkelde 9×9 van Jaap Bus, die uitmondt in de 5×5 van diagram 5 [De Problemist 08-2010]. Wit wint door **1.35-30 11×22 2.30-25**

8-13 3.25×14 13-19 4.14×23 22-28 en nu ontstaat door **5.32-27 28×19** de stand van Sabater.

Het andere meerslagmotief

Het andere meerslagmotief (diagram 6) is ook gevonden door Michel Sabater: in *Kleingoed* vinden we onder numero 169 en met datering 2007 stelling 2 terug, met het minimale verschil dat schijf 3 daar op veld 4 staat. De schijf op 3 biedt het voordeel dat de stand zich ook op iets andere wijze laat verdiepen, waarbij iets meer van de oplosser wordt gevergd (zie stelling 7). Ook hier moet schijf 32 niet naar het centrum spelen maar een zijwaartse manoeuvre maken. [Zou het advies om in het eindspel naar de rand te spelen niet

slechts gelden voor standen waarin dammen op het bord (zullen) voorkomen?]
1.32-27 9-13/14 2.27-21 Na 2.27-22? S-19 3.22-18 geeft 3... 8-13 remise. Zwart moet die ruil niet uitstellen, want na 3... 19-24? 4.26-21 8-13 5.18×9 3×14 wint wit door 6.21-17 14-19 7.17-12 19-23 8.12-8 23-28 9.8-3 28-32 10.3-26 32-38 11.39-33 38×29 12.26-8! 24-30 13.8×35 29-34 14.35-44.
2... S-19 3.21-16 8-12 Na 3... 19-23 4.39-33 8-12 5.26-21 3-9 wint zowel 6.16-11 als het gedeceerde **6.33-28 23×32 7.21-17 12×21 8.16×38**.
4.16-11 12-17 5.11×22 en nu verder als in eindspel 2: **5... 19-23 6.26-21 3-9/8 7.21-17 S-13 8.39-33!** enzovoort.

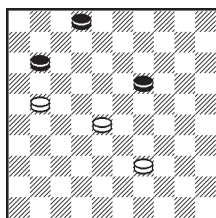
Ten slotte een andere bewerking van het tweede meerslagmotief. Zie stelling 8: **1.31-26 34-40 2.26×17 40-44 3.50×39 29-33 4.28-22 33×44 5.43-39 44×33 6.32-28** Zo kan het ook! **6... 19-23 7.28×39 9-13 8.39-33!** et voilà!

Oplossingen februari 2017

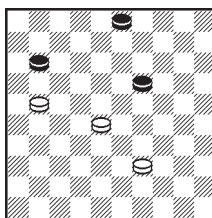
● **657 M. Sabater: 1.14-10** [Het is verleidelijk om met schijf 15 op veld 5 te promoveren om te beschikken over de dreiging 14-9, maar dat wint niet: 1.15-10? 27-31 2.10-5/16-11 31-36 3.16-11/10-5 3-8 4.14-9 8-13 5.11-7 13×4 6.5-32 4-9 7.7-1 18-23 =] **27-31 2.10-5 3-9/31-36 3.16-11 31-36/3-9 4.11-7 9-14 5.5×12 36-41 6.12-23 41-47 7.7-2!** met damvang.

● **658 G. Bakker: 1.12-7 9-13** Na 1... 29-33 volgt het offer **2.19-13 9×18 3.7-1** en na 3... 18-22 4.1-34 28-32 wint behalve promoveren op 4 of 5 ook **5.34-30 22-27 6.10-4 27-31 7.4×36 32-37 8.36-47 33-38 9.47×15 37-41 10.30-19!** Na 1... 29-34 niet 2.19-13? 9×18 3.7-1 wegens 3... 28-32, maar **2.7-1 28-32 3.1×40/45 32-38** [op 3... 9-13 4.19×8 32-38 wint het dubbele terugwerpen: **5.D-29 38-43 6.29-38 43×32 7.10-5 32-38 8.5-32**] **4.D-29 38-43 5.29-38 43×32 6.19-13 9×18 7.10-4 18-23 8.4-15**.
2.19×8 29-33 Op 2... 28-33 wint bij voorbeeld **3.10-5 33-38 4.5-23 29×18 5.7-1 18-22 6.8-2 22-27 7.1-29 38-43 8.29-38 43×32 9.2-16**. Op 2... 28-32 bij voorbeeld **3.10-5 29-34 4.5×37 34-39 5.37-28 39-43**

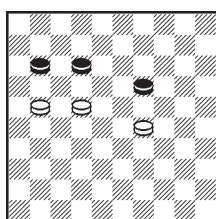
1.

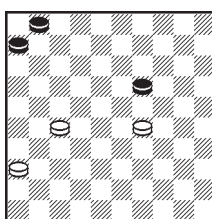
2. M. Sabater

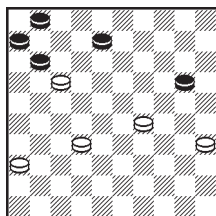
3. z.a.z.

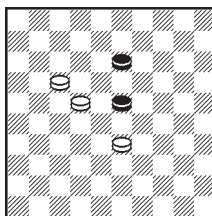
4. M. Sabater

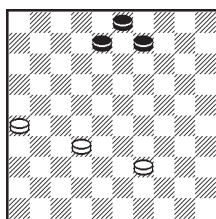
5. J.C.R. Bus

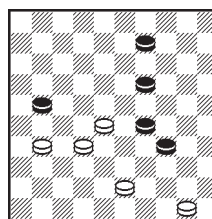
6. z.a.z.

7.

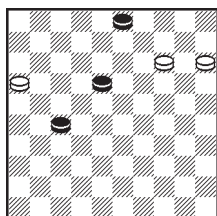
8.

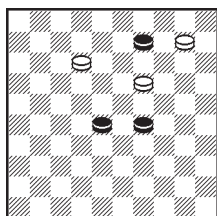
6.28-39 43×34 7.7-1 34-39 8.1-34. **3.8-3** tweesprong:
A 3... 28-32 4.3-25 32-37 5.10-5 37-42 6.5-37 42×31 7.7-2 31-37 8.2-24 tang
B 3... 33-38 [na 3... 33-39 wint 4.3-17 28-33 5.10-5 +] **4.10-4 28-32** [na 4... 28-33 wint zowel 5.3-25 38-42 6.7-1 42-47 7.25-14! als 5.4-15 33-39 6.15×42/47 39-44 7.D-33 44-49 8.33-11!] **5.4-15 38-43 6.3-25 43-48 7.7-1!!**

● **659** J.C.R. Bus: **1.47-42** De oppositie zit goed voor wit, maar hij mag er niet blindelings op vertrouwen dat het daarom wel goed zal uitpakken: 1.47-41? 1-7 2.41-37 7-12 3.37-32 12-17 4.32-27 en nu zou 4... 13-18? inderdaad verliezen [zie variant A], maar na 4.13-19 5.20-14 beschikt zwart over de remisecombinatie 5... 19-23 6.14×5 35-40.

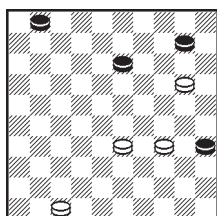
657. M. Sabater

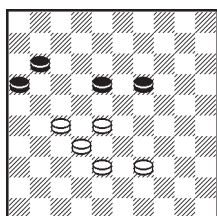
658. G. Bakker

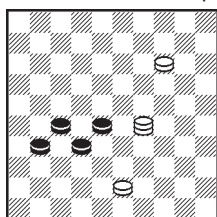
659. J.C.R. Bus

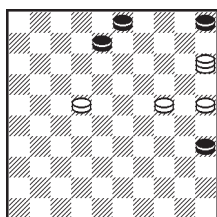
660. J.C. Jurriëns

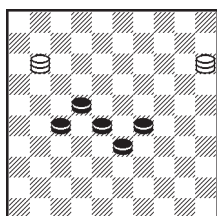
661. A. van der Stoep

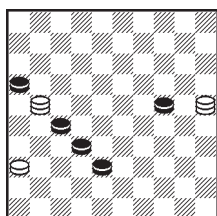
662. A. van Mourik

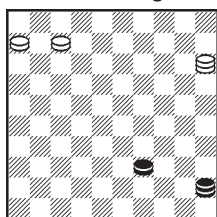
663. R. Mackevicius

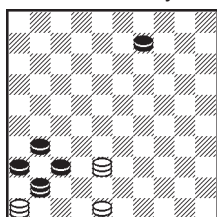
664. J. Bastiaannet

665. G. Benning

666. G.L. de Bruijn

1... 1-7 2.42-38 tweesprong:
A 2... 13-18 3.33-28 7-11/12 4.38-32 5-17 5.32-27 17-22 6.28×17 18-23 7.27-22 23-29 8.34×23 35-40 9.23-19 40-44 10.20-15 44-49 11.15×4 49-35 12.4-13 35-30 13.17-11 30-39 14.22-17! en het blijkt net goed te gaan voor wit: **14... 39-28 15.11-6 28×10 16.13-19 10×11 17.6×17**
B 2... 10-15 [na 2... 7-12 3.20-15 (of eerst 3.33-29) 10-14 3.33-29 12-18 4.38-33 breekt de dreiging 34-30 alle verzet; dit variantje toont aan waarom schijf 47 naar het centrum moest oprukken] **3.20-14** tweesprong:
B₁ 3... 7-12 4.33-29 13-19 5.14×23 15-20 6.23-19 12-18 7.38-33 [niet 7.38-32? wegens 7... 20-25 8.19-14 25-30 9.34×25 35-40 10.14-10 40-44 11.10-4 44-49 12.4×27 49-40 met remise] **18-22** [nu volgt op 7... 20-25 8.19-14 25-30 9.34×25 35-40 10.14-10 40-44 11.10-5 44-49 12.29-24 49-16 13.5-28 +] **8.19-13 22-27 9.13-9 27-31 10.9-4!** [na 10... 9-3 11.31-36/37 ontstaat een 4×2-eindspel dat niet te winnen is] **31-37 11.34-30 35×24 12.33-28 24×22 13.4×15**

B₂ 3... 13-19 4.14×23 15-20 5.23-19 20-25 6.19-14 25-30 7.34×25 35-40 8.14-10 40-44 9.10-5 44-50 10.38-32 50×46 11.25-20!

● **660** 1.27-21 16×27 2.32×21 11-16 C. Jurriëns: **3.28-23** tweesprong:
A 3... 19×28 4.38-33 16×27 5.33×31 18-22 6.39-33 tang
B 3... 18×29 4.39-33 16×27 5.33×13 27-31 6.13-9 31-36 7.9-4 36-41 8.4-10! hinderlaag

● **661** A. van der Stoep: **1.14-10 32-37 2.10-5 27-32 3.29-47 31-36 4.43-38 32×43 5.5×49!** tweesprong:
A 5... 37-42 6.47×15 36-41 7.49-32! hinderlaag
B 5... 36-41 6.47×36 37-42 7.49-38 42×33 8.36-27 33-39 9.27-49.

● **662** A. van Mourik: **1.22-18** [na 1.24-19? ontsnapt zwart door 1... 5-10 2.15×4 35-40] **8-13 2.18×9 3×14 3.25-20 14×25 4.24-20 25×14 5.15-10! 14-19 6.10×23 5-10 7.23×5 35-40 8.5-28 40-45 9.28-50.**

● **663** R. Mackevicius: **1.15-10 27-32** Na 1... 29-34 2.10×16 34-39 3.11×28 33×22 wint 4.16-11.
2.11-16 22-27 Na 2... 32-37 3.10×41/46 33-39 volgt het offer 4.D-23 29×18 5.16-7. Na 2... 33-38 3.10-4 22-27 [op 3... 28-33 4.4×27 32×21 5.16×43 +] 4.4×31 en zowel na 4... 28-33 als na 4... 29-33 als na 4... 29-34 speelt wit 5.31-27. **3.16-11** tweesprong:
A 3... 29-34 4.10-23 V. Masiulis 2003:

28×19 5.11×31 32-38 6.31-48
B 3... 27-31 4.11-22 V. Masiulis 2003:
28×17 5.10×34 33-38 6.34-48.

● **664** J. Bastiaannet: **1.25-39** Niet correct is 1.25-48? Na 1... 27-31 2.36×27 32-37 [maar niet 2... 24-30? 3.48×25 32-37 wegens 4.25-43] 3.48×26 24-30 [na 3... 24-29? zijn er twee winsten mogelijk: ten eerste 4.21-17 16-21 5.27×16 38-43 6.17-39 43×34 7.26-17 34-40 8.16-11/17-50 40-45 9.17-50/16-11 29-33 10.50×17 45-50 11.11-6 50×11 12.6×17; ten tweede 4.21-12 29-34 5.12×45 16-21 6.27×16 38-43 7.26-48 43-49 8.48-31 49-35 9.31-26! 35-19 (op 9... 35-44 10.26-12 44-33 11.16-11 33×6 12.45-50 +) 10.26-8 19×2 11.45-7 2×11 12.16×7] 4.21-17 38-43 5.17-33 16-21 = [en niet 5... 43-48? 6.27-21 16×27 7.33-42 48×31 8.26×25 27-32 9.25-20 32-37 10.20-47].

1... 24-29 [op 1... 27-31 2.36×27 32-37 weer 3.39-43 +] **2.39-30** tweesprong:
A 2... 38-42 3.36-31 27×36 4.21×47 16-21 5.47×15 36-41 6.30-19! 41-47 [op 6... 41-46 7.19-5 21-27 wint zowel 8.15-10 als 8.15-38] **7.19-24 47×20 8.15×16**
B 2... 29-33 3.30-34 38-42 [op 3... 32-37 4.21×41/46 38-42 5.D-37 +; op 3... 27-31 4.36×27 32-37 nogmaals 5.34-43 +] **4.36-31 27×36 5.21×47 16-21 6.47×15 36-41 7.34-23! 41-47 8.23-29 47×20 9.15×16.**

● **665** G. Benning: **1.7-1 45-50 2.15-38** tweesprong:
A 2... 39-43 3.38×49 50-28 4.49-44 28×50 5.1-12!!

B 2... 50-44 3.1-7 44-35 Na 3... 44-50 4.6-1 50-44 [op 4... 39-43 5.38×49 50-28 6.49-44 28×50 7.1-6 50-45 8.7-1 +] 5.7-16 [of 5.38-32/27 en na 5... 44-35 is de snelste winst 6.7-34 39×30 7.32-49] 44-50 [op 5... 44-35 6.16-2 of 6.1-40] 6.38-29 50-44 7.29-23/18 44-35 [na 7... 44-50 is de snelste winst 8.D-45 50-44 9.45-50 44-35 10.50×17] 8.D-34 39×30 9.16-49!
4.7-2 35-40 [op 4... 35-44 5.6-1 44-50 6.2-7 50-44 weer 7.38-32/27 etc. of 7.7-16] **5.6-1 39-44 6.1×45 44-50 7.38-29 50-39 8.2-11 39×6 9.45-50 +**

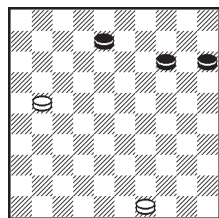
● **666** G.L. de Bruijn: **1.38-47 9-14** [na 1... 9-13 2.48-43 13-19 3.43-38 +] **2.47-15** [nu bereikt zwart na 2.48-43? remise door 2... 14-20 3.47×15 37-42 =] **14-19** [op 2... 41-47 3.46×10/5 36-41 4.D×46 +] **3.15-47 19-23 4.47-15 23-28 5.15-47 28-32 6.48-43 37-42 7.46×14** [na 7.46×48? 32-37 is het remise] **36-41** [na 7... 31-37 slaat wit 8.47×38 +] **8.47×4 42-47 9.4-15! 47-36 10.14-41 36×47 11.43-38 47×33 12.15×38.** N.a.v. vrijwel identieke stand van W.C. Riemens [brief 03-2016]: dam 38 op 15 en 9 op 14. Daar wint wit eenvoudig door

tussen 47 en 15 heen en weer te schuiven. Als zwart gaat offeren, is het zeer onscherp [zoals hier na 2... 41-47].

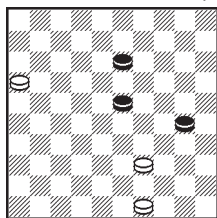
Ter oplossing

We gaan deze keer van start met een mooie mini van Gerard Benning. Gemakkelijk spul? Probeer en zie! Daarna maar liefst vijf stukjes uit de 3x3-doos, opklimmend in moeilijkheidsgraad. Een echte kluif biedt Chris Jurriëns. Rimas Mackevicius gaat verder met zijn onderzoek in het Sjolomentsev-genre (twee dammen tegen schijven). Met een extra schijfje kunnen twee dammen natuurlijk meer en Johan Bastiaannet benut die mogelijkheden optimaal. Ten slotte een Blankenaartje: drie witte dammen tegen een zwarte dam en enkele schijven ■

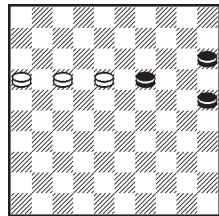
667. G. Benning

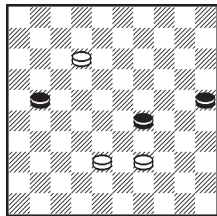
668. A. van der Stoep

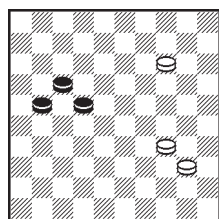
669. A. Tavernier

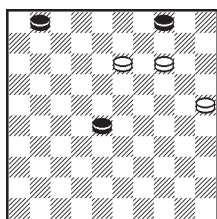
670. M. Sabater

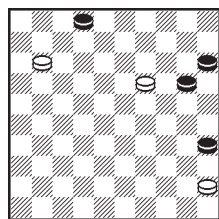
671. G. Bakker

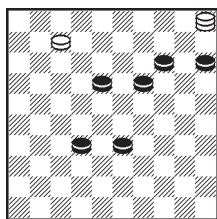
672. J.C.R. Bus

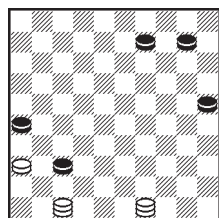
673. C. Jurriëns

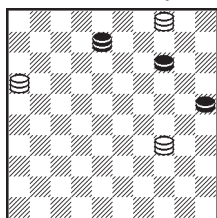
674. R. Mackevicius

675. J. Bastiaannet

676. G.L. de Bruijn

Dam-problemen

Arne daagt ons uit

Leen de Rooij

Arne in Bokrijk

Toen ik een paar jaar geleden in het Belgische recreatiepark Bokrijk was, zag ik daar een bord dat me intrigeerde: Arne daagt je uit. Ik maakte er een foto van en besloot die te bewaren tot zich een geschikte gelegenheid voor zou doen om hem te plaatsen. Die gelegenheid is er nu. Arne kijkt ons met een Jesse Klaverachtige blik aan en daagt ons uit om zijn damproblemen te ontwarren.

Arnes eigen commentaar

U kunt echter ook van zijn creaties genieten door de problemen na te spelen en Arnes eigen commentaar erbij te lezen. Hij maakt het uw redacteur wel erg gemakkelijk. Niet alleen leverde onze redacteur van de vaste probleemrubriek een zestal damproblemen aan, maar hij voorzag zijn producten ook nog zelf van deskundige aantekeningen. Zelf kan ik dus rustig achteroverleunen.

Strooien met dammen

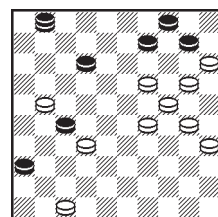
Arnes inleiding luidt als volgt: 'Het gebruik van dammen bij aanvang biedt de problemist meer mogelijkheden. Maar waar zijn de zwarte dammen, of zelfs de witte, verantwoord en wanneer niet meer? Leidt het gebruik ervan tot losbandig componeren? De rubriek van Leen de Rooij toont altijd dezelfde weinige gezichten. Blijkbaar is het gebruik van dammen bij de meeste problemisten nog steeds een taboe. Onlangs stuitte ik op een (bijna) dubbelscherp slot, dat voortkomt uit de slagkeuze voor een zwarte dam. Het lukte mij niet de dam weg te componeren en ik besloot te bestuderen wat er mogelijk is - "welke sprookjes er te vertellen zijn" - als ik de dam, of meerdere, gewoon toe zou staan. Het resultaat was plezierig: er ontsproten nogal verschillende problemen aan mijn bord, of geest. Uiteindelijk kwam ik tot een zestal werkstukken die me publicabel leken'.

Oplossingen

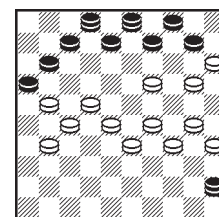
• 1. 42! 17, 194, 3 (14A) 25, 5 (10, 41) 32 (47) 30 (36) 41, 24, 24. A (9) 5, 24 (10, 41) en nu 7 of 38. Een licht voorbeeld ter introductie van het afspel in twee richtingen na 14x3. Zwart mag kiezen: schijf 15 of 24 blijft, maar in beide gevallen resteert een vangstelling! Zoals aangegeven is de A-variant ook bijna scherp; wit heeft even keuze uit twee velden. Dit geldt net

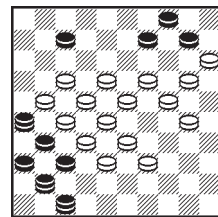
1. 'Subtiel'

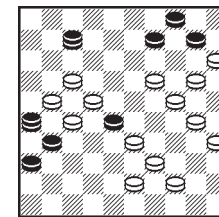
2. 'Old school'

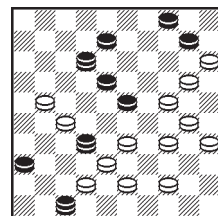
3. 'Garlopeau'

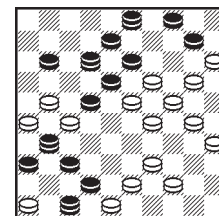
4. 'Hangende dam'

5. 'Wereldreis'

6. 'Kermis'

zo goed als de zwarte schijf 21 op veld 11 staat, want dan heeft de dam de velden 1 en 33 ter beschikking. (Leuk, maar ik verkiez de grotere bewerkingen, LdR)

• 2. 227, 18, 183, 283, 3, 20, 24 enzovoort.

Leuk vind in het tijdelijke inmetzelen van de zwarte dam op veld 25. De A-variant is hier minder scherp, de witte dam heeft na (36-41) meer velden ter beschikking, maar je moet juist oppassen voor een te vroeg 1-29? Dit probleem maakt op mij een haast archaische indruk, het doet 19^e-eeuws aan maar is toch, ondanks het gebrek aan spektakel, te genieten. Wie had gedacht dat wit met die losse bende schijven drie zwarte dammen soldaat zou kunnen maken, waarvan twee nog verdekt opgesteld staan ook? (Een intrigerend en mooi plaatje, waarbij de stiekeme manier waarop de dammen 2 en 3 in het spel worden betrokken mij wel aanspreekt. LdR)

• 3. 182, 34, 23, 32, 35, 194, 3, enz. Nu in

de hoofdvariant via veld 6 en 28, en in de A-variant via de velden 6 en 1 of 33. Wit brengt schijf 35. (Arne geeft dit probleem als ondertitel 'Garlopeau' maar ik vraag me af of dat terecht is. Onze Franse vriend zou waarschijnlijk niet zoveel zwarte stukken in de linkerbenenhoek hebben geposteerd. Ook zou hij waarschijnlijk niet voor drie oneconomische zetten hebben gekozen, want ook al zijn we op dit punt soepeler geworden; het blijft toch wenselijk om meergevers via meerslagen tot stand te laten komen. Afgezien van de zet 194 vind ik dit probleem maar matig. LdR)

• 4. 34, 22x33, 194, 3, enzovoort. Dat kan ook: de zwarte dam die uiteindelijk naar veld 20 slaat, hoeft niet onderin te staan: hij kan ook aan schijf 24 hangen. Het deed me goed dat ie er zelfs nog naar toe kan en dat de andere dam onderlangs naar boven scheert. De slagkeuze 22/24x33 (met dam 29 gebracht) is één keer eerder toegepast, door Steven van der Meer (HD 12.1915) - bij hem volgde 33x2 over de dam. (Kijk, zo kan het ook. De mooie meerslag 194 komt ook in dit probleem voor, maar alles is zoveel subtieler dan in

het vorige vraagstuk. Dit is een probleem naar mijn hart. LdR)

• 5. 439, 34, 28, 3, 25, enz. Architectonisch gezien is het misschien beter de eerste zet te vervangen door 26-21, maar uiteindelijk vond ik de langere weg die schijf 43 aflegt - tot dam en verder - van groter belang. In de 46/5-collectie komt een wild damprobleem voor van Gerrit van der Linde uit 1955, waarin wit ook naar 34x3 over dam toewerkt. Daarin resteert het beroemde motief van Joeri Schmidt. Rustige voorbeelden van 34x3 (voorwaarde: geen steunschijf 40) zijn ook in de database te vinden: De Kleer 1961 en Van der Schans 1980. Het mooie aan dat laatste is dat er ook nog een zwarte schijf op veld 33 en een witte op veld 30 op slag staan wanneer wit prikt met 28. (Ook hier zien we mooie meerslagen, maar ik vind de vorige, met die hangende dam op 29 toch subtieler. LdR)

• 6. 41, 30, 26x37, 37, 3, 20, 25, enz. Op veld 31 staat een dam omdat er slagwisseling mogelijk is als het een schijf zou zijn- helemaal 'werkloos' is die dam dus niet. In DP februari 2003 verscheen een probleem van Dirk de Ruiter waarin

zwart ook 3x34 slaat, gevolgd door een compleet ander verhaal. Dat probleem stond in de rubriek Damproblemen. (Wat wapengeklettert betreft, is dit ongetwijfeld het meest spectaculaire probleem. Na de eerste zet zou je bijna vergeten dat zwart met de dam op 3 moet slaan. Mooi, al is de afwerking met die slordige linkerbenenhoek misschien niet helemaal naar wens. LdR)

Naschrift van Arne

In de problemen 3, 5 en 6 staat dam 47 voortdurend toe te kijken. Is dat erg? Gebeurt er verder genoeg om het te doen vergeten? Welke bewerking van het slot, het thema, is eigenlijk de beste?

Naschrift van Leen

Het is wenselijk om de dammen functioneel te laten zijn, maar onze wensen worden niet altijd vervuld. In probleem 6 was dit 'gemis' mij niet eens opgevallen. Probleemtechnisch is nummer 6 de top- per, maar probleem 4 met zijn subtiele zetten heeft eigenlijk mijn voorkeur. Ook het fraaie plaatje van stand 2 kan de toeschouwer bekoren ■

Forcings

Oege Dijkstra

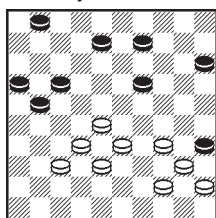
Oplossingen februari 2017

• 2. 34-30 (35x24) 44-39 dreigt 28-22 (9-14) 28-23! (en vooral niet direct 32-27?) (19x28) 33x11 (16x7) 32-27 (21x34) 40x9 (8-13) 9x18 (7-12) 18x7 (1x12) 37-32 met dubbele oppositie. Afgedwongen Coup Royal. Een dubbele oppositie vind ik niet het meest boeiende slot, maar we gaan ook weer niet al te moeilijk doen: een offer blijft leuk. Als je weet dat er wat inzit, zie je het wel. In de partij moet je er maar opkomen.

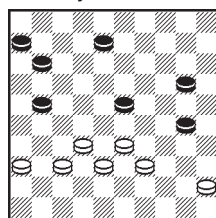
• 3. 33-28 (20-24) - op (23-29) 28-23 39-34 en 38-33 32x3 - 28x19 (24x13) 45-40 (30-35) - op (13-19?) 39-34 etc. - 32-28 (35x31) 36x7 (6-11) 7x16 (8-12) 28-22! (12-18) 16-11 (18x27) 11-7 (27-32) 8-2 (13-18) 2-7 (18-22) 7-11 (22-27) 11-16. Het slagje verraadt zich al in de beginstand, maar twee dwangzetjes en de verdieping van het bekende eindspel maken misschien iets goed.

• 4. 23-19 (20x29) 28-23 (29x18) 19-13 (7-11) 13x4 (15-20) 4x22 (17x28) 39-33 (28x39) 40-34 (39x30) 35x15 (12-18) 15-10 (11-17) 10-5 (17-22) 27-21 (16x27) 5-37 27-31 (37x26) (22-28) 26-3 (28-33)

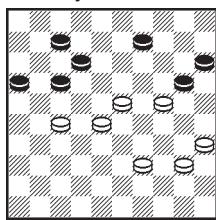
2. O. Dijkstra

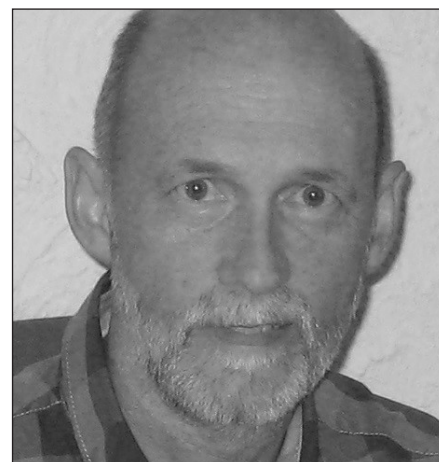
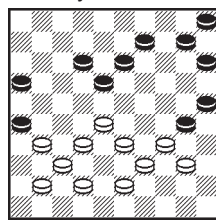
3. O. Dijkstra

4. O. Dijkstra

5. O. Dijkstra

• Oege Dijkstra

3-9 (18-23) 9-14 (23-29) 14-20. Hier was ik wel tevreden over: dubbeloffer, leuke stand, 15-20 is zetdwang. Vanaf welk moment het eindspel bekend is, weet ik niet. Iedereen kent natuurlijk de stand na 5-37. • 5. 40-35 (10-14) 35x24 (15-20) 24x15 (25-30) 34x25 (14-20) 25x3 (12-17) 3x21 (16x49) 33-29 (49x16) 37-32 (16x23) 28x8 (26-31) 8-3 (18-23) op (31-37) 3-9! 3-14 (23-29) 15-10 (31-36) 14-3 (5x14) 3x47. Dit geheel is toch wat moeilijker voor te stellen voor de oplosser. Een zwartprobleem? De eerste actie komt hier inderdaad van de zwartspeler, maar met een verrassende halve Coupe Turc én een eindspelletje doet wit net iets meer.

Hoe zou het trouwens zitten met het auteursrecht van een 'zwart probleem' als dit in de partij voorgekomen is? Stel: de witspeler heeft zwart in een penibele situatie gebracht; zwart kiest ervoor om een mooie dood te sterven en vervolgens eist de witspeler ook nog dat hij als componist van het plaatje door het leven gaat. Ik ben nog niet zo lang abonnee op DP (zeven jaar) en weet niet of deze kwestie al eens aan de orde is geweest. Iemand die op scherpe wijze wint in een partij (het komt een enkele keer voor) mag zich voor mij de componist van het probleem noemen. Immers: hij heeft de oplossing gecreëerd; zijn tegenstander zag het niet en heeft

hopelijk nog wel meegewerkt aan het uitvoeren van de winst...

Veel gevallen van problematische winsten in de partij ken ik niet, maar één geval staat mij nog wel duidelijk bij. Zie diagram 6. Jacob Sluiter won hier op schitterende wijze van J.J. Van Kesteren door 22-17 (18-22) 17-12 (24-29) 33x24 (22x42) 12-7 (19x30) 32-28 (23x32) 31-27 (32x21) 44-40 (35x33) 7-2 (30x39) 2x38. In DP van augustus 2012 meer over de achtergrond van dit fragment. De witspeler had de verrassende manoeuvre 18-22 en 24-29 van zwart niet zien aankomen, maar vond de oplossing wel achter het bord. In dit fragment heeft de zwartspeler toch voor een belangrijk deel gezorgd voor het ontstaan van de compositie, die op naam staat van de witspeler... Nog iets over de vier opgaven van vorige keer. Door tijdgebrek zag ik geen kans naar een aantal inzendingen van anderen te kijken, vandaar vier composities van mijzelf. Deze keer komen ook anderen aan de beurt.

De waarde van schijf 15/36 (2)

In mijn vorige rubriek opperde ik dat de binding 47/36 in tweeërlei opzicht gunstig is voor de witspeler: hij kan op schijf 36 combineren en hij houdt voor het eindspel een schijf meer op het bord. Van het combineren op de schijf een recent voorbeeld (dia 7): 33-29 (13-18) 24x13 (18x9) 29x18 (22x13) 41-37! dreigt 47-41 (10-14) 37-31

• Arjen Timmer

(27-32) 30-24 (36x27) 25-20 (14x25) 34-30 (25x34) 24-20 (15x24) 43-38 (32x43) 48x8 (7-12) 8x17 (9-13) 17-12 (27-32) 47-42 (1-6) 12-7 (6-11) 7x16 (13-18) 16-11 (18-22) 11-7 (22-27) 7-2! (27-31) 2-30 (33-38) 42x33 (32-37) 30-34 4 (37-41) 34-23! Met 41-37! maakt wit hier optimaal gebruik van schijf 36: hij dreigt te combineren en creëert een wig om schijf 27 aan te vallen. Nog een voordeel trouwens van de binding 36/47!

In *Miniaturforings* ook nog een mooi voorbeeld van het combineren op schijf 36 (dia 8): 38-32 (7-12) 28-23 (19x28) 32x23 dreigt 23-19! (8-13) De zes-om-zes die nu is ontstaan is van D. de Ruiter. 47-41! (36x47) 37-31 (47x24) 31-26 (18x29) 26x30 (20-25) 44-39. Zonder de schijven 36 en 47 verzandt wits goede stelling in diagramstand ongetwijfeld in een teleurstellende remise...

Een waardig slot

We zijn in verkiezingstijd als ik dit schrijf, maar u zult begrijpen dat ik het hier niet ga hebben over het levenseinde, maar over het slot van een compositie. In het verleden is hierover al genoeg gediscussieerd en het is niet mijn bedoeling om deze discussie op te rakelen. Het lijkt me dat dogma's aan het verdwijnen zijn en dat lijkt me een goede zaak. Toch wil ik, vanuit mijn gevoel voor schoonheid er toch iets van zeggen. Een volledig scherp slot, bijvoorbeeld een naturel of een oppositie, is voor mij het mooiste. Weinig moeite heb ik met een bewegelijke opsluiting zoals de volgende fraaie compositie van V. Bulat (dia 9, ook in *Miniaturforings*). Wit wint door 24-19 (13x24) 29x9 (4x13) 23-18! (13x22) 37-32 (27-31) 33-28 (22x42) 48x26.

Of een recente publicatie van mijzelf in de Leeuwarder Courant van 25-02-2017 (dia 10). Zwarts laatste zet is niet alleen verklaarbaar (er dreigde 24-19) maar zelfs volkomen gedwongen. Ik kon de forcing echter vanwege bijoplosbaarheid niet eerder beginnen. Wit wint door 30-25 (20x29) 35-30 (10-14*) 30-24 (29x20) 38-33 (28x39) 49-43 (39x48) 31-26 (48x31) 36x29 met een dubbele bewegelijke opsluiting.

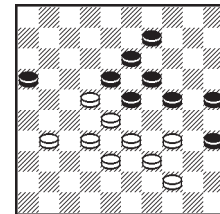
Bij de op te lossen opgaven zult u de compositie van Arjen Timmer zien eindigen in een 'tang': twee witte schijven die de zwarte schijf net kunnen tegenhouden/insluiten. Voor mij een acceptabele eindstand omdat elke zet ervoor scherp was. Er blijven alleen uiteindelijk twee witte schijven over en niet één zoals het ideaal van de problemist soms nog is. Iets meer moeite heb ik met eindstanden

als diagram 11. Weliswaar gaat aan diagramstand soms scherp spel vooraf, maar na het weggeven van een zwarte schijf zijn er talloze winsten voor wit. Zo kunnen we nog even doorgaan, maar zelfs een eindstand als diagram 11 of 12 (nog iets erger) voorafgegaan door een schitterende forcing worden wél in deze rubriek geplaatst. Kortom: laat u niet weerhouden door het ontbreken van een 'waardig' slot en stuur in dat werk. Anderzijds: verwonder u en geniet van de krachtsinspanning die problemisten zich getroosten om een compositie scherp te laten eindigen. Voor mijzelf is het laatste nooit (zeg nooit nooit...) een probleem, want ik begin bij het slot en dat is scherp.

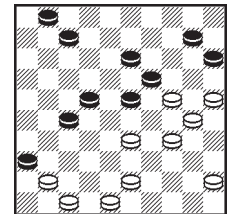
Te moeilijk?

Van Arie van der Stoep ontving ik een

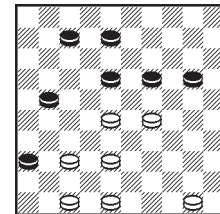
6. J. Sluiter

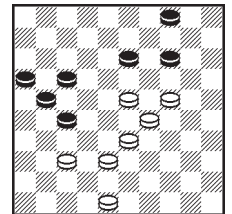
7. O. Dijkstra

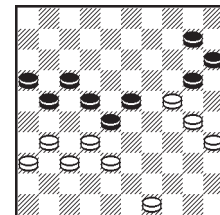
8. D. Douwes

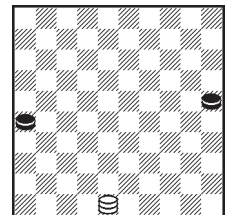
9. V. Bulat

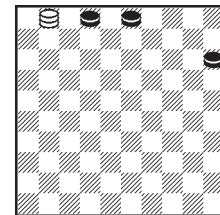
10. O. Dijkstra

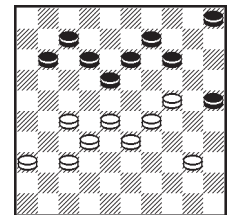
11.

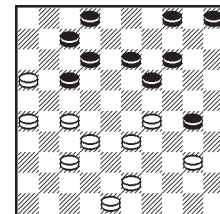
12.

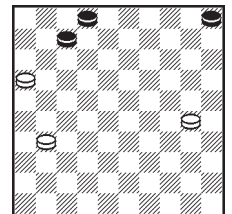
13. A. van der Stoep

14. O. Dijkstra

15. O. Dijkstra

fraaie positionele forcing. Niet zo geschikt voor de oplosser volgens Arie. Dat ben ik met hem eens. Maar zou dat ook gelden voor de topspelers, de wereldkampioen inbegrepen, die deze rubriek lezen? Zij zetten de volgende stand maar eens op en leggen de hand op de oplossing (dia 13): 40-34! Dreigt 34-30 en op (11-17) volgt 28-23 dus: (12-17!) 27-21! (17x26) want direct 34-30 wint niet. 34-30! (25x23) 28x8 (10-14) 8x10 (5x14) 32-28 (7-12) 37-32 (11-16) 24-19 (14x23) 28x19 (18-23) 19x28 (12-18) 36-31 (26x37) 32x41 (16-21) 41-37 (21-27) 28-22 (27-32) 37x28 (18x27) 28-22 (27x18) 33-28. Prachtig positioneel spel waarbij elke afwijking volgens mij faalt.

Tactische dreigingen

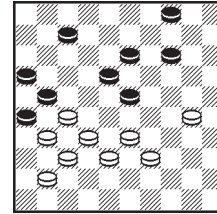
De volgende forcing zou ik ook niet zo gauw ter oplossing aanbieden. Zie diagram 14. In tegenstelling tot de vorige

gaat het hier vooral om eenvoudige tactische dreigingen die een combinatie inleiden. Er ontstaat vervolgens weer een moeilijk drie-om-drie eindspel dat slechts één scherpe variant kent. Voor de toppers: even niet kijken. 43-39! dreigt 29-23 (30-35*), het bezetten van veld 18 is verhinderd door kleine combinaties. 40-34 dreigt opnieuw, nu ook met 34-30 (13-18) wat anders? 34-30 (35x24) 29x9 (4x13) 33-28 dreigt 28-22 (19-24) 28-22! (17x28) 32x23 (18x29) 39-33 (29x38) 48-43 (38x49) 37-31 (49x21) 26x30 zie diagram 15. Zwart mag nu niet ruilen vanwege dubbele oppositie en gaat vervolgens roemloos ten onder. Gerrit de Bruin heeft er weer eentje bij voor zijn verzameling: schijf 16 even terug naar 21 en beginnen met 21-16! Nu volgt (2-8) 31-27 (8-13) 27-22 (13-19) 22-18 (5-10) 18-12 (7x18) 16-11 (18-22) 11-7 (22-27) 8-2 (19-24) 30x19 (27-32) 19-14 (10x19) 2x24 (32-37) 24-47.

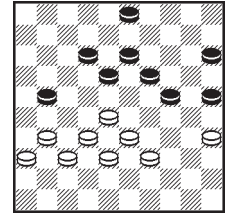
Ter oplossing

Ter oplossing: diagrammen 16 t/m 19. Reacties en composities naar: oegedijkstra@hotmail.com ■

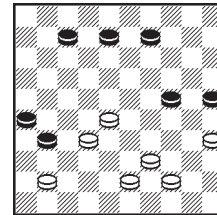
16. A. van der Stoep

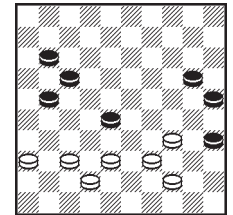
17. A.J. Timmer

18. S. Ustianov

19. S. Ustianov

Mooiste combinatieve fragment ooit?

In 1962 mocht Siep Mensonides, toen een alom gerespecteerd damspelpromotor in het hoge noorden, aantreden tegen de combinatieve tovenaar Baba Sy, die enkele jaren ervoor als een donderslag bij heldere hemel de damwereld was binnengestormd. Het leverde wat mij betreft het meest verbluffende staaltje combinatiespel ooit op, maar als de lezers nog mooiere of op zijn minst gelijkwaardige fragmenten op de plank hebben liggen, houd ik me aanbevolen.

In dit fragment komen na de winnende zet 3-9 maar liefst drie typezetjes aan de orde: de Coup Royal, de Coup Napoleon en de Coup Raichenbach. Ton Sijbrands besprak het fragment op 26 juni 2004 in zijn rubriek in de Volkskrant. Hij schreef: "Hiermee (met de winnende zet 3-9, HW)

stelt zwart primair de Coup Royal-dreiging aan de orde: 35...24-30!, 36...20x29! en 38...7-12 met vernietiging. Daartegen lijkt 35.37-31 de meest logische parade, maar in dat geval heeft hij een andere, nog veel fraaiere combinatie klaarliggen: 35...24-30!! 36...20x29!, 37...19x30,

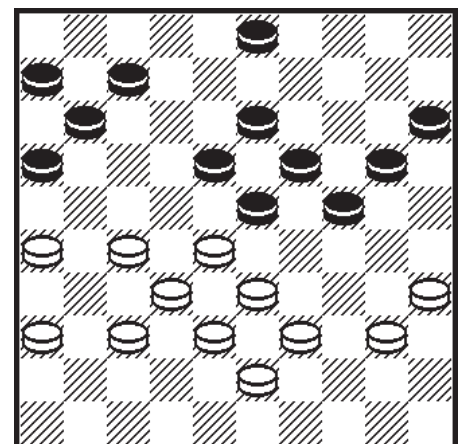
38...9-13, 39...18-22, 40...30-34, 41...16-21 en 42...11x44 met een gewonnen eindspel. Weliswaar zou dezelfde afwikkeling na 35.36-31 slechts remise opleveren, maar die zet heeft evenals 35.28-22 het bezwaar dat wit na 35...7-12! positioneel ten onder gaat. Met dit alles is de volgende zet van Mensonides afdoende verklaard: 35.40-34. Maar nu roept Baba Sy Raichenbach aan: 35...24-29! 36.33x24 20x40 37.35x44 18-22!! 38.27x29 16-21 39.26x17 11x31 40.36x27 19-23 41.29x18 13x31+ Prachtig!"

Op YouTube is het nodige materiaal over Sy te vinden. De alleraardigste is deze: www.hpdetijd.nl/2014-03-07/de-dammerdie-negen-jaar-na-zijn-dood-wereldkampioen-werd/. Op de valreep zien we in dit filmpje ook nog een Coup Raphaël, maar wel een in scene gezet exemplaar om de dammende burgerij te epateren (HW) ■

• Baba Sy (1935-1978)

1962: S. Mensonides - Baba Sy
Zwart speelt en wint: 3-9!!

Een tegen allen (21)

Gerrit van Mastrigt & Arie van der Stoep

Opnieuw het driehoekje

Sinds de heuglijke dag dat een volk in de Arabische invloedssfeer de lange dam uitvond – hetgeen volgens de reconstructie van Arie in zijn boek “Chess and alquerque in relation to draughts” (2007) onheuglijk lang geleden geschiedde, meer dan duizend jaar terug – en die dam naar onze contreien bracht toen Marokkaanse stammen de zee naar het Europese vasteland overstaken en Spanje en zuidelijke delen van Italië onderwierpen (of Europa lieten meeprofiten van de op een hoger plan staande Arabische cultuur, vanuit dat perspectief kun je het ook bekijken) verslaat een witte dam die vanuit een hinderlaag op veld 2 of 3 of vanuit een schootsveld in het achterland, bijvoorbeeld veld 26, een aanslag pleegt op een zwarte formatie als van dia 1, drie tegenstanders. Zo, die zin gooiden we er eventjes uit: 125 woorden, geeft de teller aan die onder in het scherm de menselijke productie registreert. Het was dus een Arabier die het ons ergens in een verleden dat in damp is opgegaan mogelijk heeft gemaakt hoogstandjes als de Laocoön te bedenken. Toen de Moren met hun lange dam arriveerden, hield het achterlijke Europa nog vast aan de Romeinse oudere korte dam, een dam die één armzalig veldje schuin naar voren of achteren mag schuiven. Zet op veld 2 of 3 een korte dam en hij mag zichzelf met bijvoorbeeld 2-7 of 3-8 offeren. In Engeland hebben dammers die korte dam in ere gehouden. Hun damvariëteit is minstens 1500 jaar oud, zo heeft Arie becijferd, al is dan tegenwoordig slaan verplicht. Anderhalf millennium terug hoefde dat niet. En ze dammen anno de 21e eeuw aan de overkant van de Noordzee nog altijd op het middeleeuwse bord met 64 velden. Het bord met 100 velden raakte zeer waarschijnlijk niet eerder en vogue dan een eeuw of vijf geleden, dus daar mag een Engelse dammer laatdunkend op neerkijken. Dat dan weer wel.

Het driehoekje met drie extra zwarte schijven

In voorgaande afleveringen hebben we bewerkingen onder de loep genomen van de 5x1-driehoeks-Laocoön. De driehoek staat op dia 1. De driehoek uitgebreid met twee zwarte schijven staat op dia 2. De

witte dam in de aanslag zetten we op veld 2, maar op veld 3 kan natuurlijk ook. Wanneer we drie zwarte schijven aan de driehoek toevoegen, dus een 6x1-driehoeks-Laocoön creëren, op welke velden kan een problemist die dan kwijt? We kijken respectievelijk naar formaties met de witte dam op veld 2 en op veld 3.

De witte dam op veld 2

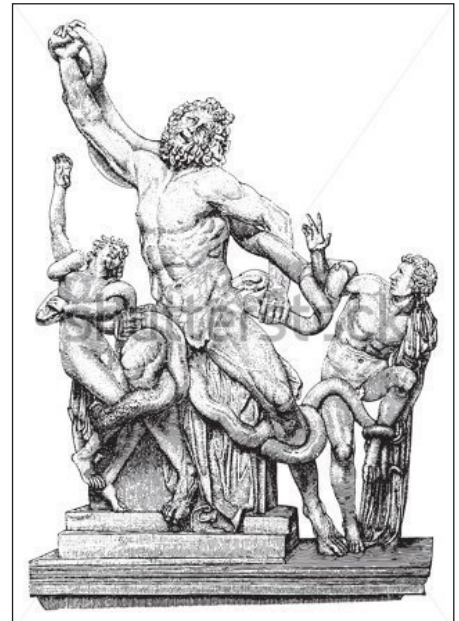
Dia 3 werd in 1998 gepubliceerd door Gerhard Bakker in “Dame blanche”, oplossing 30, 294, 11, 2. Dia 3a. (23) 2x24x38x3. De ontstane 2x1 wint scherp: (29A) 9-14-20 of (A27) 9-20. De 2x1 komt voort uit een 3x1 van de Franse eindspelcomponist E. Lieubray in “Le journal de Rouen” 1910. Serge Yushkevitch schoof de drie schijven die geen deel uitmaken van de driehoek een veld op naar rechts in diagonale richting. Dia 4 verscheen in “Sasecniy mir” 2002, oplossing 372, 7, 20, 2. Dia 4a. (37) 3. Na dan (32) of (33) komt dezelfde winst op het bord als in dia 3.

De witte dam op veld 3

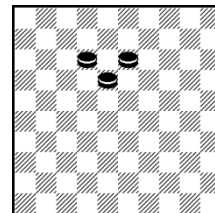
Dia 5a roept dia 3a in herinnering: (23) 3x21x30x2. De verdere oplossing van dia 5a verloopt gespiegeld aan die van dia 3a: (27A) 7-11-16. (A29) 7-16. Weer dus op naam zetten van Lieubray? Nee, want we stuiten op Ferdinand Bolzé, die Lieubrays gespiegelde 3x1 publiceerde in “Le Progrès illustré” van 22.10.1899. De naam Lieubray bij dia 3a dient dus bij nader inzien te worden vervangen door de naam Bolzé. Op dia 5 de bewerking. Bron HD 5.1967. oplossing 35, 42, 28, 30, 20, 3.

Nep

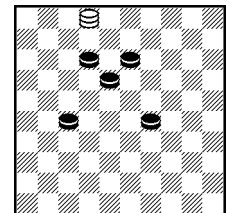
Er is veel nep in de wereld. Je slentert door het centrum van een grote stad en allerlei figuren lopen je voor de voeten, je toesissend: “Een koopje meneer, van een failliete groothandel”, en ze houden uitnodigend een Chesterfield-tas met een korting van honderd euro's omhoog: “Echt leer meneer”. En warempel, er zit een merknaam op gestikt. Echt plastic uit China. Degelijke nep hebben we ook in de wondere wereld van de Laocoön: de auteur brengt schijnbaar een Laocoön op het bord, maar op het etiket staat in piepkleine letters: 'Made in China'. We beginnen met de duidelijke gevallen. In dia 6, “Darnieuws” 25.3.1995, staan

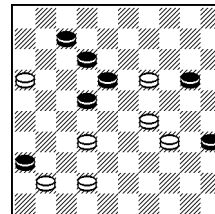
1. Driehoek

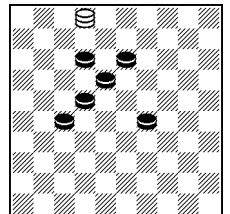
2. Uitgebreide drieh.

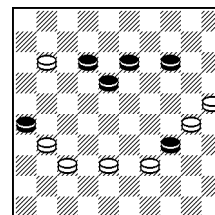
3. D. van den Berg

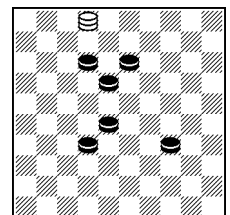
3a. 6x1

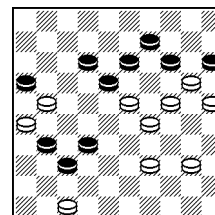
4. S. Yushkevitch

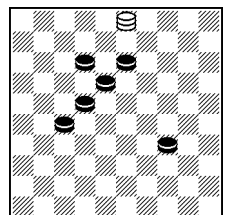
4a. 6x1

5. D. Kleen

5a. 6x1

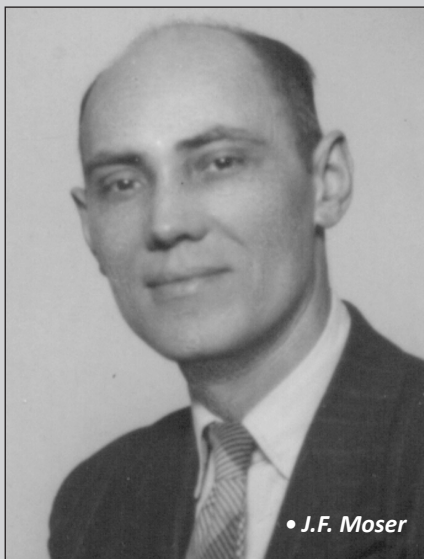

er weliswaar zes zwarte schijven op niet-randvelden, maar de witte schijf brengt het krachtsverschil terug tot vier. Zwart vangt de dam met de Turkse slag (33). De bewerking was minimalistisch. De bewerking van dia 7 in het “Reformatorisch Dagblad” van 2.9.1996 kon er goed mee door, met z'n gescheiden

Een 6x1 in een correspondentiepartij

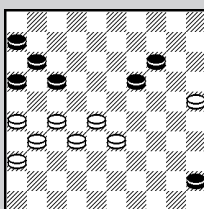
J.F. Moser voerde in het tijdschrift "Dam Eldorado" een eindspelrubriek die vooral ook boeide doordat hij zoveel voorbeelden paraat had van identieke winsten in de partij en in het gecomponeerde eindspel. Voor die winsten uit de wedstrijdzaal moet de man vele, vele jaren lang partijen hebben nagespeeld. Van papier, want toen hij stierf (in 1987) had Moser misschien wel van het woord *computer* gehoord maar hij had er vast nooit een gezien.

In zijn bijdrage aan het nummer van 5.1974 – in de kop met de naam van het blad staat abusievelijk maart – verwijst hij naar een partij die Ferdi Okrogelnik en Martin Dol "ca. twintig jaar geleden" om het KvN Correspondentiedammen speelden. Vanuit dia a verliep het spel als volgt. 1...19-24 2. 28-23 17-22 3. 27x28 16-21 4. 26x17 11x13 5. 33-28 13-18 6. 23x12 45-50 7. 28-23 24-30 8. 25x34 50-45 en zie dia b. Wit staat plat: de zwarte dam bedreigt indirect zes schijven, bijvoorbeeld wanneer wit sluit met 9. 34-29.

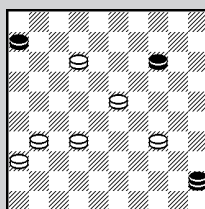
• J.F. Moser

a. M. Dol

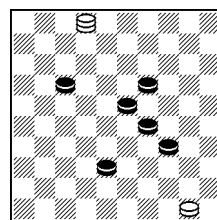
F. Okrogelnik

b. M. Dol

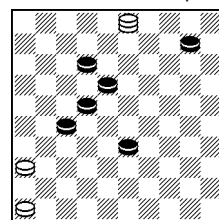

F. Okrogelnik

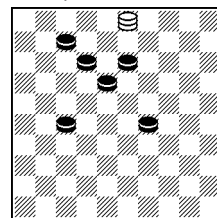
6. L.F. Faber

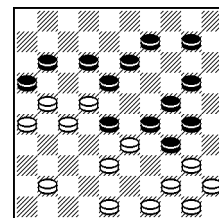
7. A. van der Stoep

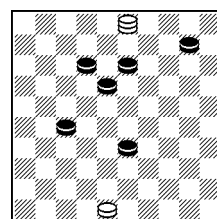
8. Nep-6x1

9. H.N.J. Winter

9a. 6x2

kleuren, drie 2x1-meerslagen zien en de slotslag 43x3. Maar twee witte schijven, dat kan echt niet. Nep.

Opgelegde nep ook was Arie's laocoön in DP 5.2000 en die van Krijn Hemminga uit DP 12.2006, met hun zwarte randschijf die de dam opvangt en een extra witte schijf voor de oppositie.

In dia 3a en 4a heeft de auteur het driehoekje verrijkt door drie zwarte schijven toe te voegen. Daarmee maakt hij het zichzelf op twee manieren lastiger. Want een: hoe rond je de 6x1 scherp af? En twee: hoe bewerk je de 6x1? Elke zwarte schijf extra op de rij 21-24 en hoger maakt het lastiger er een combinatie aan te breien. Als een problemist nou een van die drie weghaalt en neerpoot op veld 7, zie dia 8, hebben we dan eigenlijk niet te maken met een verkapte 5x1-Laocoön, dus een 6x1 Made in China? Dit kunstje haalde Ton van den Elzen uit in de "Zwijndrechtse Courant" van 24.12.1953. We zetten zijn probleem niet in de etalage, u mist heus niks. Wel vragen we aandacht voor de bewerking (dia 9) op dia 9a, hoewel dia 9a met een zwarte schijf op veld 10 ook een verkapte 5x1 laat zien – we sluiten er de ogen even voor dat er op veld 48 een witte schijf staat. Want kijk maar zelf, er zweven niet meer dan twee zwarte schijven boven (voor de kijker onder) het zwarte driehoekje. Zwart vangt de dam op met (182), een Turkse slag. De oplossing van dia 9: 32, 227, 37, 33 (27) 504, 29, 493, 3+. Weliswaar Made in China, maar gemaakt door een bedrijf dat voor kwaliteit gaat ■

• Nederlandse kampioenschap 1964. Links Ferdi Okrogelnik, rechts Geert van Dijk. Piet Roozenburg kijkt belangstellend toe. Okrogelnik was de onbetwist sterkste speler in Limburg. Hij nam zeven maal deel aan de NK-finales. In 1968 werd hij derde achter Sijbrands en Van der Sluis in het Europees kampioenschap in Livorno. Maar dat alles weerhield de redelijk bescheiden (Rotter)dammer Dol er niet van hem in bovenstaand partijfragment op fraaie wijze de oren te wassen.

Oplossingen probleemrubriek december 2016

André Schokker

De probleemrubriek van februari 2007 werd van commentaar voorzien door onze penningmeester, Johan Bulstra. Tien jaar later bespreekt hij de laatste serie van 2016. Johan: "De actieve bestuursleden verdelen de taken netjes; één de samenstelling van de probleemrubriek, één de verwerking en presentatie van de binnengekomen oplossingen, en één doet mee als oplosser."

Dat ik me er vaak met haastwerk vanaf moet maken is wel wat jammer. Ik los op door alle standen één keer op het bord te zetten, meer tijd besteed ik er niet aan. Met de rubriek in *Hoofdlijn* ben ik vanwege tijdgebrek helemaal gestopt. Het nu eens aandachtiger bekijken van de decemberserie bracht herinneringen boven en dat is zeker leuk.

• 151. **G. Benning**: 23, 33, 12 (27, 17) 21, 32 (11A) 28 (17) 31 (18-22) 23 (21) 36 (21-27) 19 (32) 27 (21) 13 (21-27) 8 (32) 2 (38) 11 (27) 16 (32) 31+ A (23) 28, 37, 47 (11) 41/42+ Het aangeven van de A-variant volstond ook voor 2 punten, maar het aangeven van de keuze 41/42 werd natuurlijk niet extra beloond. JB: Meer eindspel dan slagprobleem, van eindspelman Benning. Veel schrijfwerk ook.

• 152. **A. van der Stoep**: 23, 5 (39) [eerst 18-22 leidt tot overmacht voor wit] 23, 22, 43 (27) 21 (32A, 27) 22, 38+ **18 = 38** A (31, 27) 38+ [of 21, 38+] JB: Prachtig elegant miniatuurtje met mooie aanvangstand en damschuifoffer.

• 153. **J.C. Patry**: 7, 13, 29Z, 9, 41, 27 [Jan Scheijen 1953] 40, 6 (23) 1 (28) 7Y (32A) 2 (18) 7 (22) 11 (27) 16 (31) 38 (37) 47+ **37 = D47** A (33) 2 (18) 7 (22) 16 (39) 11+ Z 30? 10, 41, 27, 40, 6 (22) 1 (20 of 27) = Dat dit niet goed kon zijn is ook op te maken uit het feit dat de zet 30 ook eerder kan. Y 29 (32) 15 (18) 4 (23) 15 enz. w+ (FT, GB, JP) JB: Het klopt, maar spectaculair is het niet. Een echt oploswedstrijd-probleem,

waarmee voor de opletende ook nog eens een extra puntje te verdienen was.

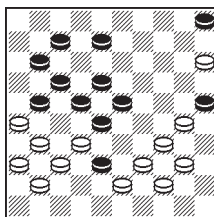
• 154. **C.F. van Limpt**: 28, 34, 11, 24, 5 (20) 32 (24) 38 (30) 43 (35) 49 (21, 40) 11 (45) 50. BO/zetverwisseling: 11 (46A) 4B, 43/49 A (16) 28, 34, 24, als hoofdvariant. B ook 24 (38 over 24) 24, 3 of 5 is gewonnen. (FT, GB, JP, JU, PvdB, RM) JB: Leuk slagwerk op bekend motief. ADvM: Kees had de stand aangeleverd met de schijven 29 en 39 op de velden 33 en 34; dan is het ook mis vanwege 44-39 (46) 12 (40) 1 (49) 20! Al met al zullen we dus een versie moeten accepteren waarin een zwarte schijf 16 er voor spek en bonen bij staat.

• 155. **J. Dallinga**: 24, 36-31, 23, 38-32, 12 (18, 21) 19 (27) 14 (31A, 41) 37, 10 (38) 5 (40, 43) 28+ **43 = 26.35.D28** A (32, 41) 37, 9 (29) 3 (34B) 12 (35-40, 39) 34, 24. B (33) 25 (38) 48+ Daarom moet wit in de A-variant naar veld 3. JB: Mooie partijstand met een pittig eindspel. Jan Dallinga publiceert sinds kort weer in *De Problemist*. Voorheen kende ik hem alleen van het probleem op diagram 155a (*Nieuwsblad van het Noorden* 29 april 1960, waar eerder?). Oplossing: 31-27, 10, 32, 31, 27, 29, 21, 1, 6. Een fenomenale bewerking van de triptrakopsluiting. Staat ook in het boekje 'Inleiding tot het Damspel' van J.W. van Dartelen (11^e druk 1962, bewerkt door J.F. Moser), met als verdere omschrijving: "De oud-jeugdkampioen van Nederland 1953, Jan Dallinga uit Groningen, maakte dit damprobleem in 1954 op

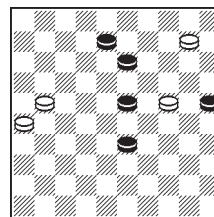

• Johan Bulstra (Bunschoten, 13 september 2014)

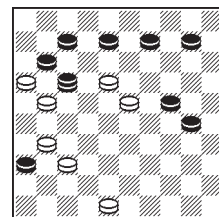
155a. J. Dallinga

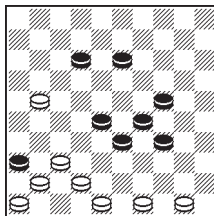
155b. J. Klomp

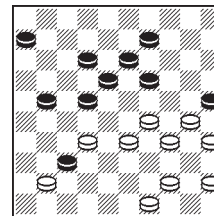
157M. z.a.z.

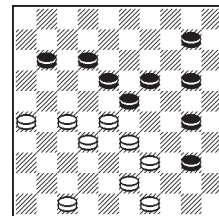
158a. W. Schoute

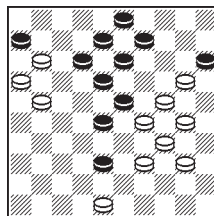
158b. W. Schoute.

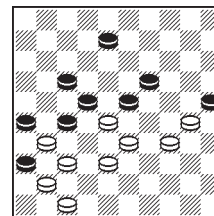
158c. W. Schoute

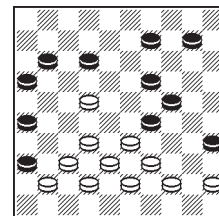
158d. W. Schoute

159a. J.J.T. Hauschild

160a. J.J. van Tol

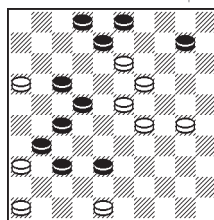
17-jarige leeftijd." Jan is nu tachtig! ADvM: Het thema 43 = 26.35.D28 is zowel in eindspelcomposities als in slagwerk redelijk vaak gezocht. In de database staan slechts 11 treffers, maar het werkelijke aantal zal (vermoed ik) minstens het dubbele zijn. In hoeverre de uitwerking van Jan origineel is (bijvoorbeeld de 3 om 4 na 14) durf ik niet te zeggen, de evenwichtige 8 om 8 behoort ongetwijfeld tot de betere bewerkingen. Van genoemd elftal viel me het eindspel van dia 155b op. Van een andere Jan die er wat van kon, maar van de Rotterdamse gebroeders Klomp (Jan en Steven) is nauwelijks iets bekend. *Dam Eldorado* 11.1977 p.396 nr.317: 4 (28) 22, 3 (30, 39) 17 (43) 28+

- 156. **A. Geurts**: 38 [na 28 (18-22) 39-34 houdt zwart het remise] (21, 30, 35, 42, 17) en de inmiddels ook bekende 3 om 2: 40 (12) 34 (18) 29 (17-22) 21 (28) 17 (22) 23 (19, 24) 43 (29) 23, 38+ **18 = 38** JB: De noodactie van zwart strandt in een eindspelletje.
- 157. **A.P.G. Kieboom & L. de Rooij**: 28, 28-22, 21 (26) 12, 7, 1, 47 (15, 24) 43+ **24 = 43** JB: De damproblemen van Tom Kieboom worden steeds mooier, en moeilijker om op te lossen. Zo ook dit probleem, in samenwerking met Leen de Rooij gemaakt, waarbij de kneep 'm zit in het verrassende 21!! Dat moment is een diagram waard, zie 157M. Daarna, na (17x26), is 18-12 trouwens ook nog wel iets waar je oog op moet vallen.
- 158. **W. Schoute**: 32, 23, 8, 3 (17) 5 (12) 23 (21) 1 (27) 23 (7, 32) 29 (37) 47+ **37 = D47** JB: De grootmeester, Willem Schoute. Sinds augustus 1976 (ik was toen nog geen 17, en toevallig werd de redacteur van onze probleemrubriek in die maand geboren) ben ik lid van de KvD. Sinds die tijd kom ik de damproblemen van Schoute al tegen in *De Problemist*. Soms met een onderbreking van jaren, maar hij komt telkens weer terug. Schoute (Wormer

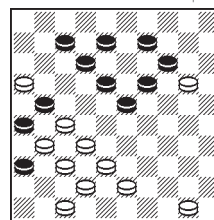
1937) debuteerde in 1952 en was, afgezien van de tweede helft van de jaren vijftig, voortdurend actief geweest. In 1976 maakte ik kennis met zijn probleem op diagram 158a, in de rubriek 'De beste problemen van tien jaar geleden' (en dus eerste publicatie in DP 8.1966): 17, 39, 39 (42) 33 (38) 49-43 (49) 43, 48. Ook nu nog is zijn werk vrijwel standaard terug te vinden in de rubriek van Menno Veldstra. Dat zijn composities van hoog niveau zijn blijkt ook uit het boek van Yushkevitch, waarin zestien "Schoutes" zijn opgenomen. Daarvan drie van circa 1976 nu ook op diagram; zie 158b-d. Oplossing b (*Dam Eldorado* september 1975): 32-28, 8, 28, 29-24, 4, 16 (11, 11) 30, 34 (17) 30, 39, 38+, c (idem, november 1976): 29, 38, 23, 44, 4 (41) 7, 36 (7) 21 (12) 17, 41+, d (idem, juli 1977): 17, 27, 14, 22, 9 (29) [(14) 33! enz.] 12 (14, 43) 20, 28.

- 159. **A. Wuijtenburg**: 41-37 [dreigt 24] (18-23Z) 41, 32, 3 (37) 21, 48 (40) 39 (45) 50 **45 = D50** Z: de dwangzet faalt, want na (32, 12) 38 (21, 41) wint wit niet meer. Het probleem moet derhalve een zet 'verder' voortleven. De rechten daarvan berusten bij John Hauschild, die deze stand met schijf 42 op veld 41 (zie 159a) publiceerde in *Elseviers Weekblad* 4 april 1981. Z-variant/falen aangegeven. (FS, FT, GB, GvM, HvdH, JP, JU, PvdB)
- 160. **P. Kuijper**: 28, 29-23, 22, 8, 32, 3, 48 (40) 34 (39) 45 **damnaturel 45** JB: Technisch fraai probleem met een leuk motiefje. De problemen van Pieter lijken zo soepel te maken, maar het is vakmanschap. Deze lijkt sterk op probleem 160a, uit *Dam Eldorado* november 1983, van alweer een Jan: 31, 28, 22, 32, 3, 4 **David Douwes** 1976: (40) 34, 18 (33) 1 (21) 6 (27) 39/44/50 (32) 33 (37) 47+
- 161. **A. van der Stoep**: 35-30, 34-29, 11, 4, 21 [over 44] (44A) 40, 12 (6) 7 (11, 40) 11 (45) 50 **45 = D50** A (7) 49 (12)

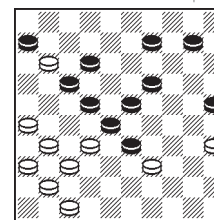
163a. A.V. Uvarov †

163b. A.V. Uvarov †

163c. A.V. Uvarov †

45-40 (44) 21, 3/8 (40) 17 (45) 50. BO: 34-29, 27, en omdat (32) verhinderd is door 11, 4, schijfwinst met winst. Een variant is (813, 128) 404 (14) 340 (12) 393 (183) 32 (239) 338 (17, 20) 25 (33, 31) 27, 18 (19, 29) 6 (33) 11 (38) 7, 1 W+ (FT, GB, JP) JB: De topper m.i. van deze serie: fraaie stand, fraaie meerslagen, mooie rondslag en een mooi eenduidig slot. Klasse! Dat wit ook anders kan winnen, via behoud van schijfwinst en een lange reeks zetten om dat voordeel vast te houden, doet er weinig aan af.

- 162. **T. Smedinga**: 23, 24, 23, 50-44, 39, 20, 18, 3 (28) 8 (29) 12 (29-33) 17 (32) 39 (37) 28 (42) 37, 37. BO: 43 (14-19 of ?) 29-24, 14 (45x) 24 (23A, 34) 20, 10+ A (40) 45+ (FT, JP, JU) JB: Zie voor een beter probleem van Tjipke mijn commentaar bij probleem 165.
- 163. **A.V. Uvarov**: 41, 49-44, 43, 43, 43-39, 21, 39, 8, 17, 49. JB: Arne vertelde me dat dit het allerlaatste probleem is wat hij van Anatoli Uvarov (1947-2016) in voorraad had. In het oktobernummer werd melding gemaakt van diens overlijden. De problemen van Uvarov vond ik altijd heel plezierig om op te lossen. Als je er even voor ging zitten was er altijd wel uit te komen. En in dit oplossen zit toch het plezier. Aan problemen waarvan de bedoeling je blijft ontgaan valt m.i. weinig lol te beleven. In *Het Nieuwe Damspel* van juli 1987 werd Uvarov geëerd met de plaatsing van 20 problemen (eerste publicaties) van zijn hand. Het toepasselijke commentaar van wijlen Jan Vink luidde: "Een leuke, niet moeilijke serie." Uit die serie 3 voorbeelden op de diagrammen 163a-c. Oplossing

a: 41, 42, 11, 7, 2, 5, 8 [over 27] 16. Oplossing b: 43-39, 28, 41, 11, 4, 30, 44+ Oplossing c: 30, 21, 31-27, 7, 31, 2, 5. Rustige stand, met een ontleding die uitloopt op het lievelingsslot van Uvarov.

- 164. **J. Viergever**: 24-19 (13x A) 47-42, 39, 42, 4, 1 **35.40.45 = 50.D1** (44, 40) 6 (50) 39-33, 35. A Na (15x) is er zetverwisseling mogelijk vanwege eerst 39 en dan 47-42. Er is een simpele bijoplossing via 14, 5, 2, enz. w+ (FT, JP, JU, PvdB) Maar er is ook een schijnoplossing: een aantal inzenders verwisselde de eerste twee zetten van wit, maar dit heeft desastreuze gevolgen: na 47-42 slaat zwart niet (36x27?) over 3 schijven, maar (37x39!) over 4 schijven, met winst voor zwart. JB: Vakkundig werk, mooi om te zien hoe het zwart blok van 7 schijven wordt geslecht.
- 165. **A. Rom**: 44, 24-19, 13, 23, 42, 8, 41, 11, 2 (34) 20 [over 34] 34+ **14 = 34** JB: Een moeilijk op te lossen probleem. Op een fantastische manier worden de schijven van zwart naar de juiste plaatsen getransporteerd, voordat ineens een bekend thema verschijnt: 11x2x20! (ADvM: De slagkeuze 48x30/34 voor de zwarte dam, waarop de witte dam zijn slag 2x20/14 anticipeert, werd voor het eerste toegepast door Herman van Meggelen, Suiker Concours 1976. Een uitvoering die sterk lijkt op die van Rom werd in 1996 ingezonden naar een FFJD-kampioenschap – auteur in de database niet vermeld.) JB: In de probleemrubriek van Piet Lauwen en Hein Wilsens (dammagazine De Brouwerij), was er in 1979 aandacht voor damproblematiek in de Sovjet-Unie. Alexander Rom en Sergei Yushkevitch waren toen al

vooraanstaande problemisten. Vol bewondering keek ik toen naar diagram 165a (eerder gepubliceerd in *L'Effort* maart 1974): 11 (16x27A) 37, 29, 4, 36 (32) 47, 21, 27. A (27x16) 2, 27, 44, 29, 4+. De database laat zien dat minder bekwame problemisten later veel moeite hadden met het thema damslag x21, 49x27... Een klassiek standje van Rom, tevens een klassieker. Klassiekers zijn van alle tijden. In *Het Damspel* van maart 2013 de volgende klassieker van Tjipke Smedinga, zie het mooie praktische plaatje 165b: 20, 9, 33, 21, 31, 41, 43, 3, 9, 4+.

• 166. **L. de Rooij**: 19, 3, 49, 40, 22, 17, 18, 8 (11, 3) 43+ **3 = 43** JB: Mooi probleem, best wel verrassende tweegever 40, en bijna het 'kroonschijfthema'.

• 167. **A. Rom**: 34 (50A) 44, 33, 38, 33, 7, 30, 2, 8, 37 (18) 32 (23A) 28, 42, (7) 37, 47+ **7 = 47** A (48) 39, 38-33, 38, 43 enz. JB: Mooi verborgen, die slag van 6 naar 30.

• 168. **H. Wilsens**: 37-32, 42, 41, 32, 44-40, 28, 40, 12, 7, 8, 11, 3, 50 **45 = D50** JB: Met de zwarte dammen 47 en 48 wordt mooi gemetseld, zie 168M. Dan volgt de explosie na 40. De juiste volgorde van slaan leidt tot direct 45=D50. Ook hier is een tweegever (vijfde zet) niet te vermijden.

• 169. **O. Dijkstra**: 20, 23, 42, 7, 4 (32A) 2 (12, 38B) 3 [zie moment 169M] (42CDE) 15 (48) 16 met de dubbeldreiging 42, 16-21 en 43, 15-20+. Zowel na (25-30) als na (26-31) een scherp slot. C (43) 16 (48) 15+ D (31, 42F) 24 (48) 29/33/38 (39/34/48-30) 29/33/38-20+ F (43) 16+ E (30, 43GH) 27 (48) 32/38 (31/37/42) 32/38-21+ G (42) 15+ H (31, 42I) 47 (48) 30, 47-20+ I (43) 49 (48) 31, 49-21+ A (30, 34) 1 (39) 17-12, 6+ B (37) 3 (41) 14 (47) 41, 2-13, 13+ Het ontrafelen van het pittigste eindspel van de serie was niet voor velen weggelegd. Voor de oplossers die het afspel niet aangaven, maar wel de combinatie, was het benodigd de slag naar 4

te vermelden om toch nog 1 punt te scoren. JB: Bijna onoplosbaar denk ik. Maar de stand op diagram 169M is wel erg bijzonder. Vanaf waar bekend? Of is het ook na (48) 16 nog origineel?

• 170. **A. Fomin**: 27, 8, 2, 8, 17, 17 (21) 26+ **6 = 26** JB: Mooi slagwerk met de verrassende wending 'dam slaat van 2 naar 8' en de originele damvangst 28x17 (3x21) 26x17. De kurk waar het probleem op drijft! Louis Dalman had de primeur met een in de lucht slaande schijf, zie 170a uit DP 5.1964: 18-12, 20, 44, 19, 17, 17+.

Piet Jongeneelen gebruikte de dam op een andere manier, zie 170b, *Algemeen Dagblad* 19.6.1982: 9, 43, 27, 9, 8 (21x12) 17, 17+.

• 171. **J. de Wit**: 24-19, 42, 41, 18-13, 3, 5, 30, 33-28, 2 **Timoneda 1547** JB: Het klopt, maar ik zie weinig vuurwerk.

• 172. **A.D. van Mourik**: 25-20, 14, 9, 12, 21-17, 25, 5 (24) [na (27) 32, 32 wint wit onscherp] 19, 19 (20) 32! (24) 38 (30) 43 (35) 49 (21, 40) 11 (45) 50. JB: Wellicht nog in de embryo- fase? ADVm: Nee hoor, na lang zoeken de enige sluitende bewerking van moment 172M gevonden! (En de guitige standverklaring past er wel bij.)

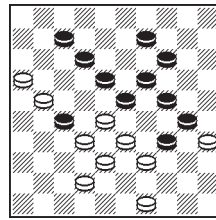
• 173. **S.A. Perepelkin**: 8, 3, 44, 1, 9, 4, 31, 33, 24, 14 (20) 25+ **5 = 25** JB: Een boel special effects. De keerzijde is het aantal doorgebroken schijven van zwart en wit.

• 174. **R. Mackevicius**: 38, 11, 17, 43, 30, 7, 2, 50 (32) 33 (37) 47 (19) 25-20 (23) 15 (29) 24 (41) 19 (47) 24, 24. JB: Echt een probleem voor een ladderwedstrijd, gezien ook de vele doorgebroken schijven.

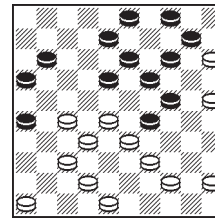
• 175. **A. Kaciуска**: 10, 23, 4, 2, 32, 20, 46 (41, 12) 42+ **12 = 42** JB: Hiervoor kan ik mijn stelling bij het vorige probleem herhalen.

• 176. **A.J. de Jong**: 31, 42, 19, 44, 24, 4, 7, 17, 38+ **6 = 38** In DP februari 2000 stond schijf 6 nog op veld 8. Bij nader inzien vond Ardjan het toch mooier dat de dam na 19 slagkeuze krijgt en naar de eigen basisrij

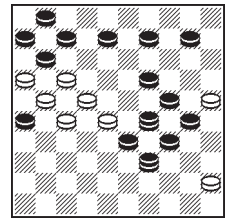
165a. A. Rom

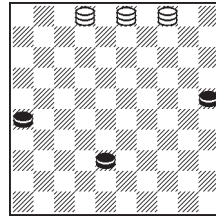
165b. T. Smedinga

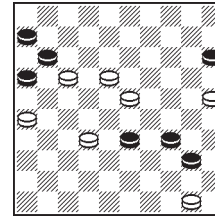
168M. w.a.z.

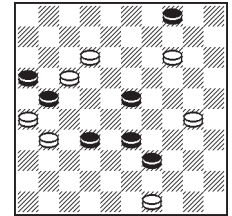
169M. z.a.z.

170a. L. Dalman

170b. P. Jongeneelen

• Louis Dalman (links) in 1964 in actie tegen Michel Hisard. Dalman stierf in 1998 op 102-jarige leeftijd. Hisard (1934-1989) daarentegen werd slechts 54.

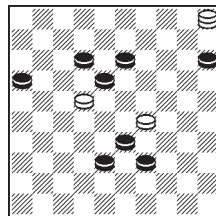
kan slaan.

• 177. **P. Kuijper**: 23 (29) 23, 41, 18, 32-28, 8, 2 (20, 11, 21, 32, 46) 22 (28) 1 (17) 34, 34 **naturel 34** JB: Bijzonder moment na 11x2, als zwart in een tamelijk volle stand (zie 177M) met een noodactie komt en via een bril lijkt

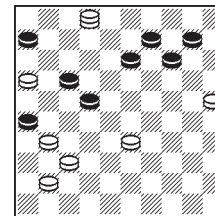
te ontsnappen. Dankzij de triktrak heeft wit toch nog een vernuftige finesse achter de hand.

• 178. **P. Kleute** (arr.): 24-20! (15) [op (12) volgt 15 en op (22) kan 24, 24] 24, 24 (19?) 38-33, 38, 41, 34-29, 49, 14 enz. Met schijf 47 op veld 37

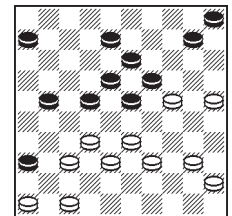
172M. z.a.z.

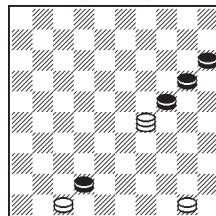
177M. z.a.z.

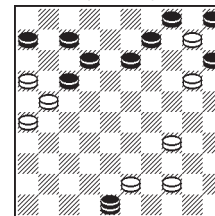
178a. Ottina-Weiss

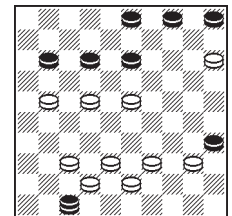
179M. (24x33)

180M. (48x14)

180a. M. Belinfante

werkt het zetje ook – dan 31 in plaats van 41 – maar in dat geval is de lokzet niet correct: zwart kan simpel doorbreken. Het eindspel na 14 is niet scherp, maar hier viel geen bonuspunt mee te verdienen. In het problemenboek van Kleute nummer 246, waarvan de matige originele zetting (publicatie onbekend) luidt: 6.8.9.12.13.15.18.19.23.36 = 17.20.24.30.33.34.37.38 .39.42.46. JB: Lokzet komt niet goed uit de verf. ADvM: Waarom niet Johan? Wit lijkt toch danig de kluts kwijt met die op het oog krachteloze manoeuvre op rechts... Ook in de praktijk kan er zoiets gebeuren als waarmee wit wel degelijk toeslaat. Lambert-Jan Koops gaf in zijn boek 15 / 36 (2004) helaas geen bron van de partijstand Ottina - Weiss (p. 31 nr.57, zie nu diagram 178a), dus ik weet niet of het een werkelijk uitgevoerde combinatie is: 40-34, 31, 34-29, 49, 3+.

● 179. **A.J. de Jong**: 31, 31-27, 37, 22, 32, 2, 29, 29 (24, 24) 44+ **24 = 44** ADvM: Bij de laatste drie problemen gaf Johan nauwelijks tot geen commentaar. Er zijn nog wel enkele regels aan te wijzen. Volgens Ardjan is dit een Coup Koeperman. Dat moment 179M, na een 'verschoven Manteloffer', origineel is mag ons verbazen.

● 180. **A.A.M. Ottink**: 20, 42, 10, 8, 1 enz. W+ ADvM: Alfons is terecht tevreden over de vondst en de bewerking van moment 180M. Toevallig dateert de enige andere bewerking waarin wit al op veld 10 is (door middel van een schuif), voordat een zwarte dam er tegenaan botst, van een eeuw – plus een jaar – geleden: HD 4.1916. Maurits Belinfante (1896-1944) leefde in een andere tijd, de dam bij aanvang was volstrekt normaal. Wel voert die eerst een andere slag uit: 10, 29, 19, 6+.

Gezien de algemene indrukken gegeven door de oplosers (zie zo dadelijk) moet de

decemberserie de moeilijkste zijn geweest in mijn tijd als redacteur van 'Oplossingen probleemrubriek'. De lastigste drie opgaven waren: opgave 156 van Adri Geurts (de tegenactie van zwart werd niet doorgrond), 169 van Oege Dijkstra (er werd een foutieve of geen oplossing aangegeven, of men greep mis in het afspel) en opgave 178 van Piet Kleute (de te spelen lokzet in het arrangement van onze probleemredacteur werd niet gevonden). Daarnaast waren er nog vijf opgaven waarbij de oplosers evenredig veel punten verspeelden. Opgave 155 van Jan Dallinga (afspel niet juist aangegeven), 158 van Willem Schoute (geen oplossing of men ging te kort door de bocht in het afspel), 164 van Jaap Viergever (eerste twee zetten abusievelijk verwisseld), 167 van Alexander Rom (oplossing niet gevonden) en opgave 177 van Pieter Kuijper (geen oplossing of een foutje in het afspel).

Ingegeven door de "klaagzang" van de oplosers ben ik ook aan het oplossen geslagen. Dezelfde drie 'usual suspects' (156, 169 en 178) gaven mij hoofdbreken. Verder had ik alleen de A-variant aangegeven voor opgave 151. Gelukkig wist ik de oplossing van opgave 156 nog wel te vinden. Maar ik kan beamen dat het een zeer lastige serie was! Er was dit keer niet echt een probleem aan te wijzen dat met de titel 'mooiste compositie van deze serie' ging strijken.

Reacties van de oplosers bij deze serie

Plat: "Ik vond de decemberserie prachtig, met vele juweeltjes." Dijkers: "Het was bepaald geen gemakkelijke serie. Met de meeste opgaven heb ik geen moeite gehad. Maar de opgaven 155, 167, 169, 177 en 178 waren voor mij (bijna) te hoog gegrepen. Nog een geluk dat ik de nummers 155 en 177 alsnog heb weten op te lossen. Al met al zal het wel resulteren

Ladderstand bijgewerkt t/m dec. 2016

B. Dijkers		542 + 52 = 594
G. van Os		511 + 47 = 558
F. Teer	FT	476 + 66 = 542
A. Pruijs		489 + 45 = 534
F. Schermer	FS	467 + 61 = 528
W. Krikke		506 + 19 = 525
R. Winkel		457 + 56 = 513
G. van Mastrigt *	GvM	358 + 119 = 477
J. Kroeze		449 + 25 = 474
T. Stam		402 + 55 = 457
S. Betten		452 + 0 = 452
J. Bulstra		432 + 0 = 432
L. van der Meij		370 + 39 = 409
D. van der Sluis		360 + 38 = 398
J. Plat	JP	259 + 66 = 325
P. van den Berg	PvdB	252 + 62 = 314
R. Mackevicius	RM	249 + 45 = 294
L. Haan		243 + 48 = 291
T. van Bokhoven		276 + 0 = 276
H. Bruijnis		215 + 41 = 256
J. Uijterlinde	JU	181 + 62 = 243
A. Spijksstra		179 + 56 = 235
C. Draijer		115 + 49 = 164
H. van der Heijden	HvdH	58 + 53 = 111
K. Kuiper		104 + 0 = 104
D. van der Stelt		43 + 45 = 88
G. Benning	GB	0 + 52 = 52
B. Smeenk		0 + 0 = 0

* De 119 punten behaald door de heer Van Mastrigt zijn opgebouwd uit 59 punten voor de nagekomen oktoberserie en 60 punten voor de decemberserie.

De Ladderstand na december 2016

Bovenaan de Ladder zien we **B. Dijkers** uit Harmelen en **G. van Os** uit Ermelo. Beiden gefeliciteerd met de behaalde prijs.

Na het bereiken van de top van de ladder (vorige keer) is Leen de Rooij op eigen verzoek uit de ladderstand verwijderd. Leen doet het oplossen tussen de drukke (studie)bedrijven door en dat wordt te belastend.

in een slechte score." Van den Berg: "Opgave 167 heeft drie mooie momenten: de keuze voor zwart, die niet berust op zetverwisseling, waarbij beide versies samenkomen; vervolgens de zeldzame slag 6x30 voor wit, en ten slotte een prachtig eindspel, dat naar een andere bewerking in deze serie verwijst (zie opgave 151); zelfs nog iets dieper dan bedoeld probleem. In opgave 156 wit kan 33-28 spelen en een schijf voorsprong houden, maar winst is onzeker. Een

probleem met een combinatie van zwart en een eindspel voor wit. Toch apart. Opg. 161 met een mooie beginstand. Helaas niet (lijkt mij) als forcing te presenteren. Meer moeite heb ik met problemen waarvan de stand maar niet of moeilijk te verklaren is, zoals opg. 172 en 177. Om dit te rechtvaardigen moet het motief wel erg spectaculair zijn. Minder moeite heb ik met de doorgebroken schijven van opg. 169. Een eindspel (prachtig)

Een Napoleon met de hik

Arne van Mourik

In de jongste maarteditie van *Het Damspel* besprak Ton Sijbrands een partij uit de halve finales van een Sovjet-Russisch kampioenschap (november 1986). De fase tussen de 50^e en 60^e zet – en dan vooral de adembenemende analyse – bracht een klassieke compositie in herinnering. Maar niet bij de commentator.

Simferopol

Eerste diagram. Edvard Buzinski heeft met wit meer voordeel dan het lijkt. Tegenspeler Bertsjies begreep dat, offerde een schijf (35-40, 34-39), maar kwam er na 56.32-28 23x32 57.27x38 niet meer aan te pas. Direct 57. ... 39-43 faalde immers op 58.38-32 en alvorens naar dam te kunnen moesten er nog twee zwarte schijven af! Dat bleek te veel.

Sijbrands vond een betere verdediging na het gambiet, maar het mocht toch allemaal niet meer baten: "Het wemelt werkelijk van de kleine combinaties". Afijn, grijpt u nog eens naar uw bondsblad. Waar het mij om gaat is de variant 54... 35-40 55.44x35 29-33! 56.35-30! 34-40 57.30-24 33-39 58.50-45!! 39-43 59.45x34 43-48. Wit heeft nu een problematische finesse in huis met 60.32-28!! [of eerst 17-12] 48x19 61.17-12 7x18 62.16-11 6x17 63.21x12 23x21 64.12x14 en na 13-19 wint 65.26x17! 19x10 66.17-12.

Glanerbrug

Het verrassende slagidee

Vervolg 'Oplossingen probleemrubriek december 2016'

met drie witte dammen is anders waarschijnlijk niet te fabriceren."

Draijer: "Het was geen gemakkelijke serie. Ik heb dan ook niet alles kunnen vinden. De mooiste opgaven waren voor mij: 'Attentie 168' van Hein Wilsens; 'Bereik 169' van Oege Dijkstra en 'Concreet 179' van Ardjan de Jong." Van Os: "Ik heb het idee dat de problemen steeds moeilijker worden!" Van der Meij: "In mijn beleving een moeilijke en ingewikkelde serie." Van der Sluis: "De kans is groot dat het aan mij ligt, maar deze serie vond ik nogal moeilijk, maar wel met bijzonder mooie vraagstukken. Ik noem nummer 166 met de zet 40! Van de 'kleintjes' zijn 152 en 154 heel mooi, en van de 'groteren' 165, 163 en 175. Tenslotte de prachtige zet in probleem 180: 10! waardoor de prachtige meerslag

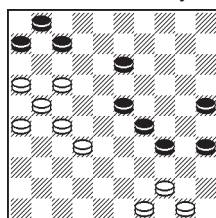
ontstaat, bijzonder." Uijterlinde: "Veel lichte eindspelletjes die veel schrijfwerk opleveren. De problemen onder de nummers 168 en 173 zijn voor mij de mooiste en die onder 151 en 169 waren erg lastig. Maar verder heb ik me goed vermaakt met deze serie."

Opmerkingen

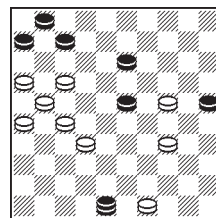
Oplossingen en opmerkingen bij de problemen uit de nieuwe rubriek kunnen gestuurd worden naar het adres: André Schokker, Lomondlaan 18, 1060 PL Amsterdam of per e-mail: zaschokker@hotmail.com.

Stuur uw oplossingen UITERLIJK één week na het verschijnen van het nieuwe nummer van De Problemist aan mij toe. Anders is er onvoldoende tijd beschikbaar om de oplossingen te verwerken ■

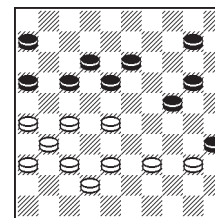
1a. Buzinski-Bertsjies

1b. na 59. ... 43-48

2. D. Vuurboom

21x12x14 is een linie lager bekend van een klassieker. Derk Vuurboom, 'Ruim 400 eigen problemen van 1939 tot 1968', nr.213. Compositiedatum 27 november 1954. Vermoedelijk opgetekend in de Tolstraat te Glanerbrug (zie foto) waar Vuurboom in de vroege jaren vijftig nog woonde, met zijn jonge en flinke gezin. De foto dateert trouwens van 1968, toen het lichtere span terug was in Enschede.

Roel Bergsma in de *Leeuwarder Courant* 4 oktober 1968: "Vooruitlopende op de verschijning [van zijn boek] zond Vuurboom ons een viertal standen, opdat men een indruk kan krijgen van de kwaliteit." Daarbij dit

rustig ogende partijnatuurlijke probleem waarin zwarts laatste zet vanuit positioneel oogpunt bezien niet verplicht was, maar ook bepaald niet onlogisch. Men zou zelfs kunnen denken aan een uitgelokte wanhoopscoup Napoleon: 39-34-30. Maar het kan dus ook net iets anders! Een 'Napoleon met de hik': 23! 29, 38 (29) 22 (28) 21 (27) [of een traditionele coup na (42) 48, 4+] 22, 4 (13-18) 22 (17), 11, 27+. Het hik-idee is eerder en later diverse malen toegepast, ook gespiegeld. De bewering van Vuurboom laat ik zien omdat de Twent er zo'n nette stand van wist te maken. En omdat geen enkele problemist er een dam in wist te verwerken. Is de vondst van Sijbrands uniek? ■

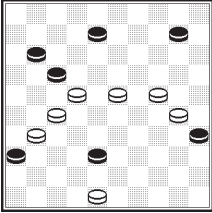
In memory of Antanas (2)

V. Bieliauskas

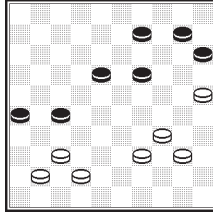
This is the second and last report of the results of the international contest (advertised in DP-June 2015, p.93-95) in memory of the famous Lithuanian expert in the field of problemism, A. Gimbutas (the first report was published in DP-February 2017, p.26). In total 38 problemists from nine countries participated. Now the final results in the category "B", for which 68 problems were sent in, is presented below. Places given by the jury members can be found in the table (AT – A. Tavernier, HS – H. Simons, SY – S. Yushkevitch). Winners were defined by the sum of places given by the jury members. All materials of the contest are to be found at: <http://laatste.info/bb3/viewtopic.php?f=65&t=6898>

- 1. 43, 2 (24A) 16, 27-21, 32, 4+ A (49) 16 (21) 5, 10, 4 (32) 10 (38) 15+
- 2. 31, 33, 5 (31) 34 (36) 29 (23A) 41, 24, 3+ A (14) 12 (20) 14, 8+
- 3. 7-2, 11, 8-2, 41 (50) 10 (46A) 5+ A (5) 46+
- 4. 3, 339, 3x20, 36 (22) 7, 42 (18) 38 (23) 33+
- 5. 15, 37, 4 (41) 50, 40, 37, 37+
- 6. 19-13, 44 (24A) 2, 30, 3, 17, 50+ A (49) 2, 14, 23+
- 7. 3, 3-8, 33, 32, 27+
- 8. 8, 10 (24) 4 (12A) 36, 6+ A (27) 13, 26+
- 9. 31, 2 (31A) 29, 26, 5+ A (17) 29, 42, 5+
- 10. 5 (46A) 40 (44BC) 40 (34) 328 (23) 7+ A (28) 23 (50) 5, 44+ B (34) 328 (23) 7 (350) 23 (45, 34) 44+ C (28) 23 (44) 40+
- 11. 9, 28, 2 (23A) 10, 5+ A (46) 49, 5+
- 12. 40, 14, 34, 43+
- 13. 24, 28, 22, 10 (32) 5 (38) 37 (21) 33, 42 (29-34) 48 (27) 44-39, 25 (32) 20 (37) 47+ (30), 22, 35+
- 14. 20, 12, 5 (36-41), 42, 46 (30), 22, 35+
- 15. 10, 7, 41, 5, 25, 12 (6) 7 (11) 16 (40) 11 (45) 50+ ■

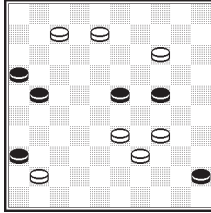
1. A. Moiseyev

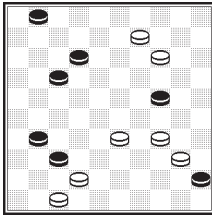
2. O. Dijkstra

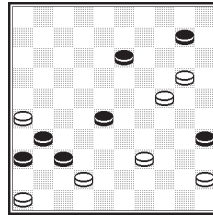
3. M. Tsvetov

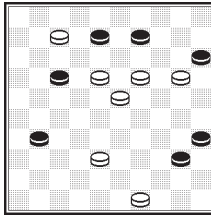
4. A. Rom

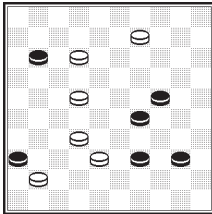
5. A. Nikolaev

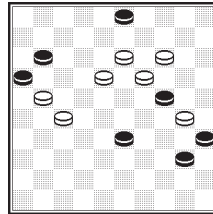
6. V. Shulga

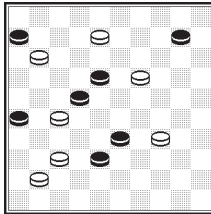
7. M. Tsvetov

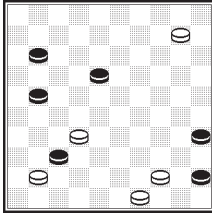
8. A. Moiseyev

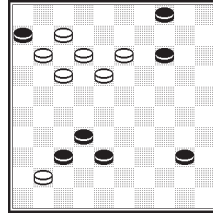
9. G. Andrejevs

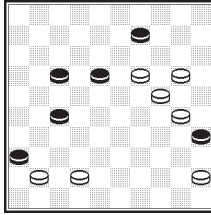
10. N. Grushevskij

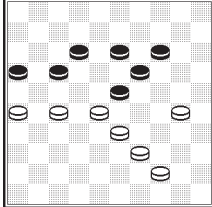
11. G. Andrejevs

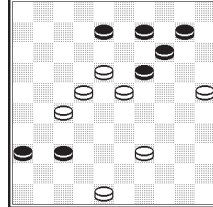
12. V. Bieliauskas

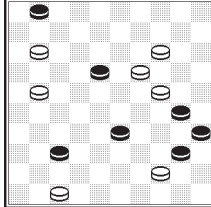
13. M. Sabater

14. M. Fedorov

15. A. Fomin

Place	AT	HS	SY	Sum
1	5	2	8	15
2	11	3	1	15
3	6	8	3	17
4	6	6	6	18
5	3	1	15	19
6	11	7	2	20
7	11	5	4	20
8	1	11	13	25
9	1	12	12	25
10	11	9	7	27
11	4	13	11	28
12	8	15	5	28
13	15	4	9	28
14	8	10	14	32
15	8	14	10	32

● Alexander Moiseyev (USA)

dekvd.net

Elke dag boeiend & actueel

Online componerende dammers

Hoe ontstaat een damprobleem op facebook & website?

Tom Kieboom

KvD-facebook

Twee jaar geleden (16 maart 2015) in een mum van tijd gemaakt en ingericht, gelijk met KvD-twitter, door Henk van der Heijden. Blijkt tevens een voortreffelijke en supersnelle werkplaats te zijn voor de damproblematiek. Facebook laat zo online 'open en bloot' zien hoe composities zoal tot stand komen, vaak met snelle hulp van de volgers van dat flitsende digitale medium. Hieronder een voorbeeld van zo'n facebook-interactie van twee jonge toppers in ons damspel, de partijspelers Pim Meurs (die een poosje rust genomen heeft) en Roel Boomstra (die de WK-titel 2016 wist te veroveren). Allebei lid van de KvD en de problematiek een warm hart toedragend. Hoewel ik her en der de facebook-gebeurtenissen wat heb opgepoetst naar het DP-format voor een betere 'papier- leesbaarheid', geeft de navolgende samenvatting een waarachtig en oprecht beeld van hoe het er daar aan toe kan gaan. Talloze andere voorbeelden van de afgelopen jaren zijn op onze facebook-pagina te vinden, een werkelijk bruisend gebeuren, dag-in-dag-uit. KvD-facebook is gegroeid naar zo'n 140 leden, maar er mogen er nog best heel wat meer bijkomen, onder wie nog een heleboel DP-lezers.

KvD-website

Toegegeven, 'mijn' werkplaats op de website werkt een flink stuk trager. In plaats van zelf zaken erop te kunnen zetten zoals bij facebook, moet het eerst toegestuurd worden aan de webmaster, die het daarna zo spoedig mogelijk (afhankelijk van zijn humeur en tijd) erop zet. Ook moet elke reactie of hulp weer met die omweg via de webmaster lopen alvorens het in de site-werkplaats verschijnt.

Toch heeft de werkplaats op de website een toegevoegde waarde: geplaatste hulpvragen + mogelijke oplossingen zijn:

- (i) wat gemakkelijker terug te vinden
- (ii) via oudere afleveringen van de werkplaats wellicht een mogelijk latere inspiratiebron voor arrangementen
- (iii) alle activiteiten van de werkplaats regelmatig duurzaam opgeslagen in het archief van de Koninklijke Bibliotheek.

Kijk maar weer eens in de werkplaats op dekvd.net naar de meer dan 50 voor-

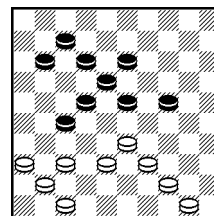

beelden van de afgelopen jaren. Eén ervan laat ik hier helemaal aan het eind zien: meestercomponist Leen de Rooij werd, tot zijn eigen verbazing, binnen vijf minuten per e-mail-reactie op de werkplaats uit de brand geholpen bij het bewerken van een lastig motief zonder dammen in de beginstand!

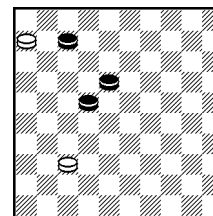
Conclusie

Henk en ik zijn beslist geen concurrenten, integendeel, we zijn concullega's binnen en buiten de KvD, wisselen buiten de werkplaats om vaak allerlei damdingen met elkaar uit om het dammen in de breedste vorm te promoten. Blijf (ga toch) regelmatig beide online werkplaatsen bezoeken voor gewenste hulp en hoopvolle reacties bij en tijdens het componeren: samenwerking inspireert en loont, naast dit prachtige orgaan De Problemist, ook via KvD-facebook en -website.

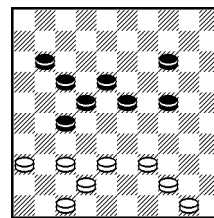
1. Pim Meurs

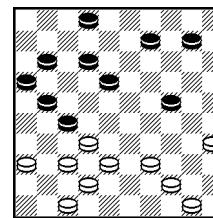
1M. z.a.z.

2. Pim Meurs

3. Roel Boomstra

9 oktober 2015

Pim Meurs: Een kleintje met twee scherpe slotstanden (dia 1). Op veel verschillende manieren te bewerken, vast nog beter dan dit.

1.36-31 27x36 2.47-42 36x47 3.33-28
23x34 4.44-39 47x44 5.50x6 (dia 1M) 22-
27(A) 6.6-1 27-31 7.1x29 31x42 8.29x47+.
A: 5.... 22-28 6.6-1 28-32 7.1x23 32x41
8.23x46+.

Tjalling Goedemoed: Dit lijkt mij ook wel gewoon een uitstekende bewerking. Ik ga niet proberen het beter te doen, want het is goed: mooie praktijkstructuur, nette scheiding der troepen, leuke afwikkeling, grappig motiefje. Alle kenmerken voor didactische problematiek, alleen een inleidende forcing zou het nog beter maken.

10 oktober 2015

Pim Meurs: Hier is je forcing (dia 2), Tjalling!

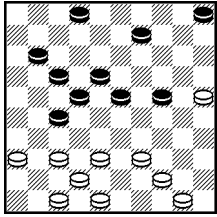
Roel Boomstra: Die forcing wint toch niet, Pim? Dit was mijn poging, al is het wat jammer dat de driegever oneconomisch is (dia 3).

1.37-31 9-13 2.31x22 18x27 3.36-31 27x36
4.47-41 36x47 5.32-27 21x34 6.44-39
47x44 7.50x6+.

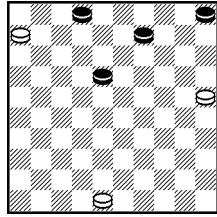
Pim Meurs: Goed punt, slordig. Met 14 op 13 wint het wel maar dan heb je zowel veld 29 als veld 7.

Roel Boomstra: Erg leuk om mee te knutselen! Zo heeft de stand met een forcing in dia 4 een scherp eindspel van dia 4M.
1.37-32 17-21 2.36-31 27x36 3.47-41
36x47 4.32-27 21x34 5.44-39 47x44
6.50x6 (dia 4M) 9-14 7.25-20 14x25 8.6-1

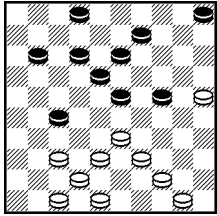
4. Roel Boomstra

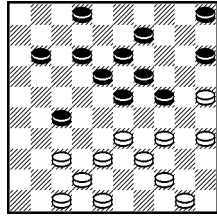
4M. z.a.z.

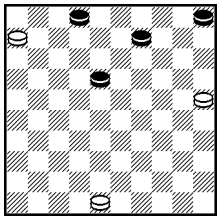
5. Pim Meurs

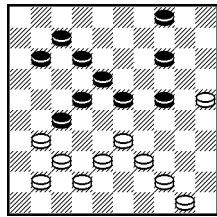
6. Roel Boomstra

6M. z.a.z.

7. Pim Meurs (arr. TS)

18-22 9.1-34 5-10 10.34-39 2-8 11.39x3
10-14 12.3x20 25x14 13.48-43 14-20
14.43-39 20-25 15.39-34+.

Pim Meurs: Leuk. Al met al heel wat leuke standen op dit nieuwe thema! Een variatie op jouw bewerking Roel, geen forcing maar misschien een prettiger stand (dia 5).

1.37-31 27x36 2.47-41 36x47 3.33-28
23x34 4.44-39 47x44 5.50x6 9-14 6.25-20
14x25 7. 6-1 18-22 8.1-34 5-10 9.34-39 2-8
10.39x3 10-14 11.3x20 25x14 12.48-43 14-
20 13.43-39 20-25 14.39-34+.

Tjalling Goedemoed: Maar 33-28 is geen sierlijke meerslag en het is geen forcing. Dus die van Roel (dia 4) lijkt mij geschikter voor publicatie. Stand ziet er wel leuk uit, dat dan weer wel. Meer iets om op een WK partijspel uit te halen.

Roel Boomstra: Variatie op jouw variatie PM (dia 6), wel een forcing ☺.

1.25-20 24-30 2.35x24 19x30 3.34x25
15x24 4.37-31 27x36 5.47-41 36x47 6.33-
28 23x34 7.44-39 47x44 8.50x6 (dia 4M)
9-14 9.25-20 14x25 10.6-1 18-22 11.1-34
5-10 12.34-39 2-8 13.39x3 10-14 14.3x20
25x14 15.48-43 14-20 16.43-39 20-25 17.
39-34+.

Pim Meurs: Ideale stand nu! Heb jij nog een ideetje liggen dat bewerkt kan worden, Roel?

Roel Boomstra: Niet iets zo leuk als dit.

Tjalling Goedemoed: Fraai, ik zal hem opnemen in de rubriek Forcings (DP februari 2016) met jullie permissie. Hoe luidt de gewenste naamgeving?

Pim Meurs: Het idee komt van mij, de ideale setting in samenwerking met Roel!

11 oktober 2015

Tjipke Smedinga: En wat vinden jullie van de minimale uitbreiding van dia 1 naar dia 7? Al met al een slagmoment extra.

1.25-20 27x47 2.20x9 4x13 3.33-28 23x34
4.44-39 47x44 5.50x6 (-> motief dia 1M).

Pim Meurs: Leuk Tjipke!

Tjipke Smedinga: Het was niet mijn bedoeling om jouw idee te verbeteren o.i.d., maar om even aan te geven dat de compositie in de 10x10 setting en het feit dat zwart op slag staat nu wel voldoet aan de eisen van het lopende Franse compositieconcours. Het zou best eens kunnen dat dit een van de betere is. Alvast veel succes toegewenst, Pim.

12 oktober 2015

Pim Meurs: Wat zijn de criteria bij dat concours eigenlijk, Tjipke?

Tjipke Smedinga: Die zijn hier enkele weken geleden door Henk van der Heijden aangegeven.

Stoeiende Leen de Rooij en Virmantas Masiulis op de site

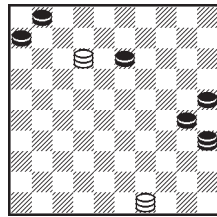
Nu dan dat website-succesje van de werkplaats, want dit kan ook daar, soms, best snel. Zij het met wat onontkoombare e-mail-vertraging (Werkplaats #31, 7 december 2015).

Leen de Rooij had een motief verzonnen (dia 8), dat hij niet zonder dammen in de aanvangsstand tot een acceptabel probleem wist te bewerken (dia 9). Reden om hulp te vragen via de werkplaats van de KvD-website: "Wie kan er iets op maken met enkel schijven in de aanvangsstand?" De hulp kwam snel, vanuit Litouwen (dia 10).

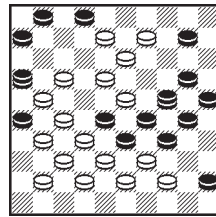
• 8. Motief 1. ... 13-19 (A) 2.12-40 35x44
3.49x2+ Timoneda. A: ... 6-11 2.12-40
35x44 3.49x16 25-30 4.16-43 30-35 5.43-
34 1-6 6.34-7+

• 9. 1.18-12 29x7 2.38x40 24x36 3.32x23
45x34 4.17-12 7x29 5.37-32 26x28 6.27-
22 16x35 7.22x4 34x43 8.9-3 36x9 9.4x49

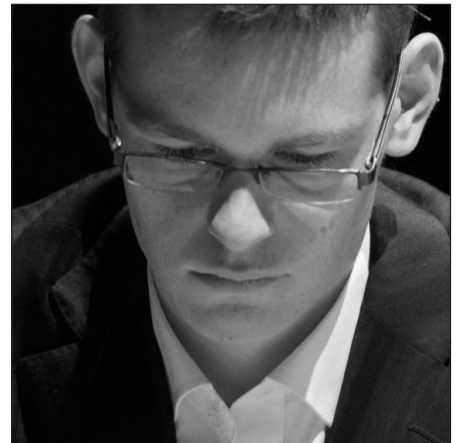
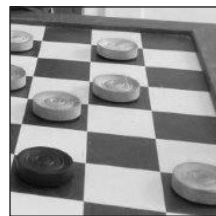
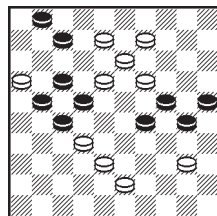
8. Motief L. de Rooij

9. Leen de Rooij

10. Virmantas Masiulis

• Van boven naar beneden: Pim Meurs, Roel Boomstra, Tjalling Goedemoed en Tjipke Smedinga

Uitslag APF-concours

Na jaren van een comateuze sluimer organiseerde de Franse problemistenvereniging APF vorig jaar een internationaal concours. Opbrengst: 39 composities van 20 auteurs (van wie slechts drie uit Frankrijk zelf: het wil daar dus niet erg vlotten met de belangstelling voor de problematiek).

De jurering heeft weer eens voor heel wat ophef gezorgd vanwege de enorme verschillen in de beoordeling tussen de drie juryleden. Nadat deze kruitdampen waren opgetrokken, kwamen uiteindelijk Mackevicius, Moiseyev en Nikolaiev als prijswinnaars bovendien. Dat zijn in elk geval namen waarvoor organisatoren van een problemistenwedstrijd zich niet hoeven te schamen. (HW)

JUGEMENT DU CONCOURS A.P.F -2016

Jacques Céron

Tel le Phénix renaissant de ses cendres ou la Belle au bois dormant se réveillant après un très long sommeil léthargique, l'Amicale des Problémistes Français (A.P.F) est sortie du coma prolongé, mais heureusement non dépassé, dans lequel elle était plongée depuis plusieurs années. Afin de montrer qu'elle avait recouvré une certaine vitalité, elle a organisé au cours de l'année 2016 un concours de compositions ouvert aux auteurs du monde entier. Elle voyait également là un moyen de redonner un nouveau souffle à une composition française qui depuis la disparition de la revue fédérale et de la disparition générale de chroniques publiées dans la presse, en manquait au plus au degré, à tel point que son état devenait de plus en plus préoccupant. Si cette épreuve a connu un succès estimable, elle le doit en priorité à une

participation « extérieure » convenable alors que celle de « l'intérieur » était pour le moins médiocre. Force est donc de reconnaître que la situation décrite ci-avant demeure toujours aussi inquiétante. Il était demandé aux compositeurs de présenter au maximum deux compositions. Dans la présentation, un pion noir attaquait une ou plusieurs pièces blanches, le premier temps blanc offrait au camp noir une nouvelle possibilité de prise soit à nombre égal, soit à prise majoritaire. Le jury composé de Mrs I.Ivatsko, P.Shkludov et M.Sabater, eut à examiner 20 envois provenant de: Biélorussie*: 6, Etats-Unis*: 1, France*: 3, Israël*: 1, Lituanie*: 1, Pays-Bas*: 3, Russie*: 2, Ukraine*: 3, soit au total 39 positions- A noter qu'un juge qui avait adressé, avant qu'il n'accepte sa mission, ses deux problèmes dut ultérieurement les retirer.

Vervolg 'Hoe ontstaat...?'

2x13 10.3-12+ Motief

• 10.: 1.18-12 7x18 2.16-11 17x6 3.38-33 29x49 4.8-3 27x38 5.3x26 49x35 6.9-4 18x9 7.4x49 24x13 8.26-12+ Motief
Het bleef er niet bij: een paar dagen later kwam zowel Virmantas Masiulis als Leen de Rooij met een tweetal mooie damvrije bewerkingen op dit lastige motief (zie Werkplaats #32 van 11 december 2015).

Naschrift Tom Kieboom

Het facebook-voorbeeld laat zien hoe zo'n interactie, binnen slechts enkele dagen, van een prachtige start van **Pim Meurs' 9x9 compositie van dia 1** (mooie slagcombinatie en origineel motief), via een aantal heen-en-weer probeersels, tenslotte resulteert in **een 12x12 compositie van Roel Boomstra van dia 6**. En zoals van deze partijspelers verwacht mag worden, in prachtige partijstanden!

Noemen we Pim's slot (dia 1M) een motief en dat van Roel (dia 6M) een eindspel? Rob Spijkers, van de MotiefMijn, en ik zouden echt niet weten waar de grens ligt. Wie wel?

Het website-voorbeeld is van totaal andere orde: **een lastig motief van Leen de Rooij van dia 8** dat binnen de kortste keren, in dit uitzonderlijke geval, vormgegeven werd in **een dam-vrije compositie van Virmantas Masiulis van dia 10**, die kort daarop weer twee nieuwe composities van beiden opleverden!

Zowel Pim Meurs, Roel Boomstra als Leen

de Rooij hebben eerder voor deze rubriek hun bijdragen geleverd om de keukengeheimen van het componeren met anderen te delen, zie De Problemist van februari 2014, oktober 2013 en februari 2015, respectievelijk, waarvoor ik, en hopelijk ook vele collega-problemisten, hen nog steeds zeer dankbaar ben. Drie dammers die zo met elkaar het partijspel en de problematiek van het dammen dichterbij elkaar brengen. Kijk weer eens naar hun bijdragen, én die van de ondertussen 17-tal anderen in vorige afleveringen van De Problemist, samengebracht op de webpagina 'Componeren' van dekdv.net. Hoe ontstaat zo wellicht een 'Hoe ontstaat?'-brochure, met tientallen auteurs en mijzelf als onderdanige eindredacteur? De tijd en u zullen het leren!

Ik blijf het zeggen/vragen

Ook persoonlijke ervaringen delen met anderen in De Problemist (en wellicht, later, gebundeld in een mooie KvD-brochure)? Er zijn nog vele problemisten (én oplossers over de techniek van oplossen van damproblemen: 'Hoe ontstaat een oplossing bij ...?' te gaan. In het Nederlands, Fries, Engels, Frans en ..., geen 'probleem'. Stuur 't mij toe: ank.kieboom@inter.nl.net of Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht, in welke vorm dan ook. Ik maak er weer iets moois van, da's beloofd! ■

Comme d'habitude, les conclusions rendues prouvaient, s'il en en était encore besoin, que tout jugement comporte une dose de subjectivité très (trop?) élevée. Une différence de quelques points peut se concevoir et apparait tout à fait normal, un écart de plusieurs dizaines est difficilement compréhensible. Quels remèdes adopter pour remédier à de telles anomalies? Il serait très certainement souhaitable comme le préconise A. v.d. Stoep que chaque note soit accompagnée de justifications. Ce serait là selon nous une avancée indéniable. Peut-être y aurait-il lieu également de tracer aux examinateurs le chemin à suivre à l'aide de critères stricts à observer? Enfin il serait grand temps que la C.P.I se penche sur la nomination de juges nationaux et internationaux. Mais comme l'écrivait si bien. R. Kipling, «ceci est une autre histoire», qui, ajouterons-nous, ne sera pas, hélas, écrite et contée de sitôt. Après de nombreux échanges avec les membres du jury, échanges destinés à gommer des disparités trop flagrantes, dégager des

consensus concernant en particulier les compositions à écarter, harmoniser dans la mesure du possible des appréciations divergentes, nous avons été en mesure d'établir un jugement que nous publions ci-après. Les lecteurs ne seront pas sans remarquer que nous avons substitué à la sempiternelle «distribution de prix» un système de récompenses que nous croyons pour notre part beaucoup plus adéquat, concret et expressif-celui en vigueur dans tous les concours de composition échiquienne. Les prix doivent revenir aux meilleurs –ils ne sont pas tant nombreux, les accessits décernés à ceux dont les travaux présentent quelque intérêt. Quant au commun, au «tout venant», ils n'ont aucune vocation à figurer dans un palmarès. Telle est du moins notre intime conviction.

Liste des auteurs

Biélorussie: V. Bulat, N. Hrushevsky, A. Kravtsov, I. Navrocki, V. Shulga, V. Varushila

Etats-Unis: A. Moiseyev

France: G. Dumas, P. Garlopeau, J.-C. Patry

Israël: M. Tsvetov

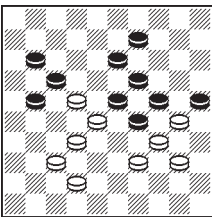
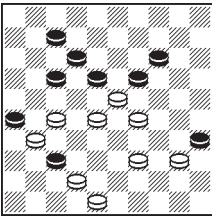
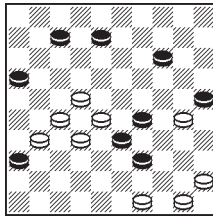
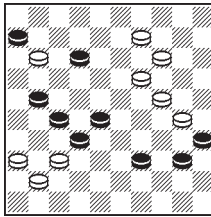
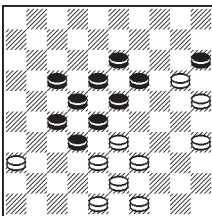
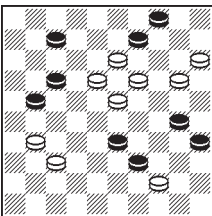
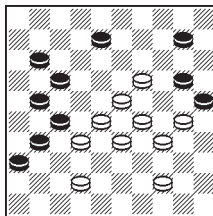
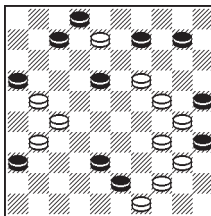
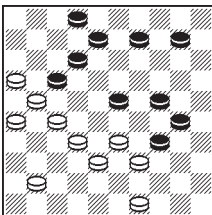
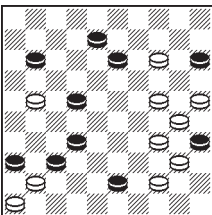
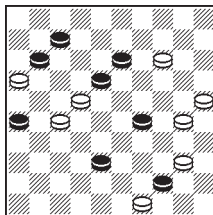
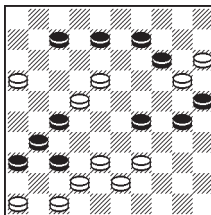
Lituanie: R. Mackevicius

Pays-Bas: O. Dijkstra, T. Smedinga, H. van der Heijden

Russie: A. Nikolaiev, V. Matus

Ukraine: A. Katuha, V. Muliari, E. Tkachenko.

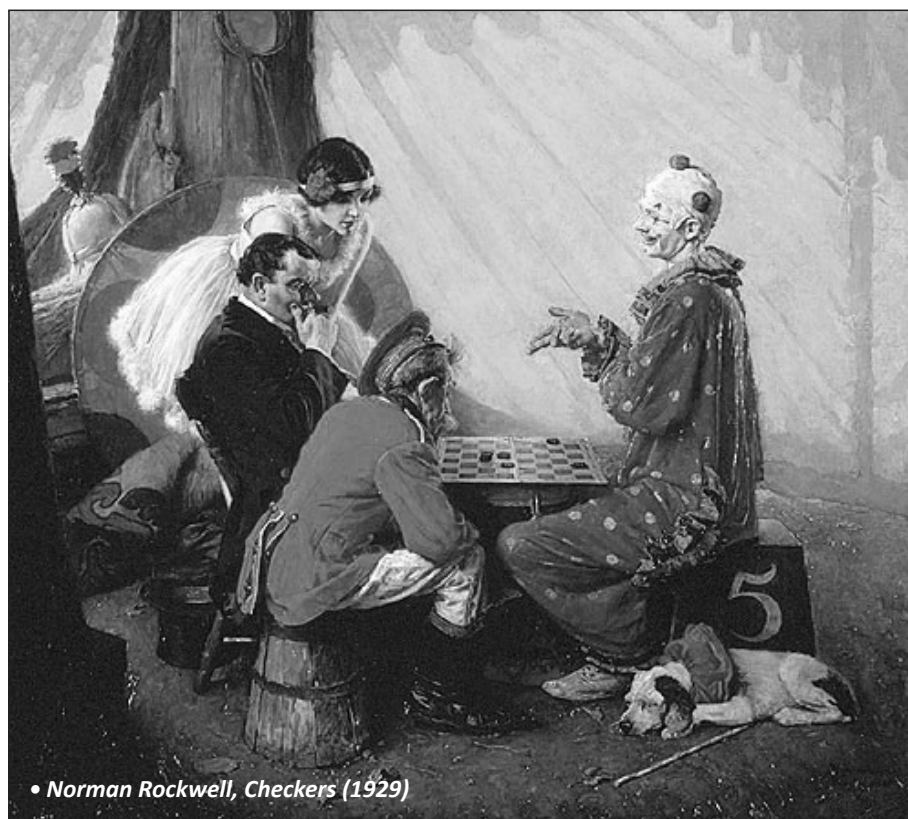
L'Amicale tient à remercier tous les partici-

<p>1. R. Mackevicius 1er prix (225 p.)</p> 	<p>2. A. Moiseyev 2er prix (222 p.)</p> 	<p>3. A. Nikolaiev 3er prix (210 p.)</p> 	<p>4. M. Tsvetov (196 p.) 1er mention honneur</p>
<p>5. O. Dijkstra (190 p.) 2e mention honneur</p> 	<p>6. V. Matus (190 p.) 2e mention honneur</p> 	<p>7. A. Moiseyev (188 p.) Mention honorable</p> 	<p>8. G. Kravtsov (180 p.) Mention honorable</p>
<p>9. P. Garlopeau (176 p.) Mention honorable</p> 	<p>10. V. Matus (175 p.) Recommandé</p> 	<p>11. E. Tkachenko (171 p.) Recommandé</p> 	<p>12. V. Bulat (170 p.) Recommandé</p>

pants et juges pour leur collaboration et la qualité de leurs travaux ainsi que les chercheurs qui ont bien voulu nous adresser force observations et remarques.

- 1. R. Mackevicius: 27, 7, 3, 37, 2 (18) 7 (22) 16 (27A) 9 (338) 31 (33) 317, 43 (30) 25 (38) 48+ A. (338) 9 (30) 27, 25 (32) 20

- (37) 47+
- 2. A. Moiseyev: 272, 2, 23 (28A) 30 (17BCD) 483, 48, 22+ A. (18) 16 (30) 483, 167, 24+ B. (283) 483, 48, 20 (34) 38 (40a) 33, 50+ a. (39) 49+ C. (32) 483, 33/38, 47+ D. (18) 483, 48, 6/22+
- 3. A. Nikolaiev: 21 (18A) 504, 43, 1 (22B) 34 (27) 20 (14) 24+ A. (38) 43+ B. (34) 45, 50+
- 4. M. Tsvetov: 361, 3, 44, 26 (17A) 14, 46+ A. (41) 3, 46+
- 5. O. Dijkstra: 34, 24, 34, 29, 8 (31, 31) 3 (36) 26 (41) 37, 38, 38+
- 6. V. Matus: 27, 10, 4, 24, 2, 11 (45) 50+
- 7. A. Moiseyev: 294, 4, 282, 32, 193 (19A) 37, 16 (27) 32, 46+ A. (9) 48 (41) 37 (32a) 26 (38) 48+ a. (42) 46+
- 8. G. Kravtsov: 14, 1, 22, 47, 38, 40 (44A) 32, 50+ A. (34) 32, 45+
- 9. P. Garlopeau: 29 (42*) 37, 28, 7, 5 (34) 7 (39) 28 (43) 2 (49*) 21, 11, 11+
- 10. V. Matus: 39, 29, 9, 17, 3, 31, 41, 24, 14+
- 11. E. Tkachenko: 21, 43, 1 (19) 34 (30) 7, 1-6 (43) 39, 7-1 (39) 34+
- 12. V. Bulat: 383, 38, 10, 33, 471, 11, 4, 26 (10) 41, 5+
- 13. V. Shulga: 28, 20, 24, 2, 14, 46+ ■

● Norman Rockwell, Checkers (1929)

Intermezzo: errata en herstelwerk

Harakiri (5)

Pieter Kuijper

Van een lezer kreeg ik te horen dat dia 8 uit aflevering 4 een mankement vertoont. De twee eerste zetten kunnen andersom; slordig, niet goed uit mijn doppen gekeken. Zwakkelingen verdienen meestal geen 'encore', maar dit keer maak ik een uitzondering want er doet zich iets bijzonders voor; de vraag rijst hoe we de technische makke van dit geval moeten duiden: zetverwisseling of bijplossing (gezien het afwijkend verloop van zwarts handelingen). Wat daarvan ook zij, op dia 2 staat een (geestverwante) vervanger, want het twee varianten harakirimotief heeft recht op een onbezoedelde aanpak, ook al moet worden beaamd dat de twee zwarte slotschijven het mensdom met lede ogen aanstaren

- 1. 28, 29, 38, 40, 6 enz. of: 29, 28, 38, 40, 6 enz.
- 2. 350, 349, 29, 27, 40, 6 en dan (harakiri 11a) 26 a. (26/27) 1 (harakiri 31) 36.

Om het thema harakiri naar oppositie toe te lichten had ik destijds een duootje in elkaar geflanst dat bij nader inzien onder de pet moest blijven vanwege een mogelijke discussie over perfectie. Nu we het toch hebben over de interpretatie van de SR nodig ik u uit om even mee te denken. In de harakiri motiefstand van dia 3 is het zwart die wit voor een technisch kwestieus dilemma stelt.

- 3. 14, 23, 4 en nu (harakiri 32) 27/28, 11, 37.

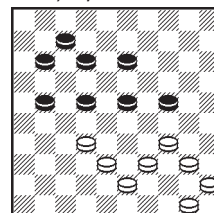
Zwart is sneu, denkt ie blijkt te geven van welwillendheid door de probleemontleding met een onorthodoxe harakirizet aan precisie te helpen en dan mekkeren criticasters aan zijn kop over alternatief slaan 37x28 of 38x27, een vuiltje, vindt men. Keuze van slaghout en -route voor wit, dat heeft, althans voor scherpneuzen en -slijpers, een geurtje van bijplossbaarheid. Maar ja, de uitkomst van de keus is lood om oud ijzer, en bovendien: de 'misstap' is geen eigen keus van wit maar wordt hem door de ander opgedrongen. Over de Scherpe Regels verschillen de opvattingen, ik voor mij beschouw ze als niet opportuun op de momenten waarop zwart de

dienst uitmaakt (denk ook aan zwarte zetverwisseling tijdens motiefspel).

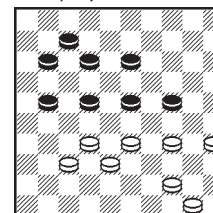
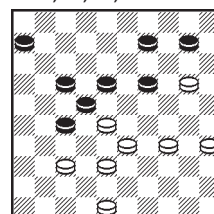
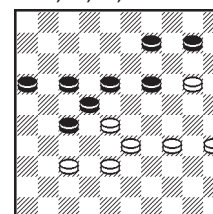
- 4. 14, 23, 4 en nu (niet harakiri 32) 27/28, 11, 37.
- Het tweelingzusje stelt een principiële zaak aan de orde, die het verdere verloop van deze herstelwerkzaamheden bepaalt. In dia 3 was wit na zwarts harakirizet lijdelijk, werden zijn bewegingen door de spelregels gedictieerd. Maar nu is het anders, ditmaal geen harakiri want de damslag van wit naar veld 11 is een offer, berust op een keuze.

In deel 4 van de cyclus over 'Indeling van probleemcollecties' (DP juni 2016) maakte ik de overstap naar het opvolgende gespreksthema 'Harakiri'. Een wezenlijk kenmerk van harakiri spel, zo gaf ik aan, is dat het witte aandeel in de afwikkeling na zwart zijn harakirizet louter bestaat uit door de regels voorgeschreven slagspel, wit maakt dus een volstrekt passieve triomftocht. Helaas hield ik mij in het vervolg bij een aantal illustraties niet aan dit vereiste, ik had het nog niet uit de pen of daar ontglipte me diagram 16 als voorbeeld van de slotstand versperring na harakiri. De motiefstand z.a.z. 5,13,36/wD14 wordt uitgespeeld met (41) 46 (19) 14 en daarbij heeft (19) wel de smaak van een harakirizet maar is dat niet, immers we laten wit naar veld 14 slaan, maar dat is een actieve keuze, geen kwestie van verplichting doch van wijs beleid. Dezelfde pekelzonde beging ik met dia 17 en 18 in 'Harakiri' hoofdstuk 1 (DP augustus 2016); in het standje z.a.z. 11,17/wD3 plak ik ten onrechte de stille weggeefzet (11-16) een H etiket op, niemand ontzegt hier de witte dam het recht om dom naar 21 te slaan, en in het standje z.a.z. 5,15/wD3,D10 is de zwarte slag naar 14 wel hulpvaardig maar geen H, want de witte dam mag, hoe leip ook, vanaf veld 3 wel degelijk op veld 20 landen. In het Kamikaze verhaal (Harakiri deel 2, DP oktober 2016) ging ik opnieuw de mist in, dia 13 eindigt met het motiefstandje z.a.z. 18.31/wD1 met de bijvariant (36) 23, echt geen kamikaze want wit zijn dam slaat nogal wies maar toch op basis van vrijwilligheid naar de lange lijn. Een rare blunder, onbegrijpelijk als je verderop

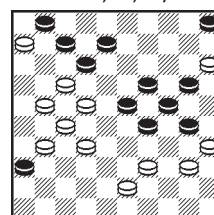
1. z7,21/w6

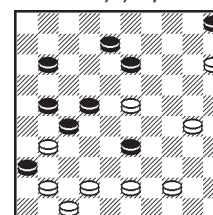
2. z7,21/w6

3. z6,17,18,22,27/
w37,38,48,D44. z16,17,18,22,27/
w37,38,48,D4

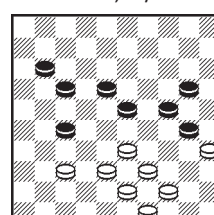
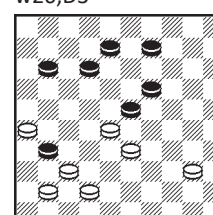
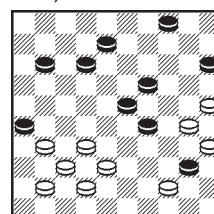
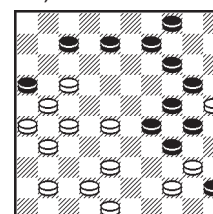
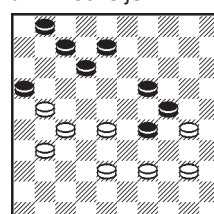
5. z.a.z.5,12,36/wD1

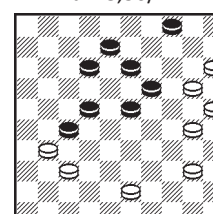
6. z.a.z.5,8,36/wD2

7. z.a.z.11,21/wD3

8. z.a.z.7,11,12,21/
w26,D39. z.a.z.4,15,20/
w25,D310. z.a.z.4,9,14,20/
w8,D311. z.a.z.12,36/wD1
J.H.H. Scheijen

12. z.a.z.8,36/wD2

het commentaar leest bij de dia's 19 en volgende over de Penning van Hermelink, waarin ik de harde harakiri kern wel degelijk in het hart raakt. Gelukkig verliep de decemberreis naar Omsk in hoofdstuk 3 vlekkeloos, en ook Harakiri deel 4 (DP februari 2017) bleef een verder geklungel bespaard, al moet ik u wel op een slip of the pen attenderen: de Laocoön van dia 20 kreeg daar in cijferstand een schijfje te veel (22) mee, maar dat had men vast wel in de kieren. De afgeschoten voorbeelden van gemis aan witte lijdelijkheid dienen te worden vervangen. Het gaat steeds om slotstanden met zwart restmateriaal.

Op 5 en 6 twee plaatjes als alternatief voor de dam tegen drie schijnharakiri naar versperring op de lange lijn uit 'Indeling 4'. Zwart aan zet met schijven op 5 en 36 tegen een witte dam los op één van de hoofdlijnvelden is, getuige de stampvolle bak in de Turbo Dabase, buitengewoon toegankelijk; de vroegst genoteerde bewerking dateert uit 1940 en is van H. Verhezen, hij deed het met de witte dam op veld 19. Omdat zwart keuze van weggeven en dus (ook al is het erbarmelijk) nog spel heeft acht ik het een motiefstand, geen eindstand, en speel dus nog een zet door: harakiri naar zwarts believen met een versperring als uitkomst. De dam tegen twee laat zich terugwerken tot dam tegen drie, in de digitale voorraad vond ik een handjevol bewerkingen daarvan, alles op de meest elementaire manier met een losse zwarte schijf op veld 12 en de witte dam op 1; aldus deden de vroegste matadors (Kleen en Scheijen) het in DP van juni 1964 met naar ik vermoed aankledingen voornamelijk omwille van de heb van het motief. Dat kon beter. TD 2006 (de versie die ik tot mijn scha nog steeds gebruik) biedt geen zicht op drie broedsels die te vinden zijn in de wintereditie van Bladmuziek 2013 (nog steeds beschikbaar op de website van dc Purmerend '66); daaronder een lekkertje dat hier op dia 5 een reprise krijgt. Het nieuwbakken werkje op dia 6 voegt een alternatief toe, zwarts losse schijf op 8 en de witte dam op veld 2 is moeilijker bewerkbaar maar goed te doen.

- 5. 11, 394, 28, 11, 30, 2, 23 (18*) 7, 1 en nu direct harakiri in de hoofdvarianten a. (H 10) 5 en b. (H 41) 46 of uitgestelde harakiri in de bijvarianten (18) 19 en c. (H 10) 5 of d. (H 41) 46.
- 6. 28, 38, 19, 14, 4, 2 en direct harakiri in de hoofdvarianten a. (H 10) 5 en b. (H 41) 46 of uitgestelde harakiri in de bijvarianten (13) 19 en c. (H 10) 5 of d. (H 41) 46.

De beide foute voorbeelden van versperringsharakiri uit hoofdstuk 1 worden vervangen op de diagrammen 7 tot en met 10. De stille schijnharakiri zet (11-16) in z.a.z.11,17/wD3 is een lapsus die zich rap laat oplossen door 17 naar 21 te verhuizen. Aldus geschiedt het op plaatje 7, waar ik de mazzel had een inleidende dwangzet aan een niemendalletje te kunnen plakken. Dia 8 doet het anders, het harakirimotief is daar een stuk pittiger en ook nu bleek een intro met kleine schuifdwang mogelijk. De schijnharakiri slag (5x14) in z.a.z. 5,15/wD3,(D)10 laat zich niet in een handomdraai corrigeren, ik kwam met het motief van dia 10 althans nog een beetje in de buurt nadat eerst een grappige maar als harakiri demo zondige vondst te voorschijn piepte (dia 9).

- 7. 372 (21*) 29, 38, 19, 13, 43, 3 en nu (harakiri 16) 26.
 - 8. 32 (36*) 27, 34, 3 en nu (harakiri 16) 17, 26.
 - 9. 327, 21, 1 (33) 31, 24 (30) 24, 3 en nu (9) 25x14, 25.
- Slaan met de schijf is voor wit een dwingende keuze, zwarts goedbedoelde aanzet daartoe mag geen daad van harakiri heten. Ook bewerkelijk is trouwens z.a.z. 9,14,15/w23,D3. De van Lotje besnuffelde standverklaring is, dat zag u vast wel, (43-48) 49-43 (48x22) 27x18 (12x23).

- 10. 272, 11, 32 (13*) 21, 22, 39, 3, 8 en nu (harakiri 13) 10, 25.
- Je zou een kannetje vermoeden, maar door de zwarte dam (die op veld 13 min of meer ingemetseld wordt) loopt alles anders.

In hoofdstuk 2 hadden we het over situaties waarin zwart harakiri pleegt terwijl er voor wit ook een reguliere scherpe winstgang voorhanden is. Voor zulke gevallen prefereer ik het gebruik van de term 'kamikaze', omdat zwarts vrijgevigheid louter wordt ingegeven door het nastreven van het eigenbelang, het verlangen naar een voortvarend einde. Het element van behulpzaamheid ontbreekt; sterker nog, wit wordt de kans om het zelf scherp uit te maken ontnomen. Het verkeerde voorbeeld dat ik daarbij gaf wordt vervangen door de dia's 11 en 12 die beide wel voldoen aan het oogmerk: een hoofdvariant die finisht met versperring van schijf 36 door een witte dam op de lange lijn en een kamikaze bijvariant door het meegeven van diezelfde schijf 36. Op 3 januari 1970 presenteerde het Eindhovens Dagblad

een simpel maar knap 8x8 werkstukje van Jan Scheijen dat hier op dia 11 wordt herhaald; de motiefstand is nadien vaker gebezigd, o.a. in een machtig mooi ding van Ardjan de Jong dat ik u van harte aanbeveel om zelf even uit de TD te plukken. Net zoals bij de dia's 5 en 6 hiervoor is het slotidee ook bruikbaar, maar nooit verwezenlijkt, voor een dam op veld 2, vandaar dia 12 uit de eigen trommel, een alledaagse afwikkeling naar een (nieuw) verdiept motiefje.

- 11. 383, 11, 7, 6, 1 en nu doodnormaal de hoofdvariant a. (18) 23 of de bijvariant b. (kamikaze 41) 46. Op ingenieuze wijze wordt veld 1 ontruimd zodat wit daar met de rijke actie (38-33x11-6-1) daar op dam kan komen.
- 12. 32, 14, 20, 9, 4 (27*) 7, 2 en ook nu de gangbare lijdensweg door a. (13) 19 of de snelle dood door b. (kamikaze 41) 46. Op de tweede zet is 26 en slaan naar 7 (gelukkig) niet toereikend.

Het laatste erratum dat vandaag de revue passeert betreft een van de criteria die ik ooit als karakteristiek voor het verschijnsel 'harakiri' introduceerde. Met de harakirizet (en impliciet ook met de kamikazezet) bekort zwart, gemeten in aantal restzetten, zijn levensduur ten opzichte van andere spelvarianten, aldus stelde ik in DP augustus 2016. Mijn plan om t.z.t. een speciaal hoofdstukje aan de bespoediging van het einde te wijden voer ik nu al uit, want 'aantal restzetten' is een te vage formulering. Ik wil dat nader preciseren tot 'aantal zetten van zwart', en ze bovendien beperken tot 'spel' zetten, zwarte keuzemomenten. Eigenlijk is zo'n

Eindspelvaria (5)

Johan Bastiaannet

Een kleine selectie van schijvenmini's

Bij het werken aan de vorige rubriek, rond de jaarwisseling, was me nog niet zo opgevallen dat er zich onder de ruim 130 mini-eindspelen van Rimantas Mackevičius amper mini's bevonden met louter schijven op het bord. Puur toeval? Of valt er gewoon te weinig nieuws meer te ontdekken in het subgenre van de schijvenmini? Dit laatste kan ik moeilijk geloven. Maar goed, de schijvenmini mag in elk geval niet meedoen aan **Vilnius-2017**. En dat biedt me mooi de gelegenheid om er hier onbekommerd enkele, vooral van mezelf, te presenteren. Want de kans is nihil dat ik m'n concurrenten er binnenkort ongewild mee in de wielen zal rijden!

Diagram 23a

Om te beginnen een vederlichte mini, gebaseerd op een tweetal loepzuivere varianten: **1.8-2 19-23**

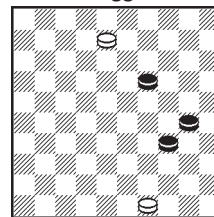
Met 1...19-24 2.2-7 24-29 3.49-43 30-35 4.43-39 34x43 5.7x48 35-40 6.48-39 40-45 7.39-50 + houdt zwart het twee zetten langer vol. Toch nog geen reden om deze spelgang daarom maar als hoofdvariant te

nemen.

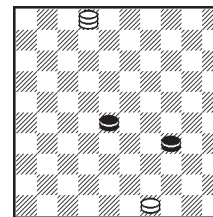
2.2x35 23-28 3.35-44! 28-32 4.44-39 34x43 5.49x27 +.

Toen ik in januari 2014 op dit kleinood stuitte, vroeg ik me natuurlijk meteen af of het niet allang bekend was. Maar noch in *Het Eindspel* (2^e editie, J.F. Moser 1951), noch in *Antologia* (deel 1, L.S. Vitosjkin 1995) en al evenmin in *1000 mini* (M. Lepšić 2009) is het te vinden. Wel had ik rond 1980 de stand van **diagram 23b** opgepikt uit nr. 5/6 (voorjaar 1952) van *Zwart-Wit*, een gestencilde uitgave van eindspelcomponist pur sang Jef Mertens (1911-1964). Die had ik een tijdje in bruikleen van mijn al evenzeer door het eindspel gegrepen stadgenoot Peter (P.N.) Faure (1905-1981). Mertens merkte over dit elementaire gegeven op dat hij het al vóór 1939 had signaleerd. Maar hoe dit te bewerkten? Dat zag hij niet. En mij verging het destijds evenzo. Maar wie er juist wel raad mee wist, was - zo ontdekte ik pas begin maart op *MotiefMijn* - Jan Burggraaff (1912-1982). Want in deze grote online motievdatabank trof ik op diens naam en onder vermelding van de bron en datering *KvD 27 april 1944* de

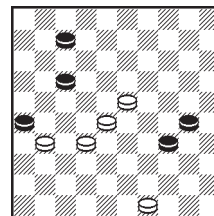
23a. J. Burggraaff

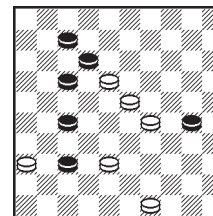
23b. J.J.H. Mertens

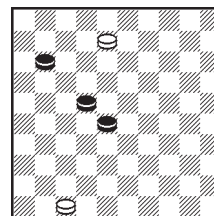
23c. 5x5 vorm

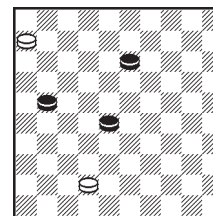
23d. 6x6 vorm

24. J. Bastiaannet

25. J. Bastiaannet

positie **19,30,34/49,D2** aan! Of Burggraaff ook zelf bewerkingen op dit mooie tweevariantige gegeven heeft afgeleverd, is mij niet bekend. Maar de eenvoudige 5x5 van **diagram 23c** en de niet minder smakvolle 6x6 van **diagram 23d** liggen zozeer voor het oprapen dat ik er nauwelijks aan twijfel dat deze wellicht al in 1944 door hem gemaakt zijn. Het kan zelfs nog eenvoudiger en wel met de 4x4 **7,12,19,30/16,18,29,49** waarmee de schijvenmini een miniatuurbrilletje krijgt opgezet. Al zijn de 5x5 en de 6x6 mij liever. De vier schijvenmini's die ik hier verder nog laat volgen, hebben met elkaar gemeen dat wit al meteen bij de eerste zet dam haalt. De eerste twee vormen een soort paar en bieden een gevarieerde strijd van twee witte schijven tegen drie zwarte schijven. En de andere twee horen voor mijn gevoel zelfs nog meer bij elkaar: ze hebben de zelfde materiaalverhouding en zijn ook nog eens op de zelfde dag tot stand gekomen.

Diagram 24 (13-03-2011)

1.8-2 11-16!

Vlucht de schijf de andere kant op, dan heeft wit ook maar één winstplan. Alleen lijkt dit me wel wat makkelijker te vinden, zie maar eens 1...11-17 2.47-42! en nu: **A** 2...28-33 3.2-30 22-27 4.30-48 17-22 5.42-38 33x42 6.48x37 +. **B** 2...22-27 3.42-38! en verder nog: **B1** 3...27-32 4.38x27 28-33 5.2-30 33-38 6.30-48 +.

Vervolg 'Harakiri (5)'

bekorting van het leven geen kenmerk maar een vanzelfsprekend gevolg van harakirispel. Willen we er toch een criterium van maken, dan zou ik de norm één gaatje in de riem willen verruimen door te stellen dat harakiri het leven niet per se hoeft te verkorten maar naar zijn aard niet levensverlengend kan zijn. Neem nu zwart schijf op 40 tegen witte dam op de linker triktrak bijv. veld 11, een positie die ik indertijd tot slotstand uitriep, maar waarin zwart als men hem toch nog wil laten schuiven de keuze heeft uit twee zetten. Gewoonlijk wordt (40-45) gespeeld waarna wit, in actieve modus gebracht, serieus moet nadenken en gaat voor 11-50. Maar wat als zwart de voorkeur geeft aan het offer (40-44), is dat een harakirizet? Het is zwart zijn laatste keuzemoment, dat voldoet inderdaad aan de norm. En wit heeft daarna geen eigen spelinbreng meer, moet de order uitvoeren, ook wat dat betreft: ja. Met de weggever bezorgt zwart wit een scherpe winst, maar die had ie als de

keus op (40-45) was gevallen eveneens, dus geen geval van harakiri, maar wel van kamikaze? Dat wordt zetten tellen en kijk, allebei de varianten vergen slechts één zet van zwart. Afgekeurd als bespoediging, goedgekeurd als niet verlengend.

En dat brengt ons bij de dia's 11 en 12, waarin hetzelfde dilemma speelt. In beide motiefstandjes kan zwart zich met zijn losse schijf uit de gevarezone weg haasten, daarmee verlaagt hij zich tot zelfkastijding in een onscherp afspel dat een paar zetten langer duurt. Nooit van zijn levensdagen, ook al zijn dat er maar weinige. Dus valt de keuze op een weggeefvariant, zijnde de reguliere hoofdvariant a of de kamikaze bijvariant b, die allebei evenveel zwarte speelzetten vergen, namelijk slechts één. Wat mij betreft is het gebruik van de term 'kamikaze' bij de finale van deze beide problemen correct. Volgende keer hetgeen ik u de vorige keer beloofde ■

• Jan Burggraaf (1913-1989)

B2 3...28-33 4.38x29 27-32 5.2-8 17-22 6.8-13 22-28 en nu 7.13-19 of 7.13-4 enz. +.

Maar staat in deze laatste variant schijf 17 op veld 16, dan is het verre van winst voor wit. Vandaar dat hij het in de hoofdvariant heel anders aanpakt:

2.2-24! 16-21

Indien 2...28-32, dan fraai 3.24-33! 22-27 4.33-42 16-21 5.47-41! 21-26 6.41-36 26-31 7.42x26 32-38 8.26-48 27-32 9.36-31 +.

3.24-38!

Deze krachtzet was trouwens ook gevolgd na 2...22-27.

3...21-26

Anders 3...22-27 4.47-41! 27-31 (na 4...28-32 wint zowel 5.38-42 als 5.38-47) 5.38x16 28-33 6.16-43 31-36 7.41-37 +.

4.38-16! 26-31

Evenmin redding biedt 4...28-33 5.16-11 22-28 en nu 6.11-17! (schijf 47 moet hoe dan ook op haar plaats blijven!) 26-31 7.17-26! 31-36 8.26-17 28-32 9.17x39 32-37 (of 9...32-38 10.39-48 +) 10.39-28 36-41 11.47x36 37-42 12.28-37 42x31 13.36x27 +.

5.16-11! 31-37 6.11-6 28-32 7.6x33 +.

Deze schijvenmini is best inhoudrijk! Eerste publicatie: *LADIA 3-2014* (d.d. 8 februari 2014).

Diagram 25 (26-09-2014)

1.6-1 21-27!

Na 1...21-26, zwarts enige serieuze alternatief, wikkelt wit met 2.1-29! 26-31 (anders komt 2...13-19 3.29-15! 19-23 4.42-37 +) 3.42-37! 31x42 4.29x47 af naar de overbekende 2x1D-standaardwinst van Blonde; er kan nog volgen: 4...28-32 5.47-15 13-18 6.15-4 18-23 7.4-15 32-37 (of 7...23-28 8.15-42 +) 8.15-10 23-29 9.10x41/46 29-33 10.41-32 33-39 11.32-

• Piet Faure (1905-1981)

49 +.

2.1-7! (alleen zo!) **27-31** (nog het beste)

3.7-2 13-18 4.2-7 18-22

Na 4...18-23 komt simpel 5.7x34 31-36

6.34-43 36-41 7.42-37 +.

5.7-11 22-27

Anders 5...31-36 6.11-16 28-33 7.42-37

33-39 8.37-31 +.

6.11x39! 27-32 7.39-43 32-37

Een compositorisch variantje dat vaak niet wordt gemeld, is hier 7...31-37 8.42x31 +.

8.43-48 37-41 9.42-37 41x32

Of 9...31x42 10.48x46 +. Ja, ook dit

variantje – notabene het volmaaktste van deze mini! - verzwiig ik liever niet.

10.48x26 32-38 11.26-48 +.

Een op zich best geslaagde schijvenmini.

Al sla ik de vorige 3x2 toch wel wat hoger aan.

Dat wit bij de beide 5x2-schijvenmini's al meteen de aanval inzet op de zwarte schijven, zal vast niemand verwonderen. De kleur die zo in de numerieke minderheid is, moet immers ook wel wat. Wel krijgt de winstvoering hierdoor een wat meer geforceerd karakter dan bij de 3x2-schijvenmini's. Dus krijgt u met dit tweetal sowieso geen taaie kost voorgeschoteld.

Diagram 26 (24-09-2011)

1.9-3 18-22

Door de dubbele aanval heeft zwart hier maar één andere zet, te weten 1...8-13. Wit slaat dan 2.3x43! en gaat na 2...28-33 ijzersterk verder met 3.43-16! 18-23 4.37-32! en nu:

A 4...33-39 5.32-28 23x32 6.16x2/8 +.

B 4...13-18 5.16-7 (of ook 5.16-21 18-22 6.32-28 +) 5...23-28 6.7x38 28x37 7.38-47+.

C 4...13-19 met een winstpositie die op naam staat van J.J. van Kesteren (*Het*

• Jos Mertens (1911-1964)

Damspel 12 mei 1938): 5.16-2! 23-28 (of 5...23-29 6.2x30 +) 6.2x38 28x37 7.38-47+ **2.3x43!**

Ook nu het aangewezen veld voor de dam.

2...28-33 3.37-32! 22-27(!)

Anders simpel 3...8-12/13 4.32-28 enz. +.

4.32x21 8-12 5.21-17! 12x21 6.43x16

33-39 7.16-49 +.

Eerste publicatie: *LADIA 13-2015* (d.d. 8 juli 2015).

Diagram 27 (24-09-2011)

1.10-4 37-41

Na sluiten met 1...21-27 volgt beslissend 2.38-32 27x38 3.4x2 28-32 4.2-24 32-37 5.24-47 +, terwijl plakken met schijf 28 zelfs op slag verliest:

A 1...28-33 2.4x48 33x42 3.48x3 +. Mooi naturel.

B 1...28-32 2.4x48 32x43 3.48x2 +. Zwart doet er dan ook het beste aan om de witte dam onder opoffering van twee schijven weg te lokken naar een zo ongunstig mogelijk veld.

2.4x47 21-27 3.47-42!

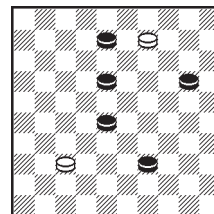
Natuurlijk niet 3.47-41? 27-32 4.38x27 28-33 5.41-32 33-39 6.32-49 8-13 en vier zetten later 10...30-35 11.6/7-1 39-44 met slechts remise.

3...28-32

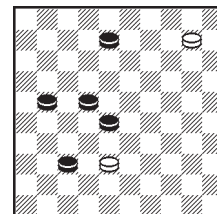
De andere mogelijkheden op deze driesprong zijn:

A 3...8-12 4.42-37 (nu wel!) 27-32 5.38x27 28-33 6.37-48 33-38 7.27-22 +.

26. J. Bastiaannet

27. J. Bastiaannet

B 3...8-13 4.42-48! 28-32 5.38-33 13-18 (of 5...13-19 6.48-30 19-23 7.30-34 +) 6.48-42! 32-38 (anders 6...18-23 7.33-28 + dan wel 6...18-22 7.42-48 +) 7.42-47 38x29 8.47x15 (of slaan naar veld 20) 27-32 9.15-4 18-23 10.4-15 met (alweer) de 2x1D-standaardwinst van Blonde die zeker al in 1795 bekend was en hier geen verdere uitwerking meer behoeft.

4.42-48 32x43 5.48x2 27-32 6.2-24 32-37 7.24-47 +.

Me dunkt, een aardig geheel.

Aan de slag met een tweevariantig motief! (kort vervolg)

Mijn gespit in het eindspeloeuvre van Rimas Mackevičius heeft ook nog een resultaat opgeleverd dat het wenselijk maakt om hier sowieso even terug te komen op het onderwerp van *Eindspelvaria 3* in het decembernummer. En de drie diagrammen die ik in dit verband etaleer, laten al wel een beetje raden wat ik te melden heb. Want op 15 april 2015 plaatste Rimas op zijn website *Planeta* **diagram 7c**. Het winstprincipe van het tweevariantige motief was hem dus ook al enige tijd bekend, waarvan akte! Wel goed dat ik vier maanden geleden met **diagram 7b** alvast een kleine verdieping hierop heb gelanceerd. Niet dat ik verwacht dat er toch nog meer uit het gegeven met de witte motiefschijf op veld 34 te halen valt...

En vooruit, laat ik hier ook maar meteen voor de dag komen met mijn nieuwste bewerking op het tweevariantige motief en wel in de – door mij al vier maal eerder met succes beproefde – ligging met de witte motiefschijf op veld 29:

Diagram 28a (30-11-2016) **1.16-7! 26-31** Na 1...28-32 2.38x18 26-31 volgt allesvernietigend 3.7-11! 6x17 4.18-12 17x8 5.2x26 +. Maar enkel dit zetje maakt dat deze bewerking bestaansrecht heeft

naast de andere vier!

2.7x45! 6-11

Want 2...28-33 3.38x29 31-37 verliest kansloos: 4.2-13 22-28 5.13-19 +.

3.2x16 31-36! (niet het zwakke 3...31-37? 4.16-32 +) **4.16-2!**

Met de stand van **diagram 28b** die al in *Eindspelvaria 3* de nodige aandacht heeft gekregen. Al kan het geen kwaad om het nog eens te doen, zo veel ruimte vergt het ook weer niet:

4...28-33

Dit is wel beter dan 4...28-32 5.38x18 36-41 6.18-13 +, maar toch niet zo sterk als 4...22-27! Want erg voor de hand ligt de enige winstzet 5.45-18! niet. Er kan nog volgen:

A 5...28-32 6.18x31 32x43 7.2-16 of 7.2-30 +.

B 5...27-31 6.2-13 (7.18-4/9 wint trouwens op eendere wijze) 31-37 (of 6...28-32 7.38x27 31x22 8.18x31 +) 7.18-22 28x17 8.13-19 36-41 9.38-32 37x28 10.19x46 +.

C 5...27-32 6.38x27 en verder nog:

C1 6...36-41 7.27-22! 28x17 8.18-12 17x8 9.2x46 +.

C2 6...28-32 7.27x38 36-41 8.18-13 of 8.18-23 +.

C3 6...28-33 7.2-24 (ook 7.2-35 wint) 33-39 8.24-33 39x28 9.27-22 28x17 10.18-23 +.

5.38x29 36-41 6.2-11 22-27 Of 6...41-47 7.11x33 +.

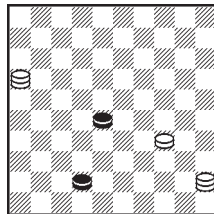
7.11-22 27x18 8.29-23 18x29 9.45x46 +.

Het heeft eigenlijk best lang geduurd voordat er iemand voor de dag kwam met het tweevariantige motief waarin dit eindspel culmineert. Had dat niet veel eerder gekund?

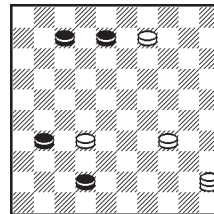
Van Alpentje toch nog mooi verdiept!

Maart 1992 - *DAMMEN* nr. 73 komt uit en brengt, onder veel meer, deel 3 van mijn drieluik over het eindspeloeuvre van H.J. ('Henk') van Alphen. Die staat geheel en al in het teken van het niet veel eerder verschenen *Eindspelgeheimen* (*L'Esprit*, 1991). Zo lanceer ik daarin een kleine verdieping op eindspel nr. 52 uit dit boek, hier getoond op **diagram 29a**. Alleen al qua opzet heeft deze

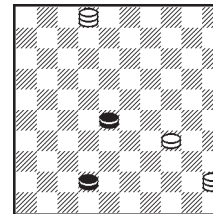
7a. J. Bastiaannet

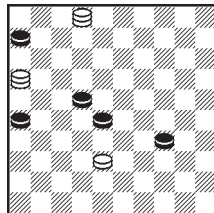
7b. J. Bastiaannet

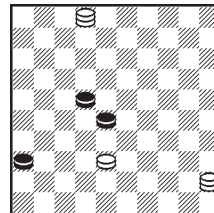
7c. R. Mackevičius

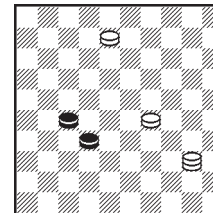
28a. J. Bastiaannet

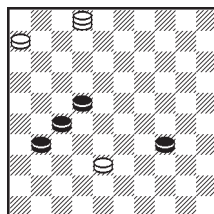
28b. Stand na 4. 16-2!

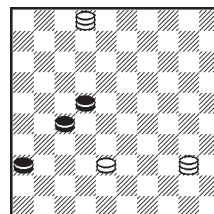
29a. H.J. van Alphen

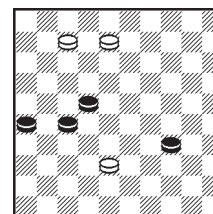
29b. J. Bastiaannet

29c. Stand na 2. 1x40

29d. J. Bastiaannet

verdieping niet zo heel veel om het lijf:

Diagram 29b (08-08-1989)

1.6-1 31-36

Of 1...22-28 2.1x40! 28-33 3.38x29 met Van Alphen's mooie vondst, waarover straks meer.

2.1x40

Met de stand van **diagram 29c**; vergelijk die eens met **diagram 28b!**

2...22-28

Anders 2...27-32 3.38x18 36-41 4.18-13 +.

3.2-19 27-31 4.19x26 36-41

5.40-49 41-47 6.26-42 +.

Maar enige jaren later neemt de Rus Alexander Konkov (1939-2004) deel aan *LIETUVA 1995* met een eindspel dat eveneens Van Alphen's vondst als vertrekpunt heeft en voorts duidelijk maakt dat in plaats van 3.2-19 ook 3.40-18(!) nog goed is voor winst! Hoe precies, dat heb ik hier reeds laten zien. En wit kan daardoor na 1.6-1 31-36 ook nog eens gewoon naar veld 45 slaan! Al met al betekent dit de nekslag voor mijn verdieping uit 1989, wat ik vervolgens grif heb verantwoord bij de bespreking van Konkov's eindspel in

DAMMEN nr. 124 (augustus 1997). Trouwens ook dat is inmiddels door de mand gevallen als gevolg van een door Miljenko Lepšić aangegeven bijoplossing, meteen al bij de 1^e zet. Dus een reden te meer om aan dit falende eindspel hier verder geen aandacht te besteden. Maar wie er toch meer van wil weten, kan terecht in zowel *DAMMEN* nr. 124 als *De Problemist* van februari 1996.

Bij de presentatie van mijn, achteraf falende, verdieping uit 1989 merkte ik in *DAMMEN* nr. 73 nog op: "Het was me echter niet vergund om nog meer rendement uit Van Alphen's gegeven te halen." Ik ben er vrijwel zeker van dat ik doelde op een schijvenbewerking die ik destijds als gevolg van een foutieve analyse niet helemaal rond wist te krijgen. Maar toen ik winter 2009 deze positie eens voorlegde aan mijn digitale hulpen, kreeg ik zowaar hun fiat om er een mooi eindselfestijn van te maken! Graag laat ik u hier delen in de feestvreugde: **Diagram 29d** (01-02-2009) **1.7-1!**

Zwart moet al meteen

materiaal inleveren. Want na 1...34-39 wint zowel 2.8-2 27-32 3.38x18 26-31 4.2-11! enz. + als 2.38-33 39x28 3.8-2 27-32 4.2-19! 26-31 5.19-10 enz. +.

1....22-28

Hier dienen zich twee alternatieven aan. Al hoef ik bij het ene niet lang meer stil te staan. Want wat wit moet doen op 1...26-31 2.1x40/45, heb ik al laten zien: Bij slaan naar veld 40 heeft hij na 3...22-28 liefst twee winsten, zodat slechts het vervolg 3...27-32 4.38x18 36-41 5.18-13 + nog mag gelden als compositorisch. Maar aan het tweede alternatief ontleent deze schijvenverdieping juist haar bijzondere waarde en bestaansrecht:

1...27-32 2.38x18 26-31! (de scherpste voortzetting, na een zet met schijf 34 wint zowel 3.8-2 als 3.8-3) 3.8-3! en nu: **A 3...31-37 4.3-26! 37-41** (indien 4...34-40, dan 5.26x42!

40-44 6.42-33 44-49 7.33-44 +) 5.26-17! 34-40 6.17-28 en hierna nog:

A1 6...41-47 7.28-33 47x7 8.1x45 +.

A2 6...40-44 7.28x50 41-46/47 8.50-28/33 +.

B 3...34-39 4.3-17! 39-43 5.17-44! 43-49 (of 5...31-37 6.44-49 43-48 7.49-43 +) 6.18-12 49x7 7.1x36 +.

Steeds is het de vangstelling met aan de basis dam 1 die zwart de das omdoet.

2.1x40!

Met de simpele primaire clou 2...28-32 3.40-49 +. Na 2.1x45? 28-32 kan dit juist niet en moet wit binnen enkele zetten berusten in remise!

2...28-33

Ook nog mogelijk is 2...27-31. Wit is dan aangewezen op 3.8-2/3 en nu:

A 3...31-36 4.2-19 of 4.3-14 26-31 5.19/14x26 36-41 6.40-49! 41-47 7.26-42 +.

De winstgang die uitloopt in de

trombonevangstelling **D47/38,D42,D49** duikt toch nog op als een compositorische variant, het enige manco is immers de veldkeus 3.8-2/3!

B 3...28-33 4.38x29 31-37 5.40-49 37-41 6.49-32 +.

Maar deze tweede variant is verre van compositorisch; zo wint in het geval van 3.8-2 28-33 4.38x29 31-37 ook nog het wat moeizamere 5.29-23(!) 37-41 6.40-29 26-31 7.2-19! 41-47 (of 7...31-37 8.29-47 37-42 9.47x15 +) 8.29-15 47-36 9.19-13! +.

3.38x29 26-31

Ziehier de vondst van Henk van Alphens uit 1957. Dat de schijf 32 van **diagram 29a** nu op veld 31 staat, maakt geen enkel verschil voor de fraaie winstvoering die gebaseerd is op een viertal compositorische varianten:

4.8-2! 31-37 5.2-16! 27-31 Na 5...27-32 6.16x38 37-41

7.40-45! 41-47 8.38-33 gaat de zwarte dam ten onder in de trombonevangstelling

D47/29,D33,D45, de tweede van deze verdieping. Er mag wat mij betreft dan ook gesproken worden van een waardevol echo-effect!

6.40-35!

Nu moet wit met deze dam juist een stapje naar voren doen.

6...37-41

Na 6...37-42 volgt vernietigend 7.16-38 42x24 8.35x36 +, terwijl 6...31-36 al kan worden beantwoord met 7.16-32 (ook 7.35-19 +) 37x28 8.35-19 +.

7.16-32 41-47

Of 7...41-46 en dan vernietigend 8.29-24 46x30 9.35x36 +.

8.35-24 31-37 9.32x46 47-36 10.46-41 36x47 11.24-15 +.

Dat de lezer nog lang mag nagenieten van dit eindspelfestijn! ■

Dringend gevraagd: een ordentelijke Van der Klift

Hein Wilsens

In mijn bijdrage over Arnold Polman in DP februari 2017 liet ik de stelling van diagram 1 zien, terug te vinden in Het Kompas van 15 november 1947. De oplossing: 31, 34, 27 (bijv. 21) en nu de hemelse ontknopning (zie dia 3) 38!! (43*) 30, 44! Ik schreef: "De zwarte dam kan geen kant meer op. Zelfs (40) 34! lukt niet meer. Heerlijk gesol met de zwarte dam, zowel tijdens het combinatieve gedeelte als in het motiefje. Dat dit probleem altijd redelijk onbekend is gebleven, zal wel te maken hebben met de twee minschijven voor wit en het

doorgebroken stuk hout op 15." Ik was, ondanks de minschijven en de naturist op 15, behoorlijk onder de indruk van dit staaltje topproblematiek. Tom Kieboom en Ardjan de Jong brachten daar snel verandering in. Tom deponeerde diagram 2 in mijn e-mailbox. Nul minschijven en dus een pracht van een arrangement! Ardjan de Jong liet niet veel later weten dat het motief (dia 4) inclusief de gedwongen slag van de zwarte dam naar 43 al op 1 juli 1939 in de Haagsche Post was gepubliceerd door Rudy

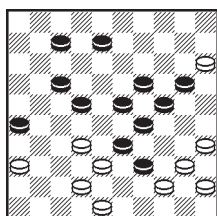
van der Klift (1907-1969) en dat de dambase naast het probleem van Van der Klift zes andere bewerkingen telt, waaronder nogmaals diagram 1, maar dan op naam van Arend Stuurman, Algemeen Dagblad 5 september 1947 (met dank aan Kees van de Ruit). Het eerste diagram mag dus niet eens op naam van Polman staan: Stuurman was hem twee maanden voor. Frappant is natuurlijk dat zelfs de zeer begenadigde Stuurman de minschijven niet wist weg te werken.

Onesthetisch mormel

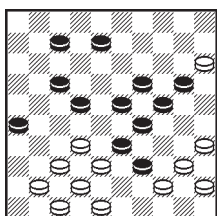
In een van de zes bewerkingen figureert een zwarte dam, in de resterende vijf schijvenconstructies staat een doorgebroken witte schijf op 15. Vraag van De Jong en Kieboom: kan dat

onesthetische mormel niet worden weggewerkt? In dia 5 een poging van Ardjan (30, 41, 161 etc.) waarop hij, realistisch als hij is, het etiket 'armzalig' plakt. Kieboom (dia 6) komt met een uitnodigende stelling en speelt als volgt naar het motief van Van der Klift: 404 (49) 11, 15 (16) 34, 38 etc. Maar natuurlijk is ineens 161 ook verschrikkelijk gewonnen en daarnaast kan wit het ook zo doen: 404 (49) 11, 15 (16) 43, 34, 30, 44+ Conclusie: de vraag naar een ordentelijke Van der Klift blijft onverminderd groot. Tom Kieboom wacht uw aller vondsten gaarne in voor zijn 'werkplaats' op dekvd.net. En uiteraard krijgen de mooiste exemplaren een vooraanstaande plaats in de kolommen van dit papieren tijdschrift! ■

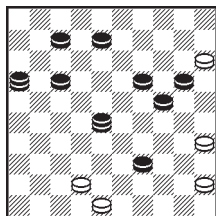
1. A.A. Polman

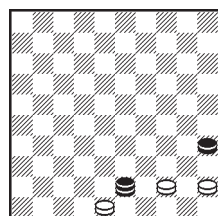
2. T. Kieboom

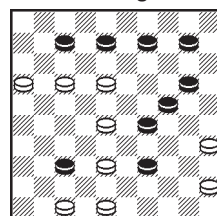
3M. w.a.z. 38!!

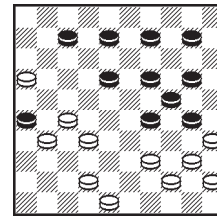
4. R. van der Klift z.a.z.

5. A.J. de Jong

6. T. Kieboom

In het holst van de nacht

Olga Teer

Troubadour-schrijver Meindert Talma toert door het land met zijn conceptalbum *Jannes van der Wal*. Muziekjournalist Gijsbert Kamer deed verslag en blies onderwijl een wat ingedut kulverhaal nieuw leven in: Jannes miste door zijn beruchte treinslaapje 'het toernooi'. Jawel, Jannes sliep maar liefst twee weken lang tussen Groningen en Zwolle!

Armoe

Talma zelf kon er ook wat van: hij schaamde zich er niet voor dammen 'een poor man's sport' te noemen, daarmee alle niet-arme dammers voor schut zettend, en het spel eigenlijk ook. (Kom er maar eens om, een geschiedenis waarin rijkelui zich maar al te graag met bord en schijven lieten portretteren.) Maar ergens heeft de zanger wel een punt: borend in het 20^e-eeuwse damverleden golft het intellectuele en het gefortuneerde milieu je nou niet bepaald tegemoet.

• H.J. van der Holst (1913-1994)

Neem nu Henk van der Holst. "Een simpele man, sjofel gekleed, de armoede straalde van hem af." Beschreef zijn damsuccessen in woorden als *leverren*, *verzamellen* en *zoon* (zo'n), en de damproblemenproductie doet er niet voor onder: op z'n best conventioneel. Goed, Henk was pas rond zijn 45^e gaan componeren, waar een wil is, is een weg, misschien. Partijen spelen deed hij al decennialang, in de Zaanstreek en bij DVN (Amsterdam-Noord). Maar helaas, ook daarvoor ontbrak het hem aan talent. In gepubliceerde fragmenten belandde Henk vaak aan de verkeerde kant van het bord; bijvoorbeeld in het eerste, van februari 1939, toen hij met zwart spelend Gerrit Beets de hand kon geven. Of wat te denken van de zevenklapper in b na 39-33 (20-24) 22-18 [43-39? (24-30!)] (23x12) 25-20 (14x25) 33-29 (24x22) 27x9 (12-18???) en net geen strak einde. De problemist Van der Holst kreeg een opgelegde kans 'eendagsvlieg' te worden, met het fijne stellinkje c, maar nee, dit is een arrangement van Hermelink, het origineel was tamelijk onbeholpen. Ook waren anderen hem soms met fraais voor, zoals Kleen, die zestien jaar vóór d verscheen de schijven 5 en 35 op de velden 21 en 50 had geplaatst, en 48 weglieft. Blijft er dan helemaal niets over voor het dammuseum? Gelukkig wel: dia e stal mijn hart. Armoede? Het zal wel, maar dammen kan ook gewoon leuk zijn, en op een ander spel lijken.

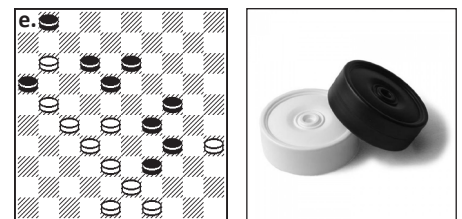
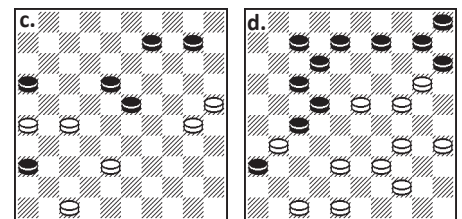
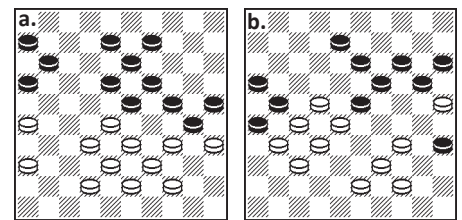
Canada en water

Waarom aandacht voor Van der Holst? Welnu, damproblemen maken biedt de mogelijkheid om op avontuur te gaan, de grenzen te verleggen. Henk van der Holst greep die kans, gewoon omdat het leuk is: hij zond zijn problemen behalve richting een boel binnenlandse rubrieken ook naar een Italiaans concours, en voor de Nederlandse dammers werd hij contactpersoon van *La Revue Canadienne du Jeu de Dames*. (Dat zal me een fijne correspondentie zijn geweest!) Misschien zat er nog iets in hem van de genen die hij mee had gekregen. Henk was

opgegroeid tussen schippers. Eén van zijn opa's bemande het Zwijndrechtse veer, de ander voer verder weg, en vader stapte over op motorisch watertransport. Wat Henk zelf voor de kost deed (voordat hij invalide werd, jaren zestig) is niet bekend, wel dat hij een van de elfduizend zielen moet zijn geweest die te maken kregen met de eerste echte watersnood sinds 1953. Door onbekende oorzaak brak in het holst van de nacht de dijk bij Tuindorp Oostzaan, waarop miljoenen liters winterkoud water uit het Noordzeekanaal de arbeiderswijk in Amsterdam Noord binnenstroomden en 1 slachtoffer eisten. Met de recente ramp nog in gedachten, het was januari 1960, kwam er snel hulp op gang, vooral vanuit Zeeland en zelfs van overzee, de VS. Maar de dammer – niet Henk – die zijn complete dambibliotheek, vol ingebonden reeksen, in de modderige drab terugzag, was er niet mee geholpen. De door *Het Damspel* op touw gezette hulpactie leverde bitter weinig op. 'Dammers blijven immers een armlastig volkje.'

Rosensköld

Hendricus Johannes van der Holst werd geboren te Den Haag 23 januari 1913, verhuisde als peuter naar Amsterdam, en overleed aldaar 5 oktober 1994. (Het graf op de Nieuwe Noorder Begraafplaats is inmiddels geruimd.) Zijn oudere zus huwde de Zweed Axel Orvar Henry Rosensköld, een naam die geen smalle beurs doet vermoeden maar het zou toch een wonder zijn.

● Amersfoort 21 mei 1967. Achterste rij (9) v.l.n.r. Henk van der Holst (keurig in pak), Piet van der Kwartel, ?, Dirk Kleen, Wendel Kruijswijk, Jan Pennings, Dirk de Ruiter, Nol Beemer en Jaap Bus. Voorste rij (10) v.l.n.r. Frank van Sterkenburg, Jan Vink, Frits van Gaans, ?, Leo Springer, ?, Derk Vuurboom, Koos Groeneveld, C.M. (Carl) van Barneveld, Niek Keessen, Aart de Zwart, W. Gerssen en Alo Besemboen

Bronnen

- Het Damspel december 1960 p.104 (watersnood Tuindorp Oostzaan), november 1964 p.110 (zevenklapper uit onderlinge competitie DVN; wit A. Wiegman) en juni 1969 p.63 ('Uit het archief van Gerrit Beets')
- La Revue Canadienne du Jeu de Dames januari 1966 ('dominoprobleem'): 21-17 (21) 7, 33, 23, 44, 33, 43, 38, 17+
- Briefkaart Van der Holst (Dierenriem 79 Amsterdam-Noord) aan Tom Kieboom, 4 augustus 1968
- Elseviers Weekblad 13.5.1972 (Kleen) en Algemeen Dagblad 6.8.1988 (Van der Holst)
- de Volkskrant 13.1.2010 ('De dijkdoorbraak, de kou en de onderlinge steun' –tentoonstelling over de watersnood in Tuindorp Oostzaan, januari 1960) en 2.9.2016 (interview Gijsbert Kamer met Meindert Talma)
- stamboomforum.nl (veerschipper Hendrik van der Wielen, grootvader aan moeders zijde)
- Gesprek met Frans Hermelink, 16 december 2012, Sommelsdijk ('sjofelcitaat')
- Fotocollectie K.W. Kruijswijk (KvD-

groepsfoto 1967)

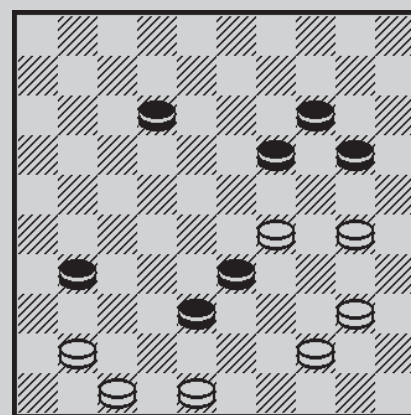
- De Problemist december 1966 p.206-207 (Van der Holst en La Revue Canadienne du Jeu de Dames); juni 2011 p.74

nr.2 (arr. Hermelink van Van der Holst, Elseviers Weekblad 29.5.1971 – eerder dan het vermelde HD 4.1982): 24 (28*) 41, 25-20 (33) 15, 33, 17+ ■

1917

Hij werd bijna honderd en was de oudste Nederlandse dammer achter het wedstrijdboard: Lex den Doop, geboren op 11 september 1917 in Nijmegen en overleden op 28 april 2015 in Nieuwegein. Den Doop was tot op hoge leeftijd een gevreesde tegenstander die bekend stond om zijn haast legendarische taaiheid. Hij had een grote kennis van het klassieke spel en wist heel veel van 5 om 2 eindspelen.

In de database zitten (slechts) drie composities van Den Doop, een eindspeltje en twee miniatuurtjes. Nevenstaand probleempje werd op 17 november 1938 gepubliceerd in *De Narrenkap*, een

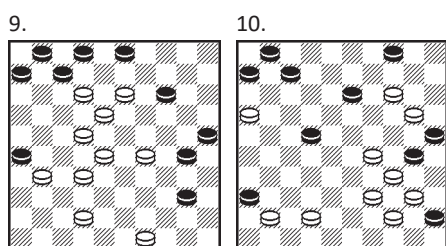
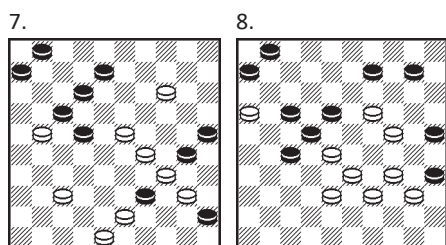
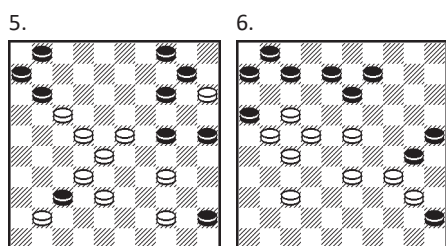
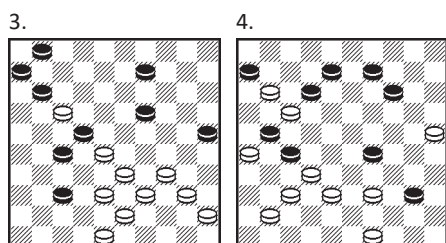
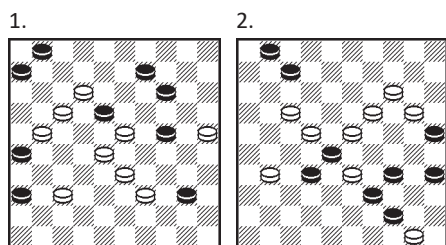
luchtig bedoelde bijlage van het weekblad *Katholieke Illustratie*. Hoewel de Scherpe Regels nog niet bestonden, gaf Den Doop het miniatuurtje een loepzui-vere afwikkeling mee. De lezer ziet vast wel het hoe en wat. (HW) ■

Timoneda's van Janus Wuijtenburg (I)

Leen de Rooij

Janus Wuijtenburg: een eenzelvige dammer

In het vorige nummer van DP werd het al opgemerkt: Wuijtenburg was een Einzelgänger. Op een reünie is hij nooit geweest, het contact met andere problemisten was vrijwel nihil. Als hij me een brief met problemen stuurde, dan schreef hij onderaan hoogstens een of twee regels. Zo kwam ik

te weten dat zijn gezondheid niet optimaal was, maar wat hem precies mankeerde, schreef hij niet. Slechts een keer heb ik hem in levenden lijve gezien. Dat was bij een wedstrijd van mijn club (Treebeek) tegen zijn club (ik meen dat het toen nog Philips Damclub was). Wuijtenburg maakte toen nog geen problemen en omdat we niet tegen elkaar kwamen te zitten, was er geen aanleiding om hem aan te spreken. Achteraf jammer.

Meerslagen als mokerslagen

Wuijtenburg, die als problemist op latere leeftijd startte, ontpopte zich spoedig tot een vaardige technicus. Hij zocht naar ideeën die niet erg voor de hand lagen en probeerde de effecten vooral te bereiken door middel van meerslagen. Hij ontdekte meerslagen die als mokerslagen op de zwarte schare neerkwamen. U kunt het in deze en volgende bijdragen gewaar

worden. Omdat er zich meer dan honderd ongepubliceerde Timoneda-bewerkingen van Wuijtenburg in mijn archief bevonden, leek het mij goed om dit doorgaans kwalitatief hoogstaande werk in een aantal afleveringen aan u te tonen.

Oplossingen

- 1. 5-5-2005: 29, 34, 3, 31, 20, 2. Heb ik te veel gezegd? Met twee mokersmeerslagen velt wit het vonnis.
- 2. 5-5-2005: 11, 15, 30, 27, 4, 2. Ook in dit ruigere werkje bedient wit zich bekwaam van de meerslagregel.
- 3. 18-4-2006: 42, 339, 40, 24, 4, 32, 2. Hier worden de meerslagen gebruikt om wit een knus onderkomen te verschaffen op 24.
- 4. 18-4-2006: 44, 7, 31, 12, 3, 17, 20, 2. De plakker op 12 zie je niet zo snel aankomen. Hij wordt knap voorbereid.
- 5. 5-5-2005: 40, 228, 29, 9, 4, 2. De manier waarop veld 4 ontruimd wordt, verradt groot vakmanschap.
- 6. 5-5-2005: 228, 11, 4, 48, 2. In een wirwar van slagen weet wit de juist weg te vinden.
- 7. 22-12-2006: 10, 42, 5, 31, 7, 48, 2. Om een knap slagsysteem te realiseren, moeten er zware concessies aan de stand worden gedaan.
- 8. 18-4-2006: 14 (30) 339, 11, 4, 2. Voor de verandering wordt er nu begonnen met een dwangslag. Daarna is het weer alles meerslag wat de klok slaat.
- 9. 26-4-2004: 138, 43, 10, 9, 5, 2. De knapste van het stel. Heel fraai worden de witte stukken op 9 en 10 gebracht.
- 10. 22-5-2004: 10, 17 (50) 161, 2 (34A) 16, 2. A. (11) 43, 2. Na 161 komt er een bekend slagsysteem op het bord, dat overigens bekwaam wordt ingeleid ■

Bijdragen gevraagd voor 'Hoe ontstaat...'

Ook in 2017 willen we een vervolg geven aan de succesvolle rubriek 'Hoe ontstaat...'. Bijdragen aan deze rubriek zijn zeer welkom op ank.kieboom@inter.nl.net of Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht.

Tropische pareltjes van Herman Spanjer

Hein Wilsens

Herman Spanjer, van 1956, is altijd een van de sterkste subtopspelers geweest. Zijn rating schommelde de laatste jaren, toen hij nog woonachtig was in Nederland en uitkwam voor het inmiddels ter ziele gegane DCA Apeldoorn (een zwaar gesponsorde zeepbel die meteen ophield te bestaan toen de geldschiet er de brui aan gaf), rond de 1400 en dan tel je op het hoogste niveau mee. Zelfs gelouterde IGM's nemen dan niet helemaal gerust plaats achter het bord.

Er staan honderden partijen van Spanjer in de database. Een heel geinige is de pot tegen Harry Otten op 22 oktober 1977 (hoofdklasse Nationale Competitie). Het wordt een partij waarin Otten vrijwel onmiddellijk aan het hakken slaat. Altijd lastig om daar iets constructiefs uit te destilleren, maar in het gevorderde middenspel weet Spanjer toch naar een prachtige positie toe te schuiven. Het einde van de partij is humor van de bovenste plank. Op enig moment staat wit zelfs zes schijven voor. Niettemin kiest weerman Otten ervoor om in deze zware depressie tot het gaatje te gaan. Tsjá, dan vraag je erom op een hilarische manier van het bord te worden geveegd.

Herman Spanjer - Harry Otten, NLD-chT Hoofdklasse, 22-10-1977

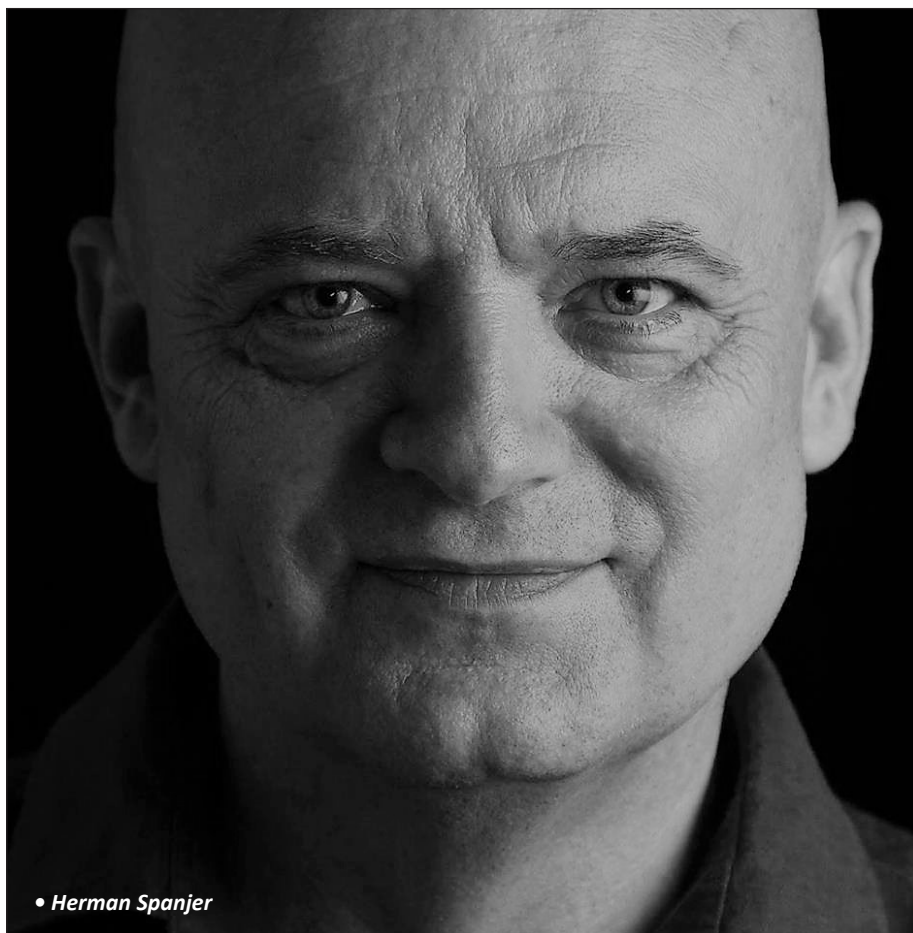
1.34-30 17-22 2.30-25 11-17 3.35-30
20-24 4.40-35 24-29 5.33x24 22-28
6.32x23 18x20 7.31-27 6-11 8.45-40 19-24
9.30x19 14x23 10.25x14 10x19 11.40-
34 5-10 12.39-33 10-14 13.44-39 12-18
14.34-30 7-12 15.39-34 23-29 16.33x24
14-20 17.50-45 20x40 18.45x34 18-23
19.38-33 12-18 20.37-32 15-20 21.41-37
2-7 22.43-38 7-12 23.33-29 4-10 24.48-
43 10-15 25.43-39 20-24 26.29x20 15x24
27.39-33 24-29 28.33x24 9-14 29.24-20
14x25 30.38-33 17-22 31.46-41 22x31
32.36x27 11-17 33.41-36 17-22 34.37-31
12-17 35.42-38 1-7 36.47-41 7-11 37.31-
26 22x31 38.36x27 17-22 39.41-36 22x31

40.36x27 11-17 41.33-28 8-12 42.38-
33 3-8 43.49-43 17-21 44.26x17 12x21
45.33-29 21-26 46.43-38 18-22 47.27x9
19-24 48.29x18 26-31 49.30x19 31-36
50.9-3 36-41 51.3x26 16-21 52.26x3 41-47
53.28-23 47x36 54.3-9 36x4 55.23-18 4x30
56.35x24 2-0.

Spanjers belangstelling ging in eerste aanleg niet alleen uit naar het partijspel maar ook naar het componeren. Al in 1971 - hij was net vijftien - werd zijn eersteling opgetekend in het clubblad van Het Noorden. In de jaren 1972-1973 was de problemist Spanjer erg actief, in de jaren negentig dook hij soms op, maar verder bleef het stil.

Problemisten die kunnen dammen (VI)

Herman Spanjer behoort beslist tot het elitaire gezelschap problemisten dat ook als wedstrijdspeler een grote reputatie heeft opgebouwd. Of andersom geredeneerd: een sterke speler met bijzondere gaven op het creatieve vlak. In deze serie gingen Ad de Graag, Co Sluiter, R.C. Keller, Henk Laros en Georges Post hem voor. Een aantal jaren geleden besloot Spanjer zich definitief te vestigen in Thailand. Dat betekende min of meer het einde van de partijspeler Spanjer. Veel meer dan het (van harte aanbevolen!) jaarlijkse internationale damtoernooi in Jomtien, georganiseerd door Andrew Tjon A Ong (met Eric van Dusseldorp in zijn kielzog), valt daar immers niet te beleven. Wat doet de verstokte dammer in zo'n geval? Hij gaat componeren. Ook Herman Spanjer: de wederopstanding van een begaafd componist. (HW)

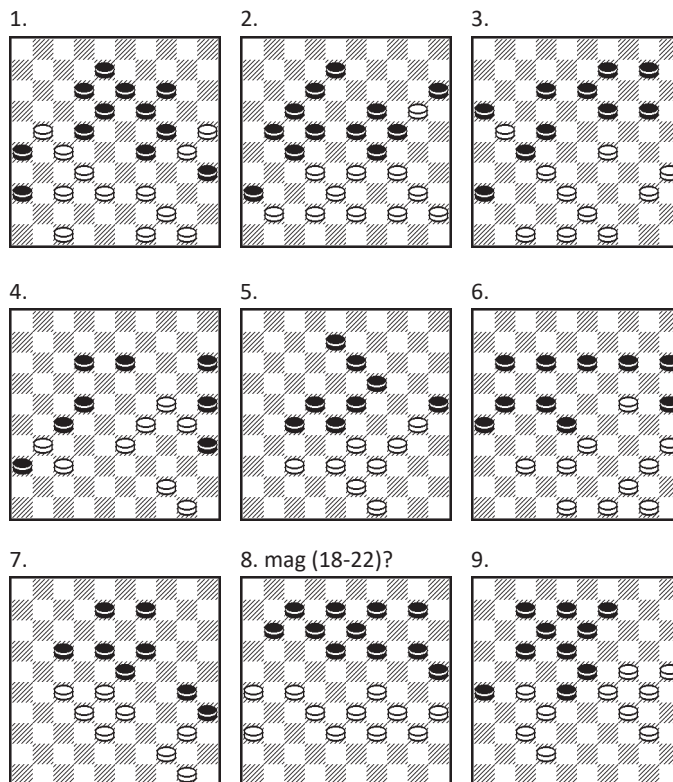
• Herman Spanjer

Chiang Mai

In het Verre Oosten pakte Spanjer vorig jaar de draad weer op. Waarom Thailand? Spanjer: "Heel in het kort: ik besloot medio 2000 dat ik buiten Nederland wilde wonen wanneer mijn dochter naar de universiteit zou gaan. Wist nog niet waar naartoe. Na het gymnasium stelde ik haar voor de keuze: een maandje Drenthe of een maandje Thailand. Dat was mei 2007. Ze koos voor Thailand. Na acht dagen belandden we in Chiang Mai en vertelde ik mijn dochter: papa gaat hier wonen. Zes weken later de daad bij het woord gevoegd."

Facebookpagina

In de loop van 2016 maakte Spanjer een pagina op Facebook aan (www.facebook.com/DamComposities/?fref=ts). Daarop plaatst hij sedertdien vrijwel dagelijks nieuwe composities. De rode draad: prettig ogende aanvangsstellingen en lastige oplossingen, vaak met dwang. Hiernaast treft de lezer een negental problemen aan (zowel uit zijn vroege periode als recente vondsten) dat door een problemistenbril bekeken 'netjes' eindigt. Spanjer heeft eveneens een groot aantal partijproblemen op zijn naam staan waarin het accent ligt op de vaak bijzonder complexe afwikkeling en niet op motieven/eindstanden die aan de scherpe regels voldoen. Deze partijproblemen, waarmee Spanjer overigens niets onder doet voor alom bejubelde grootheden als Buzinski en Er-

makov, komen wellicht in een vervolgartikel aan de orde. Tot slot heeft hij nog wat hoogst spectaculaire 20x20 combinaties op zijn naam staan. Ook die schotelen we de lezer nog een keer voor.

Oplossingen

● **1.** Friesch Dagblad, 04-06-1999: 1.37-31 26x28 2.50-45 22x31 3.21-17 12x21 4.47-41 36x47 5.45-40 47x33 6.39-34 33x50 7.34x3 35x44 8.3x39 44x33 9.49-44 50x39 10.30-24 19x30 11.25x43+

● **2.** Elseviers Weekblad, 22-07-1972: 1.42-37 36x47 2.34-30 24x35 3.33x2 47x50 4.2-7 27x49 5.7x16 15x24 6.37-31

35x44 7.31-27 49x21 8.16x6+ Spanjer is zelf niet erg te spreken over dit probleem, maar dat lijkt me een vorm van zelfkastijding die waarachtig niet op zijn plaats is: het is ondanks de minschijf een mooi probleem, vooral dankzij de fraaie plakker van de witte dam. En dan te bedenken dat dit probleem (en de nummers 3 en 4) bedacht werden door een zestienjarig kereltje.

● **3.** Eindhovens Dagblad, 22-04-1972: 1.29-24 20x29 2.47-41 36x47 3.35-30 47x33 4.49-44 27x49 5.40-34 49x24 6.34x3 16x27 7.3x18 22x13 8.48-43+

● **4.** De A.D.G.-er, 00-08-1972:

1.24-20 25x23 2.33-29 15x33 3.44-40 35x44 4.50x28 27-32 5.28-22 36x18 6.37x28+ Op dit motief (van Stuurman?) zijn nog vier andere bewerkingen bekend, maar die van Herman is de beste.

● **5.** NRC Handelsblad, 01-03-1975: 1.33-29 13-18 2.30-24 19x30 3.29-24 30x19 4.34-29 23x34 5.39x30 25x34 6.38-32 27x38 7.43x3+ 34-40 8.3-12 40-45 9.49-44 45-50 10.12-17 50x46 11.17x5+ Een fijnzinnig ding dat in elke bloemlezing thuis hoort. Volgens mij is Polman de geestelijk vader van het motiefje.

● **6.** Facebook, 24 maart 2017: 1.24-20 15x24 2.35-30 25x45 3.44-40 45x34 4.38-32 28x39 5.48-43 39x48 6.50-44 48x31 7.32-28 22x33 8.44-39 33x44 9.49x36+

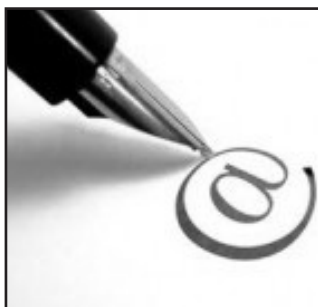
● **7.** Facebook, 23 maart 2017: 1.40-34 30x39 2.44-40 35x44 3.27-22 18x27 4.32x14 23x43 5.14x23 39x19 6.50x48+ Het kan dus nog altijd, iets nieuws bedenken met een klassieke vormgeving.

● **8.** Facebook, 23 maart 2017: mag 1...18-22? De vraag stellen is hem beantwoorden. 2.27x18 12x23 3.29x18 13x22 4.32-28 11-17 5.28-23 19x28 6.34-30 25x32 7.36-31 28x39 8.40-34 39x30 9.35x11 17x6 10.31-27 22x31 11.26x28+

● **9.** Facebook, 12 februari 2017: 1.37-31 28x48 2.25-20 26x37 3.24-19 13x44 4.27-22 48x14 5.22x4 23x34 6.4x50+ ■

● Chiang Mai, de Witte Tempel

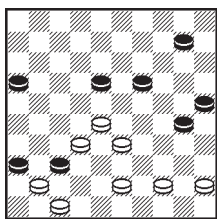
Reacties, correcties & wat dies meer zij

• In de vorige DP werd de komst aangekondigd van vier nieuwe KnK's van de schrijvers Johan Krajenbrink en Lambert-Jan Koops. In de boekjes spelen Roel Boomstra en Jan Groenendijk de hoofdrol.

JOHAN KRAJENBRINK merkte naar aanleiding van dit stukje op: "Het is niet ontzettend belangrijk, maar toch: ik las met plezier in DP over de KnK's over Boomstra en Groenendijk, maar juist voor dit publiek miste ik dat er in één van die KnK's ook damcomposities staan van Boomstra. En dat moeten juist kringleden toch lezen?" Geen speld tussen te krijgen. Daarom nogmaals wat gratis reclame: de boekjes kosten 6 euro per stuk, dus 24 euro voor de hele serie, en zijn te bestellen door dit bedrag over te maken op NL18 RABO 0312 9085 39 t.n.v. L.J.A. Koops. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden!

• De speurtocht van **JOHAN BULSTRA** naar eendagsvliegen is nog niet ten einde: "De ultieme eendagsvlieg staat in DP juni 1976 pagina 110 dia 113 van M.W. Diels. Oplossing 22, 34, 5 (30) 23 (21) 32 (26) 43 (35) 34 (31) 23 etc."

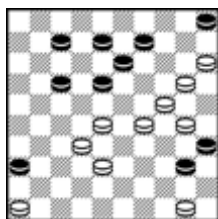

Bulstra merkt voorts op dat in het monumentale boek van Serge Yushkevitch over de geschiedenis van de

damproblematiek problemen ontbreken van H.J. van der Holst (zie ook de bijdrage van Olga Teer elders in dit blad). Dat werpt de vraag op of er wellicht meer problemisten ontbreken in 'История шашечной проблематики'.

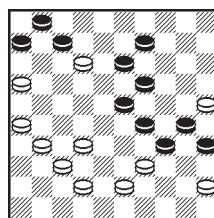
• **KEES VAN DE RUIT** nam verbaasd kennis van de bronvermelding met betrekking tot probleem 127a van J. van den Boogaard op pagina 17 in het februarinummer. Het probleem kan volgens Kees nooit op 27 augustus 1978 zijn gepubliceerd in Elseviers Weekblad. Dat was namelijk helemaal geen reguliere publicatiedatum. Wie schept helderheid? Bij probleem 7 in het artikel over Polman (p. 14) gaf ik als bron Het Kompas 1947. Dat moet haast wel de rubriek van 15 november 1947 geweest zijn, aldus Kees, maar helemaal zeker is dit niet: Kees beschikt over maar een gedeelte van de rubriek.

• Soms hangen dingen als een molensteen om iemands nek. Dat is ook het geval bij **TJIPKE SMEDINGA** die op 12 januari 2016, de dag waarop de Kring 75 was geworden, een aantal jubileumcomposities op dekvd.net had laten plaatsen. De

problemen kwamen ook in DP februari 2016 prominent in beeld. Het eerste probleem van zijn jubileumkwartet

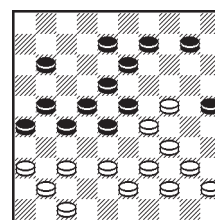
ging echter mank aan bijoplosbaarheid, ontdekte André Schokker. De oplossing luidt 1.20-14 9x20 2.46-41 36x47 3.28-22 17x37 4.50-45 47x33 5.29x38 20x29 6.45x3 35x24 7.38-32 37x28 8.15-10 5x14 9.3x19, maar op de zevende zet wint ook 3-25! De vier composities eindigden in een natural op respectievelijk 19, 41, 20 en 16, maar door de bijoplosbaarheid van de eerste dreigde de symboliek van de serie onderuit te gaan. Tjipke: "Heel lang vond ik dat toch wel enigszins vervelend. Tot ik vorige maand onderstaand probleem construeerde.

De oplossing: 28, 438, 3, 40, 11, 7, 37, 27, 19. Een waardige vervanger lijkt me. Hopelijk gaat het jubileumkwartet met deze 11x11 nu toch wel als vrij van mankementen de geschiedenisboeken in..."

• Ineens kwam ik 'm weer tegen op internet: die spetterende knoepervan **HANS LEUSHUIS**. Een eendagsvlieg mogen we hem niet noemen, want Leushuis' productie omvat tien (partij)problemen en dat is een beetje te veel om tot deze bijzondere categorie gerekend te worden. Leushuis is maar een paar jaar actief geweest, grofweg tussen 1974 en 1979, en bedacht in die jaren niet meer dan één, hooguit twee problemen per jaar. De absolute topper in zijn bescheiden oeuvre is

de al gememoreerde en hieronder afgebeelde knots (Concours Suikerstichting 1974).

Wit stormt als volgt naar winst: 361, 42, 31, 32, 38, 6, 1, 30, 29 (18) 23, 39 (14) 34, 34+

Rein van der Pal ontdekte, zo liet hij begin april van dit jaar op facebook weten, dat als de witte schijf op 45 naar 50 verhuist en de zwarte schijf 11 naar 7 er een totaal andere combinatie mogelijk is met eveneens een scherp eindspelletje: 361, 42, 372, 35, 19, 23, 4, 35 - een slag die op verschillende manieren kan worden uitgevoerd, maar daar schijnt tegenwoordig niemand meer van wakker te liggen - (31) 19 (30, 37) 39 (42) 49 (48) 43+ Jammer dat er een vervelende BO in zit: 361, 30, 382, 5. (HW) ■

Word, net als
meer dan
140 collega's,
lid van de
KvD-pagina op
facebook!

Met de groeten uit Tilburg...

Duizenden boeken heb ik verslonden, honderden herlezen. Enkele tientallen hebben een onuitwisbare indruk op me gemaakt. 'Het geluk van Limburg' van Marcia Luyten is er een van, ook al ben ik een telg van de schrale Brabantse zandgronden zonder uitgesproken gevoelens voor de Limburgers. Maar dit boek, over de mijngeschiedenis en de enorme impact ervan op de Limburgse bevolking, heeft me bijna tot tranen toe geroerd. De families Habets en Vinders staan voor eeuwig op mijn netvlies gebrand.

De komst van de mijnen eind negentiende eeuw heeft het leven van de Zuid-Limburger radicaal op zijn kop gezet. Vrijwel alle twaalfjarigen en ouder vonden emplooi in de mijnen: redelijk betaald maar overmatig zwaar en ongezond, zeg maar gerust dodelijk werk: heel veel 'kompels' zijn gestorven aan stoflongen.

De regio werd overspoeld door Poolse, Hongaarse, Duitse, Sloveense en Tsjechische immigranten die hard nodig waren om samen met de autochtone kompels aan de enorme vraag naar steenkool te voldoen. Het maatschappelijk leven raakte hierdoor in luttele jaren behoorlijk ontwricht.

De macht was in handen van een benauwend triumviraat, mijn directie, burgemeester en pastoor. Zij hadden één gezamenlijk doel: de rooien buiten de deur houden. Geestelijke terreur was hun belangrijkste wapen.

Begin jaren zestig kwam Leen de Rooij naar Heerlen en ging er als onderwijzer aan de slag. Hij heeft nog net de hoogtijdagen van de mijnen en daarna, vanaf 1965, de teloorgang ervan meegemaakt. De sociale gevolgen van de mijnsluitingen waren ronduit rampzalig. Slechts een klein deel vond een nieuwe baan, de meeste kompels zaten moedeloos met hun stoflongen en een fles sterke drank achter de geraniums totdat zij op enig moment tussen zes planken het huis werden uitgedragen.

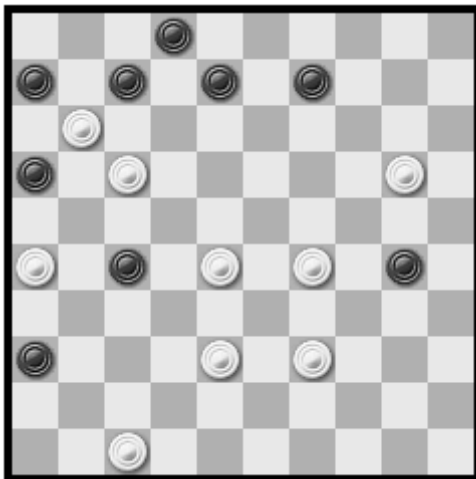
Leen over de kompels en de mijnsluitingen: "Toen de mijnen dicht gingen werden de mijnwerkers getest voor een nieuwe

baan. Ferdi Okrogelnik bleek zo'n hoge intelligentie te hebben, dat hij geselecteerd werd voor een kaderfunctie in het gevangeniswezen. Willy ging ook de gevangenis in, zij het aan de goede kant. Hij werd cipier, maar zijn hart is in de mijn achtergebleven. Een andere zeer sterk dammende mijnwerker was Elbert (Eppie) Elbertsen. Hij werd twee keer kampioen van Limburg. Ook Jan Scheijen is een paar jaar (maar geheel tegen zijn zin) koempel geweest. Hij had een cursus Engels gevolgd en toen de Canadezen Limburg kwamen bevrijden, werd hij aangezocht om tolk te worden. Na de oorlog is hij doorgestroomd

naar de politieopleiding. De Limburgse dammers van mijn generatie zijn bijna allemaal mijnwerker geweest. Het (sterke) tiental van Treebeek in 1965 bestond nagenoeg geheel uit kompels."

Het diagram staat op naam van Ferdinand Okrogelnik en werd op 1 maart 1954 gepubliceerd in de Zuid-Limburger (24, 23, 41, 14, 1, 16, 7, 21+). De auteur is niet 'onze' Ferdi, maar diens vader, waarschijnlijk ooit als kompel begonnen en later aan de slag gegaan als smid net over de grens in Duitsland. Hij was een goede bekende van Jan Scheijen. Leen de Rooij vermoedt dan ook dat het diagram vooral dankzij de inspanningen van Scheijen tot stand is gekomen. De zoektocht naar het eerste mijnwerkersprobleem is dus nog niet ten einde.

Hein Wilsens

Uit de inhoud

- Digitalisering van alle damrubrieken is een utopie 41
Hein Wilsens
- Probleemrubriek 43
Arne van Mourik
- Scherp uit in de partij (16) 44
Hein Wilsens
- De beste problemen van tien jaar geleden 45
Menno Veldstra
- Pierre Ghestem: dammer, schaker, bridger 46
Arie van der Stoep
- einDsPel 50
Gerrit L. de Bruijn
- Dam-problemen 52
Leen de Rooij
- Forcings 53
Oege Dijkstra
- Mooiste combinatieve fragment ooit? 55
Hein Wilsens
- Een tegen allen (21) 56
Gerrit v. Maastricht & Arie vd Stoep
- Oplossingen probleemrubriek december 2016 58
André Schokker
- Een Napoleon met de hik 62
Arne van Mourik
- In memory of Antanas (2) 63
V. Bieliauskas
- Hoe ontstaat een damprobleem op facebook & website? 64
Tom Kieboom
- APF Concours 2016 66
Jacques Céron
- Harakiri (5) 68
Pieter Kuijper
- Eindspelvaria (5) 70
Johan Bastiaannet
- Dringend gevraagd: een ordentelijke Van der Klift 73
Hein Wilsens
- In het holst van de nacht 74
Olga Teer
- 1917 75
Hein Wilsens
- Timoneda's van Wuijtenburg 76
Leen de Rooij
- Problemisten die kunnen dammen (VI) 77
Hein Wilsens
- Reacties, correcties & wat dies meer zij 79
Hein Wilsens
- Met de groeten uit Tilburg... 80
Hein Wilsens